

Debreceni Egyetem
Gazdaságtudományi Kar

Vállalatgazdaságtan MSc szak

levelező tagozat

Tantárgyi tematikák

2023/2024

Debrecen

TARTALOM

Tantárgy	Tárgyfelelős	Oldal
Általános gazdaságtudományi ismeretek		
Világgazdasági és integrációs folyamatok	Dr. Erdey László	
Gazdasági és versenyjog	Dr. Károlyi Géza	
Gazdaság- és környezetpolitika	Dr. Czeglédi Pál	
Vezetés- és szervezélmélet	Dr. Ujhelyi Mária	
Módszertani ismeretek		
Ökonometria és kutatómódszertan	Dr. Balogh Péter	
Gazdaságstatisztika	Dr. Csipkés Margit	
Üzleti digitalizáció és informatika	Dr. Várallyai László	
Vállalatgazdaságtani ismeretek		
Vállalati és vezetői gazdaságtan	Dr. Nábrádi András	
Haladó stratégiai menedzsment	Dr. Nábrádi András	
Emberi erőforrás gazdálkodás	Dr. Dajnoki Krisztina	
Kereskedelmi és marketing ismeretek		
Haladó marketingmenedzsment	Dr. Szakály Zoltán	
Kereskedelemtan	Dr. Szakály Zoltán	
Vállalati controlling ismeretek		
Vezetői számvitel és controlling	Dr. Fenyves Veronika	
Gazdasági elemzés	Dr. Fenyves Veronika	
Pénzügyi ismeretek		
Pénz- és tőkepiaci ismeretek	Dr. Tarnóczi Tibor	
Haladó vállalati pénzügyek	Dr. Tarnóczi Tibor	
Differenciált szakmai ismeretkör I. – alkalmazott gazdaságtani ismeretek		
Ipargazdaságtan	Dr. Szöllősi László	
Szolgáltatás-gazdaságtan	Dr. Bai Attila	
Differenciált szakmai ismeretkör II. – alkalmazott gazdálkodási ismeretek		
Termelés- és szolgáltatás-menedzsment	Dr. Oláh Judit	
Ellátásilánc menedzsment	Dr. Felföldi János	
Minőségmenedzsment	Dr. Szűcs Edit	
Differenciált szakmai ismeretkör III. – projekt és vagyongazdálkodási ismeretek		
Projekt- és innováció-menedzsment	Dr. Szűcs István	
Vállalatértékelés és vagyongazdálkodás	Dr. Kvacz József	
Differenciált szakmai ismeretkör IV – vállalati tervezési ismeretek		
Komplex vállalati tervezés	Dr. Szöllősi László	
Integrált vállalatirányítási rendszerek	Dr. Füzesi István	
Szaknyelv	Dr. Troy Wiwczarowski	

A tantárgy neve:	magyarul:	Világgazdasági és integrációs folyamatok				Kódja:	GT_MVGL001-17	
	angolul:	The World Economy and Economic Integration						
Felelős oktatási egység:		Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	3	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók az alapképzésben megszerzett világgazdasági, integrációs és európai uniós ismereteiket a kurzus során tovább mélyíthessék.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. - Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. - Szakterületén szakmai összefoglalókat, elemzéseket készít, előadásokat tart, szakmai vitákban részt vesz idegen nyelven is. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. - Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat. - Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A korábbi világgazdasági tanulmányok felidézése. A világgazdaság fejlődésének, legfontosabb erőközpontjainak, ágazatainak áttekintése. Migráció. Folk- és populáris kultúra. Nyelvek. Vallások. Nemzetiségek. A korábbi európai uniós tanulmányok felidézése. Az Európai Unió és az európaiság gondolata. Bővülési folyamat az Európai Unióban. A szerződések és az intézményrendszer reformja. Hatáskörök és szakpolitikák az Európai Unióban. Az Európai Unió világgazdasági jelentősége. Az EU és Magyarország.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek	
Interaktív előadások, multimédia használatával.	
Értékelés	
A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal. 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)	
Kötelező szakirodalom:	
James M. Rubenstein (2016): Contemporary Human Geography, 3rd Edition, Pearson, kijelölt részek	
Horváth Zoltán (2012): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)	
Horváth Zoltán (2012): Handbook on the European Union. HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 707. ISBN: 978-963-258-146-0 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)	
Ajánlott szakirodalom:	
Paul L. Knox – Sallie A. Marston: Human Geography – Places and Regions in the Global Context, 7th Edition, Pearson	
Moldicz Csaba (2012): A változó Európai Unió-Válságról válságra. Typotex Kiadó. p.210. ISBN: 978-963-2796-72-7	

Heti bontott tematika	
1.	A korábbi világgazdasági tanulmányok felidézése
	TE* A világgazdaság fejlődésének, legfontosabb erőközpontjainak, ágazatainak áttekintése
	Migráció
	TE: A migráció tendenciái. A migráció okai. A migránsok előtt álló kihívások.
	Folk- és populáris kultúra
	TE: A folk- és populáris kultúra a szabadidős tevékenységekben és a tárgyi kultúrában. A kultúrához való hozzáférés egyenlőtlenségei. Fenntarthatósági problémák a területen.
	Nyelvek
	TE: Miért beszélünk különböző nyelveket? A nyelvek osztályozása, nyelvcsaládok, az angol nyelv szerepe. A nyelvek és a helyek: dialektusok, dialektusok vagy nyelvek, többnyelvű helyek. Miért képesek a nyelvek a túlélésre?
	Vallások
	TE: a vallások megoszlása, a vallások osztályozása, vallások közötti konfliktusok.
	Nemzetiségek
	TE: Etnikum és rassz. Szegregáció. Nemzetiség és etnikum. Etnikai tisztogatás.
	Politika
Az államok világa. Hogyan jönnek létre az államok? Hogyan szerveződnek az államok? Milyen kapcsolatban állnak az államok egymással.	
2.	A korábbi európai uniós tanulmányok felidézése
	TE: Az Európai Unió kialakulása, jelentősége. Alapfogalmak, alapadatok.
	Az Európai Unió és az európaiság gondolata.
	TE: Az európaiság gondolata és az Unió kialakulása. Mit jelent ma és mit jelentett európainak lenni az egyes történelmi korszakokban. Az EU eszmeisége. Az Unió jelképei. Az uniós polgárság.
	Bővülési folyamat az Európai Unióban.
	TE: Az egyes bővítések jelentősége. Milyen nehézségekbe és kihívásokba ütközött a közösség a bővülés során. Milyen pozitívumai és negatívumai voltak a bővülésnek.
	A szerződések és az intézményrendszer reformja.
	TE: A szerződések és az intézményrendszer reformja folyamatosan napirenden volt az EU-val kapcsolatban. A reformkényszer és a bővülés kapcsolatrendszere, társadalmi, gazdasági és politikai szempontból.
	Hatáskörök és szakpolitikák az Európai Unióban.
	TE: A hatáskörmegosztás kérdése és az uniós szakpolitikák kapcsolatrendszere. Szupranacionális vagy nemzetek Európája.
	Az Európai Unió világgazdasági jelentősége.
	TE: Az EU, mint a világgazdaság centrumtérsege. Az EU egységes belső piaca.
	Az EU és Magyarország.
TE: Magyarország és az EU kapcsolatrendszere, Magyarország első 13 éve az Unióban.	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági és versenyjog				Kódja:	GT_MVGL002-17	
	angolul:	Business and Competition Law						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		V	3	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Károlyi Géza			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdasági szféra alanyainak alapítási és működési sajátosságaival, amelynek keretében elsősorban az egyéni és társas vállalkozások létrehozásának személyi és vagyoni feltételeit, valamint szervezeti felépítésük és működésük jellemzőit sajátíthatják el. A tananyag másik részét a polgári jogi szerződések joga képezi, amelynek keretében a gazdasági életben tömegesen előforduló polgári jogi szerződések megkötésének alaki és tartalmi sajátosságai, a szerződészegés esetkörei és jogkövetkezményei kerülnek bemutatásra. A tananyag részét képezi továbbá a versenyjog is, melynek az általános szabályai mellett a nevesített tényállások sajátosságai (tisztesgtelen verseny tilalma, üzleti döntések tisztessgtelen befolyásolásának tilalma, gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalma, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma, fúziókontroll) is feldolgozásra kerülnek.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató olyan alapvető gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között. Ismeri a polgári jogi szerződések megkötésének általános szabályait, tisztában van a szerződési biztosítékok formáival és jelentőségével. Ismeri a versenyjog által tilalmazott nevesített magatartásokat.								
<i>Képesség:</i>								
Legyen tisztában az egyes szerződések lényegi szabályaival, képes legyen elhatárolni az eredmény- és gondossági kötelek fajtáit, ismerje az azok közötti különbségeket.								
Tudja elhelyezni a tipikus és atipikus, valamint a dare, facere és praestare kötelek között a tanult szerződéseket, formákat, tudjon különbséget tenni a szerződési biztosítékok egyes formái között a lényegi ismerveik alapján.								
Képességet szerez arra, hogy átlássa a vállalkozásokat érintő alapvető társasági és polgári jogi helyzeteket, tisztában legyen a jogszerű működés szabályaival, tudja, hogy a konkrét szituációkban milyen szervekhez szükséges fordulni, s milyen eljárások lefolytatása indokolt.								
<i>Attitűd:</i>								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő társasági jogi, kötelmi jogi és versenyjogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak és szerződéseinek alapvető típusait, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (szerződéskötés, módosítás, megfelelő szerződési biztosítékok alkalmazása, szerződés megszüntetése) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat és a polgári jogi szerződések érintő kérdésekben.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A gazdálkodó szervek, cégek kategóriája. A természetes személy vállalkozási tevékenysége. A gazdasági társaságok közös szabályai, alapítása. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A közkereseti társaság és a betéti társaság jellemzői. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. A jogi személyek jogutódlással való és jogutód nélküli megszűnése. A szerződés általános szabályai: a szerződési jog alapelvei. A polgári jogi szerződés fogalma, alanya, tárgya, megkötésének folyamata. Az érvénytelen szerződések fajtái és az érvénytelenségi okok. A szerződési biztosítékok rendszere. A szerződések megszűnése. A szerződészegés esetei és jogkövetkezményei. A tisztessgtelen verseny tilalma, üzleti döntések tisztessgtelen befolyásolásának tilalma, gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalma, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma, fúziókontroll.								

<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül</p>
<p>Értékelés</p> <p>Írásbeli kollokvium, melynek értékelése ötfokozatú.</p> <p>2-es (elégséges) érdemjegy megszerzése a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.</p>
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>CSÉCSY-Fézer-Hajnal-Károlyi-Petkó-Törő-Zoványi: <i>Az üzleti élet tranzakcióinak joga</i>. 2013. Debrecen, ISBN 978-963-08065-7.</p> <p>TÖRŐ Emese (2019): <i>A vállalkozások jogi ismeretei</i>. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN: 978-963-490-127-3</p> <p>TÖRŐ Emese (2019): <i>A vállalkozások jogi ismeretei munkafüzet</i>. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN:978-963-490-126-6, https://elearning.unideb.hu/course/view.php?id=2268#section-6</p> <p>KÁROLYI – PRUGBERGER – TÖRŐ – HELMECZI (2015): <i>Gazdasági magánjog</i>. Debrecen, Státusz H és H Kkt., ISBN: 978-963-12-1142-9</p> <p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>FÉZER-KÁROLYI-PETKÓ-TÖRŐ (2014): <i>Jogi személyek a gazdasági forgalomban</i>. Budapest, Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft., ISBN: 978-963-89986-8-2</p>

Bontott tematika	
	<p>A szerződés általános szabályai: a szerződési jog alapelvei. A polgári jogi szerződés fogalma, alanya, tárgya, megkötésének folyamata. Az érvénytelen szerződések fajtái és az érvénytelenségi okok. A szerződési biztosítékok rendszere. A szerződések megszűnése. A szerződésszegés esetei és jogkövetkezmenyei.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a szerződés fogalmát, a jogosult és a kötelezett jogállását, a szerződéskötés folyamatát: az ajánlattétel és az elfogadás szabályait. Ismeri a semmis és a megtámadható szerződések okait, jogkövetkezmenyeit. Részletes ismeretekkel rendelkezik a szerződési biztosítékok körét és érvényesítésének szabályait illetően.</p>
	<p>A gazdasági élet alanyai: Jogalanyok köre – személyek joga – jogképesség. A természetes személyek jogképessége és cselekvőképessége. A jogi személy fogalmi ismérvei. A természetes személy vállalkozási tevékenysége: Egyéni vállalkozás alapítása és működtetése, az egyéni cég sajátosságai. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása: a társasági jog alapelvei, a társasági szerződés tartalmi sajátosságai. Az előtársaság funkciója. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A közkereseti és a betéti társaság sajátosságai. A kkt. és a bt. alapításának alanyi és vagyoni feltételei. A tagok személye és felelőssége. A kkt. és bt. szervezeti felépítésének specifikumai. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény.. A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a négy gazdasági társaság egyedi sajátosságait, az egyes formákhoz kapcsolódó specifikus jogintézményeket, az elhatárolási szempontokat. Ismeretekkel bír a társaságok megszűnési formái tekintetében, el tudja különíteni a fizetőképesség és a fizetéseképtelenség esetén lefolytatandó eljárásokat.</p>
	<p>Versenyjogi alapismeretek: A versenyjog általános szabályai, személyi, területi és tárgyi hatály. A tisztességtelen verseny tilalma, a generálklauzula és a nevesített tényállások sajátosságai. Az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma. A gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalma (kartelltilalom). A gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma. A vállalkozások összefonódásának ellenőrzése (füziókontroll). A Gazdasági Versenyhivatal jogállása, hatásköre.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a versenyjog által szabályozott tényállások alapvető sajátosságait.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdaság- és környezetpolitika				Kódja:	GT_MVGL003-17	
	angolul:	Economic and Environmental Policy						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve: Prof. Dr. Czeglédi Pál				beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>megismerkedjenek a gazdaságpolitika alapösszefüggéseivel és alapvető dilemmáival, a gazdaságpolitikai lépések motivációinak és hatásainak elemzésére szolgáló elméletek alapjaival, és betekintést nyerjenek az országok közötti intézményi-gazdaságpolitikai különbségek sajátosságaiba. A kurzus célja továbbá a környezetpolitika főbb problémaköreinek és alkalmazott eszközeinek mélyebb megismertetése, az intézményes környezetpolitika kialakulásának bemutatása, áttekintés nyújtása a nemzetközi környezetpolitika meghatározó eseményeiről és szereplőiről. Cél továbbá az Európai Unió és Magyarország környezetvédelmi politikájának és főbb stratégiai dokumentumainak megismertetése a hallgatókkal.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> Részletekbe menően ismeri a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait, jellemzőit és összefüggéseit, ismeri a kapcsolódó szakterületek terminológiáját. Jól ismeri az elméleti és az alkalmazott közgazdaságtan szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven. Ismeri a gazdasági-társadalmi-ökológiai értelemben vett fenntartható gazdaságban megvalósuló innovatív fejlesztések alapelveit. Részletekbe menően ismeri a termelő/szolgáltató vállalkozások működéséhez kapcsolódó hazai és európai uniós jogi szabályozást, a kapcsolódó szakpolitikákat és az etikai normákat. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> Képes eligazodni és szakmailag megalapozott véleményt alkotni a termelő, szolgáltató szektorhoz kapcsolódó hazai és nemzetközi gazdaságpolitikai, valamint társadalmi eseményekkel kapcsolatban. Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulás során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre. A nemzetgazdaság legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> Felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint a nemzetgazdaságban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A kurzus első része a gazdaságpolitika megértéséhez szükséges általános megközelítéseket tárgyalja áttekintve, az állami szerepvállalás indokainak jóléti közgazdasági megközelítést, illetve a közösségi döntések elméletének</p>								

szemléletmódját. A kurzus ezek után a fiskális politika és a monetáris politika kérdéseit tárgyalja kitérve a magyar monetáris politika intézményrendszerére és külön témakörként kezelve az euró politikai gazdaságtanát. A kurzus második fele környezetpolitikai kérdésekre koncentrál, tárgyalja az Európai Unió és Magyarország környezetpolitikai intézkedéseit, főbb eseményeit, stratégiai dokumentumait, s ennek keretében bemutatására kerülnek a környezetpolitikai szabályozási eszközei

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás diasorral kiegészítve, tanulmányok feldolgozása

Értékelés

A félév teljesítésének (az aláírásnak) nincs feltétele. A vizsga írásbeli.
A vizsgán elért eredmény adja a kollektívumnyi jegyet az alábbiak szerint:
0 - 50% – elégtelen
50,01% - 64% – elégséges
64,01% - 76% – közepes
76,01% - 87% – jó
87,01% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Benczes I. – Kutasi G. (2010): Költségvetési pénzügyek. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN: 978-963-05-8918-5
Czeplédi P. (2023): Közösségi döntések elmélete. Kézirat (e-learningben elérhető)
Stiglitz, J. E. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest. ISBN: 963 224 560 1
Williamson, S. D. (2009): Makroökönómia. Osiris, Budapest. (A kijelölt fejezetek) ISBN: 978-963-276-015-5
Bartus G. – Szalai Á. (2014): Környezet, jog, gazdaságtan: környezetpolitikai eszközök, környezet-gazdaságtani modellek és joggazdaságtani magyarázatok. Budapest: Pázmány Press: PPKE JÁK, 2014, ISBN 978-963-308-205-8
Bauerné Gáthy Andrea (2022): Környezetpolitika, Kézirat

Ajánlott szakirodalom:

Háttéranyag az 5. és 7. heti előadásokhoz:

Blankart, Ch. B. (2013), Oil and Vinegar: A Positive Fiscal Theory of the Euro. *Kyklos*, 66(4), 497-528.
De Grauwe, P. (2013): The Political Economy of the Euro. *Annual Review of Political Science*, 16, 153-170.
Vaubel, R. (2004): The Future of The Euro: A Public Choice Approach. *Cato Journal*, 24(1–2), 151-161.
Harris, Jonathan M. – Roach, Brian (2013): *Environmental and Natural Resources Economics: A Contemporary Approach* (3rd Edition), Routledge, 584 p.
Nagy Z. (2012): A környezetpolitika szabályozásának eszközei, *Miskolci Jogi Szemle* 7. évfolyam 2. szám pp. 24-36.
Gáthy, A – Kuti, I. – Szabó, G. (2006): Fenntartható fejlődési politikák és stratégiák az Európai Unióban, In: Bulla, Miklós; Tamás, Pál (szerk.) *Fenntartható fejlődés Magyarországon: jövőképek és forgatókönyvek*, Budapest, Magyarország: Új Mandátum Kiadó (ÚMK), pp. 165-194.

Egyéb ajánlott irodalom:

Afonso, A., Schuknecht, L., Tanzi, V. (2020): The Size of Government, *EconPol Working Paper* 46, [link](#)
Blanchard, O., Leigh, D. (2013): Fiscal Consolidation: At What Speed? *Voxeu.org*, 3 May, [link](#)
Cochrane (2021): The Fiscal Theory of the Price Level: An Introduction and Overview. *Journal of Economic Perspectives*, forthcoming, [link](#)
Cukierman, A. (2007), The Revolution in Monetary Policymaking Institutions, *voxeu.org*, 27 September, [link](#).
Irwin, D. (2021), From hermit kingdom to miracle on the Han: Policy Decisions that Transformed South Korea into an Export Powerhouse. *Peterson Institute for International Economics Working Paper*. [link](#)
Munger, M. C., Villareal-Diaz, M. (2019): The Road to Crony Capitalism. *Independent Review*, 23(3), pp. 331-344. [link](#)
Pisani-Ferry, J. (2018), Euro Area Reform: An Anatomy of the Debate, *voxeu.org*, november 15, [link](#)

Heti bontott tematika		
hét	téma	tananyag
1.	Bevezetés; az állami szerepvállalás indokai I	Stiglitz (2000), 3. és 6. fejezet, Czeglédi (2020)
	TE*: A jóléti közgazdaságtan szemléletmódja, piaci kudarcok	
	Az állami szerepvállalás indokai II	Stiglitz (2000), 3. és 6. fejezet, Czeglédi (2023)
	TE: A közösségi választások szemléletmódja: kormányzati kudarcok	
2.	Pénz, bankrendszer és a monetáris politika alapkérdései I	Williamson (2009), 15., 17.+az előadás anyaga
	TE: A dinamikus inkonzisztencia és jelentősége, a Friedman-szabály, a Diamond és Dybvig bankroham-modellje	
	Pénz, bankrendszer és a monetáris politika alapkérdései II	Williamson (2009), 15., 17.+az előadás anyaga
	TE: A dinamikus inkonzisztencia és jelentősége, a Friedman-szabály, a Diamond és Dybvig bankroham-modellje	
	A fiskális politika makroökonómiai szerepe	Benczes és Kutasi 1.,3. fejezet+előadás anyaga
	TE: A költségvetési deficit különböző kiszámítási módjai, az államadósság fenntarthatósága	
	Az euró politikai gazdaságtana I	az előadás elhangzottak; háttér: De Grauwe (2013), Vaubel (2004), Selgin (2012)
	TE: Az euró „ortodox” és „keynesi” kritikájának érvei	
Az euró politikai gazdaságtana II	az előadás elhangzottak; háttér: De Grauwe (2013), Vaubel (2004), Selgin (2012)	
TE: Az euró „ortodox” és „keynesi” kritikájának érvei		
3.	Bevezetés, A környezetpolitika problémakörei	az előadáson elhangzottak
	TE: Környezeti problémák, s azok társadalmi-gazdasági hatásai	az előadáson elhangzottak, a kötelező és az ajánlott irodalom
	Az intézményes környezetpolitika	
	TE: A környezetvédelemtől a környezetpolitikáig	az előadáson elhangzottak, a kötelező és az ajánlott irodalom
	Környezetpolitikai eszközök I.	
	TE: A környezetpolitikai beavatkozás eszközei	az előadáson elhangzottak, a kötelező és az ajánlott irodalom
Környezetpolitikai eszközök II.		
TE: A környezetpolitikai beavatkozás eszközei		
4.	Nemzetközi környezetpolitika és az Európai Unió környezetpolitikája	az előadáson elhangzottak, a kötelező és az ajánlott irodalom
	TE: A nemzetközi és az EU főbb környezetpolitikai egyezményei, intézkedései	
	Magyarország környezetpolitikája	az előadáson elhangzottak
	TE: A hazai környezetpolitika múltja és jelene	
	Összefoglalás	
TE: A félév témáinak kapcsolódási pontjai		

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vezetés- és szervezetelmélet				Kódja:	GT_MVGL004-17	
	angolul:	Management and organization theory						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. habil. Pierog Anita			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, a szervezet elméleti alapfogalmak, a szervezeti jellemzők, valamint a szervezeti formák megismerése és a szervezet menedzselésével kapcsolatos vezetési feladatokra való felkészítés kifejezetten nagyvállalti környezetre fókuszáltnak. A tárgy lehallgatásával a hallgatók megismerik a legfontosabb szervezet típusokat és azok vezetési sajátosságait. Elsajátítják a szervezettervezés, építés és fejlesztés elméleti módszereit és azok megvalósításának folyamatát is. Bizonyos vezetési témákból olyan ismeretanyag megszerzése, amely kiegészülve gyakorlati tapasztalatokkal alkalmassá teszi a végzett hallgatókat a szervezettel kapcsolatos tényleges vezetési problémák és feladatok megoldására beletartozik a szervezet fogalma, értelmezései: definíciók, paradigmák, szervezeti megközelítések a vezetéselméletben, életciklus modellek. Strukturális jellemzők: munkamegosztás, hatáskör szabályozás, koordináció, konfiguráció, mint szervezetformáló tényezők. Hatalom és függőség: hatalmi struktúra a szervezetben és az azt befolyásoló tényezők. Az elméleti témaköröket valós nagyvállalati esetek bemutatásával, feldolgozásával tesszük gyakorlatiassá, és az előadásokat interaktív formában valósítjuk meg.</p> <p>A tantárgyi tematika és követelményrendszer illeszkedik az online megvalósuló oktatás feltételeihez is.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri a nemzetgazdaságban működő vállalatok, vállalkozások által megvalósítandó projektek, programok tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a korszerű vezetéselméleti és szervezetrányítási irányokat, korszerű vezetéselméleti és alkalmazott pszichológiai ismeretekkel rendelkezik.
- Érti a vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések információs és motivációs tényezőit.
- Széleskörű vezetési és szervezési ismeretekkel rendelkezik.

Képesség:

- Munkája során együttműködik a kapcsolódó szakterületek képviselőivel. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- A gyakorlati tudás, tapasztalat megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.
- Képes nagyméretű és összetett projektben, csoportos problémamegoldásban részt venni, vezetőként a tevékenységet vezetni, szervezni, értékelni.
- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.

Attitűd:

- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, melyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti és támogatja.
- Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak, és hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével.

Autonómia és felelősség:

- Felelőséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint a nemzetgazdaságban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról.- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Előadás (téma)
Bevezetés, Vezetői kihívások (VUCA világ, globális megatrendek)
A szervezet fogalma, szervezet elméletek, vezetési paradigmák
Szervezettipológiák
Változásmenedzsment modellek,
Csoportmenedzsment
Szervezetfejlesztés elmélete, szervezetfejlesztő tanácsadó és stílusa
Szervezetfejlesztés diagnózis megközelítések.
Folyamatmenedzsment alapok
Vezetési stílus elméletek
Változás és szervezetfejlesztés kihívásai fejlesztési stratégiák
Vezetői elemzői módszerek, agilis menedzsment
Stratégiai menedzsment alapok: tervezés, döntés
Szervezeti, vezetői kommunikáció és információmenedzsment

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A tantárgyhoz előadás és gyakorlat is tartozik, mely keretében interaktív módon dolgozzuk fel az egyes témaköröket. Önértékelő kérdőívek, egyéni és csoportos feladatok, esettanulmányok segítik az elméleti anyag elsajátítását.

Értékelés

Ötfokozatú skála:

elégtelen (1)

elégséges (2)

közepes (3)

jó (4)

jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Berde Cs.- Pierog A. (2020): Vezetés- és szervezetelmélet munkafüzet és esettanulmány gyűjtemény. Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar.

Berde Cs.- Pierog A. (2019): Szemelvények vezetés- és szervezetelméletből. Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar.

Daft, R.L. (2010): Management. South Western, Cengage Learning, Mason. 700.p. ISBN: 978-0-324-59584-0.

Williams, B. – Kinicki, A. (2010): Management-a practical introduction. Mcgrow-Hill Companies, Inc.654.p. ISBN: 0077396626Előadás anyag

Elektronikus tananyag

Bácsné- Bába É.- Berde Cs.- Dajnoki K. (2015): A vezetés alapjai. (szerk: Berde Cs.), Debreceni Egyetem. Center-Print Nyomda, Debrecen

Berde Cs.- Láczy M (2005): Menedzsment. Nyíregyházi Főiskola Gazdasági és Társadalomtudományi Főiskolai Kar

Ajánlott szakirodalom:

Williams, C. (2011): Management. South Western, Cengage Learning, Mason. 852.p. ISBN: 0-538-74597-6.

Griffin, R. W. (2015):Management. 12th Editon. Cengage Learning. 704.pp. ISBN:978-1-305-50129-4

Lussier, L.R. (2019): Management fundamentals, Concepts, applications, and skill developmnet. 8th Editon. SAGE Publications. 597.pp. ISBN: 978-1-544-33133-1

Berde Cs. – Láczy M. (szerk.): Menedzsment. Kiadó: Nyíregyházi Főiskola, Gazdasági és Társadalomtudományi Kar, Nyíregyháza, 2005. 209 p. ISBN: 963-7336-35-3

Heti bontott tematika

1. alkalom	Bevezetés, Vezetői kihívások (VUCA világ, globális megatrendek) A szervezet fogalma, szervezet elméletek, vezetési paradigmák Szervezettípológiák Változásmenedzsment modellek, Csoportmenedzsment Szervezetfejlesztés elmélete, szervezetfejlesztő tanácsadó és stílusa Szervezetfejlesztés diagnózis megközelítések. Folyamatmenedzsment alapok Vezetési stílus elméletek Változás és szervezetfejlesztés kihívásai fejlesztési stratégiák Vezetői elemzői módszerek, agilis menedzsment Stratégiai menedzsment alapok: tervezés, döntés Szervezeti, vezetői kommunikáció és információmenedzsment
	TE: A tanult anyagok elsajátítása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Ökonometria és kutatásmódszertan				Kódja:	GT_MVGL005-17	
	angolul:	Econometrics and research methodology						
Felelős oktatási egység:		Statisztika és Módszertani Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Prof. Dr. Balogh Péter		beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a vállalatgazdaság és közgazdaság tudományi elemzések és kutatások végzése során használható statisztikai és ökonometriai módszereket megismerjék, és ezeket az eljárásokat készség szinten alkalmazzák a gazdálkodó egységek, agrárvállalatok és szervezetek adatainak elemzése során az SPSS program alkalmazásával.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>jól ismeri a kutatásmódszertani és az ökonometriai eljárásokat és azok alkalmazásait. Ismeri és érti a mezőgazdasági döntéseket magyarázó elméleteket, a mezőgazdasági termelés és fogyasztás társadalmi szerepét. Ismeri az ökonometriai számítások és elméletek kapcsolatát. Ismeri a statisztikai és ökonometriai szakterület általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, szakterületeinek kapcsolódását rokon szakterületekhez. Alkalmazói szinten ismeri a számítógéppel támogatott kutatásmódszertani és ökonometriai eljárások szakterületének összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>képes elvégezni a kutatásmódszertan és ökonometria szakterülete ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analizését, és az átfogó és speciális összefüggéseket szintetizálva megfogalmazni. Magas szinten használja a kutatásmódszertan és ökonometria szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására. Fejlett kutatói szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában. Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. A tudományetikai normákat a legmesszebbmenőkig betartja és azt munkatársaival is betartatja.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A képzés részterületei a következők: A kutatás tervezése és előkészítése; Indukció és dedukció; Konceptualizálás, operacionalizálás; Hipotézisek; Skálák és intervallumok; Mintavételi eljárások és mérés; Adatgyűjtő módszerek; Szakirodalom keresése, Hivatkozás, Formai követelmények; Kvantitatív kutatások végrehajtása (egy és többváltozós elemzések ismertetése); Kvalitatív kutatások végrehajtása; Jelentés megírása, összefoglalása.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóktól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az SPSS statisztikai program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.</p>								
Értékelés								
<p>A félév gyakorlati jeggyel zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll. A félév végére egy önálló esettanulmányt kell készítenie a hallgatóknak, amit a vizsgán SPSS program használatával kell újra kiszámítani és szóban megvédeni.</p>								

Kötelező szakirodalom:

- E. Babbie (2017): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest. 744. o. ISBN 978-963-456-000-5
- Huzsvai L., Balogh P.: Lineáris modellek az R-ben. Debrecen: Seneca Books, 2015. 151 o. ISBN:978-615-80172-0-6 http://seneca-books.hu/doc/Linearis_modellek.pdf
- Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 551. o. ISBN 963 502 761 3
- Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I-II. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 348. o. és 300. o.
- Székelyi M. - Barna I.: Túlélőkészlet az SPSS-hez. TYPOTEX, 2002, ISBN 963 9326 429

Ajánlott szakirodalom:

- A. Field: Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics, 4th Edition, SAGE Publications Ltd. 2013. 908. pp. ISBN-13: 978-9351500827
- P. Ghauri – K. Grønhaug (2011): Kutatásmódszertan az üzleti tanulmányokban. Akadémiai Kiadó, Budapest. 294. o. ISBN: 9789630589789
- Kerékgyártó Gy-né – L. Balogh I. – Sugár A. – Szarvas B.: Statisztikai módszerek és alkalmazásuk a gazdasági és társadalmi elemzésekben AULA Kiadó, Budapest, 2008. 446. o. ISBN 9789639698369

Féléves bontott tematika	
1.	A hibák becslése. Mi a hiba? A hibák kimutatása. A hibák csökkentése.
	TE: A statisztikai hibákkal kapcsolatos ismeretek.
	Kategorikus adatok: Elmélet és feltételezések a kategorikus adatok elemzésében. Khi-négyzet teszt.
	TE: Khi-négyzet teszt és alkalmazásai.
	Nem paraméteres modellek: Mann-Whitney teszt, Wilcoxon rangteszt, Kruskal-Wallis teszt, Friedman teszt.
	TE: További nem paraméteres tesztek.
	Nem lineáris regresszió.
	TE: Lineáris és nem lineáris regresszió elkülönítése.
	Bevezetés a logisztikus regresszióba.
TE: Logisztikus regresszióval kapcsolatos alapismeretek.	
2.	Kétértékű logisztikus regresszió.
	TE: Kétértékű logisztikus regresszió.
	Kétféle több kategória becslése: multinomiális logisztikus regresszió.
	TE: Multinomiális logisztikus regresszió.
	Többtenyezős ANOVA. Kísérleti elrendezés. A többtenyezős ANOVA, mint lineáris modell. Két tényezős varianciaanalízis. Feltételek és eredmények a két tényezős ANOVA modellben.
	TE: Többtenyezős ANOVA ismeretek.
	Ismételt méréses ANOVA modellek.
	TE: Ismételt méréses modellekkel kapcsolatos ismeretek.
	Feltáró faktorelemzés I.
TE: Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek I.	
3.	Feltáró faktorelemzés II.
	TE: Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek II.
	Kérdőívek megbízhatósági elemzése.
	TE: Kérdőívek megbízhatósági elemzése (Cronbach-alfa értelmezése).
	Idősorelemzés: ARIMA modellek
	TE: ARMA és ARIMA modellezés alapjai.
	Összefoglalás.
TE: Vizsgára felkészítő gyakorlás.	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdaságstatisztika				Kódja:	GT_MVGL006-17	
	angolul:	Economic statistics						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem GTK Statisztika és Módszertani Intézet Statisztika és Módszertani Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. habil. Csipkés Margit		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja:								
Olyan elméleti és gyakorlati módszerek átadása, amelyek birtokában a végzett hallgatók képesek lesznek a statisztikát a gazdaságelemzés területén szakszerűen alkalmazni. A tantárgy kiemelten foglalkozik a legújabb, legmodernebb statisztikai módszerek oktatásával, amelyek lehetővé teszik a gazdaságban keletkező hatalmas adatmennyiségből a legfontosabb információk kinyerését. A gazdaságstatisztika módszereinek felhasználó-orientált megismertetése. A nemzetgazdaság makroszintű összefüggéseinek bemutatása. A felhasználó számára olyan ismeretek nyújtása, amely hozzásegíti saját gazdasági egységének elemzéséhez (térbeli összehasonlítás).								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> Birtokában van a problémafel-ismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, matematikai-statisztikai, ökonometriai módszereinek, ismeri azok korlátait is.								
<i>Képesség:</i> Önálló, új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.								
<i>Attitűd:</i> Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével.								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Témakörei:								
A) Fogalmak, osztályozások								
B) A nemzetgazdasági mérlegrendszer								
C) AKM								
D) A nemzeti vagyon számbavétele és mérlegei								
E) A pénzügyi mérlegek és ezek szerepe a piacgazdaságban								
F) A munkaerő és a munkaidő statisztikai számbavétele								
G) Termék, energia, beruházási mérlegek								
H) Az életszínvonal és az élet minőségének statisztikai vizsgálata								
I) Ágazati statisztikai elemzések								
J) Vállalatok és vállalkozások statisztikai rendszere								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Tanulási tevékenység:								
1. Problémamegoldás								
2. Feladatmegoldás: (1) a feladat megoldásához szükséges algoritmus, a megfelelő ismeret megkeresése a hosszú távú memóriában, (2) az algoritmus, a megfelelő ismeret alkalmazása a feladat megoldására.								
Tanítási módszerek:								
1. előadás								
2. magyarázat								
3. Visszacatolás, a tanulók tevékenységének értékelése								
4. Szemléltetés								
5. Házi feladat								
6. Házi dolgozat készíttetés								

Értékelés

Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérek a hallgatóságtól. A gyakorlaton való megjelenés **KÖTELEZŐ**.

A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegy megszerzéséhez egy házi dolgozatot kell készíteni a gyakorlati órákon elhangzott instrukciók alapján. A dolgozat elkészítéséhez a formai követelmények betartása kötelező. A dolgozatot be kell mutatni ppt anyag használata mellett és a felmerülő kérdésekre válaszolni kell. Az elkészített dolgozat és előadás eredménye beszámolódik a gyakorlati jegy eredményébe.

Pontozás:

1. elkészített dolgozat max 30 pont
2. dolgozat bemutatása max 20 pont.
3. gyakorlati dolgozat max 50 pont.

0-55 pont 1 (elégséges), 56-66 pont 2 (elégséges), 67-76 pont 3 (közepes), 77-87 pont 4 (jó), 88 pont felett 5 (jeles).

A gyakorlati jegyszerző dolgozatot csak az írhatja meg, akinek a házi dolgozata elfogadásra került és a ppt anyaggal megvédte a házi dolgozatot.

Kötelező irodalom:

Lindnerné Dr. Eperjesi Erzsébet - Dr. Pukli Péter (2004): Gazdaságstatisztika. JATEPRESS, p. 155. ISBN:3159780001602

Huzsvai L. (2012): Statisztika Gazdaságelemzők részére. Seneca Books, Debrecen, ISBN 978-963-08-5016-2

Huzsvai L. – Vincze Sz. (2012): SPSS-könyv. Seneca Books, Debrecen, ISBN 978-963-08-5666-9

Ajánlott irodalom:

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-348. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika II. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-300. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o.

Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o.

Heti bontott tematika	
Hét	Tananyag
1. alkalom	A viszonyszámok, a középértékek, a szóródási mutatók, az indexek gyakorlati áttekintése
	A viszonyszámokból számított indexek elméleti és gyakorlati megismerése
	A legjelentősebb gazdaságstatisztika alapfogalmai, illetve az osztályozási rendszerei
	A gazdasági tevékenységek egységes osztályozása (TEÁOR'08)
	Termékek és szolgáltatások osztályozási rendszere (TESZOR)
	A bruttó hozzáadott érték nemzetgazdasági ágazonkénti vizsgálata
	A nemzetgazdasági mérlegrendszer
	A pénzügyi mérlegek és ezek szerepe a piacgazdaságban
	A munkanélküliség jellemzésére használható vizsgálati módszerek ismertetése
	Számonkérés hete
	A háztartások életszínvonal vizsgálata
	Az életminőség vizsgálatának legfontosabb ismérvei
	Elkészített szakmai beszámolók bemutatása és azok értékelése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti digitalizáció és informatika				Kódja:	GT_MVGL007-17	
	angolul:	Development and Management of Information Systems						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-----				Kódja:	-----	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	x	Féléves	0	Féléves	45			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Várallyai László			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	-----			beosztása:	-----	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A felgyorsult világunkban egyre nagyobb teret hódít digitalizációt, és a különböző informatikai megoldások alkalmazását közelebb hozza és megismertesse a hallgatókkal. A rendelkezésre álló lehetőségek kihasználásához elengedhetetlen ismerni a hallgatóknak, hogy mik azok a megoldások, amelyek elérhetőek jelenleg, illetve azokat mire és hogyan alkalmazhatják a tevékenységük során. A tantárgy célja ezenkívül, bevezetni a hallgatókat, a gazdaságban tevékenykedőket a digitális világ alapjaiba, megismertette az alapvető kérdésköröket, valamint a digitalizáció előnyeit. Mindezek megismerése, alkalmazása hozzájárulhat az ágazati versenyképesség javításához a közép- és nagyvállalatoknál, mikroszinten pedig komoly piaci versenyelőny megszerzéséhez.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>Ismeri és alkalmazni is tudja a termelő, szolgáltató vállalkozásokban használt fontosabb informatikai eszközöket, módszereket, a digitalizáció vívmányainak vállalati gyakorlatba történő beépítését, valamint a legfontosabb precíziós műszaki megoldásokat.</p> <p>Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, matematikai-statisztikai, ökonometriai módszereinek, ismeri azok korlátait is.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>Képes a vállalati szféra működéséhez kapcsolódó korszerű informatikai eszközök, szoftverek alkalmazására, használatára, a digitalizáció vívmányainak vállalati gyakorlatba történő beépítésére, valamint szakszerű és hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációra magyar és legalább egy idegen nyelven.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, melyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal. - Azonosul az élethosszig tartó tanulás koncepciójával, törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntéselőkészítő, tanácsadói feladatokat..</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A tantárgy általános elvárása az üzleti digitalizáció és informatika jellegű munkára vonatkozó kompetenciák fejlesztése. A képzésben résztvevők megismerik a digitális technológia alapjait, elsajátítják a digitális alapismereteket. Bemutatjuk azokat az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokat, melyek alkalmazása hozzájárul a jövedelmezőség és a versenyképesség növeléséhez a termelő és szolgáltató vállalatoknál. A hallgatók megismerkednek az ipar minőségbiztosítási és nyomonkövetési rendszereivel. A tematikában szó esik a különféle technológiák változatairól, alkalmazási feltételeiről, az operatív szintű működtetésről valamint ezek informatikai háttéréről. Ehhez szorosan kapcsolódik számos új és innovatív technológiai fejlesztés. A hallgatók megismerik a termelők által használt speciális eszközöket és rendszereket, segítve a termelőket a lehető leghatékonyabb és legeredményesebb munkavégzésben. A digitalizáció hatékonyabbá teszi az ipari termelést és növeli a munkatermelékenységet. A tudásalapú tőkébe való beruházás elterjedéséhez szorosan kapcsolódik a digitális technológia elterjedését elősegítő úgynevezett Ipar 4.0. Ebben egy olyan folyamatról van szó, amely mind a termelési értékláncok, mind az üzleti szféra valaminmodellek szintjén kiterjed a modern technológiák adaptálására. Az ipari digitalizációs programok magukba foglalják az infokommunikációs újítások elterjesztését, a hálózati kommunikáció meghonosítását, a szimulációs technológiák</p>								

<p>kiterjesztését, az adat (big data) és a felhő alapú számítástechnikai módszerek megvalósítását, továbbá a „virtuális valósággal” és az intelligens eszközökkel támogatott termelést. A tantárgyi tematikát úgy alakítjuk ki, hogy a követelményrendszer illeszkedjen az on-line megvalósuló oktatás feltételeihez is.</p>
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Az eLearning felületen megtalálható minden olyan anyag, amelyre a hallgatónak a félév során szüksége lehet. Az előadásokon való részvétel erősen ajánlott, a gyakorlatokon illetve a teleplátogatáson való részvétel kötelező, mivel ekkor tudja a hallgató feltenni az előzőleg az eLearning felületre kitett anyagokkal kapcsolatos kérdéseit. A 2 gyakorlati ZH megírása minimum 60%-ra az aláírás megszerzésének a feltétele.</p>
<p>Értékelés</p> <p>5 fokozatú skálán történik. A félév során 2 gyakorlati számonkérés lesz, amely meghatározza a félév végi jegyet.</p> <p>0-60% elégtelen 61-70% elégséges 71-80% közepes 81-90% jó 90%-100! jeles</p>
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Szilágyi R. – Várallyai L. (2019): A mindennapok digitalizációja, Debreceni Egyetem, 112 p Linz, C. – Müller-Stewens, G. – Zimmermann, A. (2018): Az üzleti modellek radikális átalakítása – Hogyan szerezzünk versenyelőnyt egy forradalmian új világban? Pallas Athéné Könyvkiadó Kft., 328 p. ISBN 978- 615-5884-02-3 (A könyv egyes, a tantárgyfelelős oktató által kiválasztott fejezetei)</p>
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>Tóth L. (2015): Vállalatgazdaságtan II. Líceum kiadó, 298 p. ISBN 978-615-5509-54-4. (A könyv egyes, a tantárgyfelelős oktató által kiválasztott fejezetei) Skilton, M. (2015): Building the Digital Enterprise, MacMillan Publishing, 230 p. ISBN 978-1-137-47772-9. (A könyv egyes, a tantárgyfelelős oktató által kiválasztott fejezetei) Fehér K. (2016): Digitalizáció és új média Trendek, stratégiák, illusztrációk, 251 p. ISBN 978-963-059-714-2 (A könyv egyes, a tantárgyfelelős oktató által kiválasztott fejezetei)</p>

Heti bontott tematika	
1.	TE* Adatbáziskezelés a gyakorlatban (SQL) I.
2.	TE Adatbáziskezelés a gyakorlatban (SQL) II.
3.	TE Adatbáziskezelés a gyakorlatban (SQL) III.
4.	TE KSH adatbázisok letöltése és kezelése
5.	TE Adatok tisztítása
6.	TE PowerBI a gyakorlatban
7.	TE Vizualizációs elemek megismerése
8.	TE Eurostat adatok letöltése és kezelése
9.	TE Adattisztítási technikák
10.	TE Többtáblás adatok kezelése PowerBI-ban
11.	TE Tableau üzleti intelligencia és analitikai szoftver megismerése
12.	TE Beadandó feladatok elkészítése
13.	TE Gyakorlati védés

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vállalati és vezetői gazdaságtan				Kódja:	GT_MVGL008-17	
	angolul:	Corporate and Management Economics						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem, GTK Gazdálkodástudományi Intézet, Vállalatgazdaságtani és Vállalkozásfejlesztés Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Nábrádi András			beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja:								
<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy célkitűzése, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a vállalati gazdaságtan területeivel, a stock és flow folyamatok összefüggéseivel, a tervezés az elemzés, az innováció, a marketing folyamatokkal, az eszközgazdálkodás kérdéskörével. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalat működtetésének módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat, megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A vállalat és annak működése, tervezése, 2. Alapvető stock és flow folyamatok értelmezése, 3. Értékteremtő folyamatok menedzsmentje. A tantárgy révén a hallgató megismeri a menedzsment legfontosabb feladatait, döntési kompetenciáit.								
<i>Képesség:</i>								
A hallgató legyen tisztában a menedzsment alapfunkcióival, a vállalkozások működtetésének feltételeivel. Tudja az alapvető stock és flow folyamatok összefüggéseit. Értse az értéktermelő folyamatok és a menedzsment kapcsolatát. Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti- és a menedzsment kérdésköreinek bővítésére. Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. iparági fejlesztésekben, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
<i>Attitűd:</i>								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő gazdálkodástudományi tudás birtokában a végzés után megfelelően értelmezni és értékelni tudja a menedzsment feladatait, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.								
A kurzus tartalma, témakörei								
A Vállalat és a vállalkozás fogalma, csoportosításuk, a stock és a flow folyamatok, a termelési érték, a termelési költség a jövedelem és kategóriái, a hatékonyság és annak mérése. A befektetett eszközök, a befektetések és a beruházás sajátosságai, beruházás-gazdaságossági számítások, gazdálkodás forgóeszközökkel, a készletgazdálkodás és a logisztikai rendszerek, az értéktermelő folyamatok menedzsmentje, a termelés és a szolgáltatás sajátosságai. Az emberi erőforrás gazdálkodás kérdései, területei, feladatai. A tervezés és az üzleti tervezés kapcsolata, a tervek csoportosítása, típusai, a tervezés eszközei. A stratégiai tervezés és menedzsment területei, a tervezés speciális módszerei, használatuk lehetősége és korlátai.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Interaktív, elektronikus tananyag a moodle keretprogramban. Az elméleti anyag illusztrációja problémák közösen történő kidolgozásával. Lehetőség konzultációra.								
Értékelés								
<ul style="list-style-type: none"> A levelező tagozatos hallgatók szóbeli kollokviumot tesznek. A gyakorlati beszámoló és a szóbeli vizsga 50-50%-ban alakítja ki a végső 5 jegyes érdemjegyet. 								

Kötelező olvasmány:

1. Nábrádi A.: Vállalkozási ismeretek, Debreceni Egyetem, Debrecen 2015, (2019) ISBN 978-963-12-3048-2

Ajánlott szakirodalom:

1. Chikán A. Vállalatgazdaságtan, Aula Kiadó, Budapest, 2010.
2. Andy Schmitz (2013): Principles of Managerial Economics, <http://lardbucket.org>

Bontott tematika	
1.	<p>Bevezető előadás, a vállalkozások kialakulása, a társterületek menedzsment és annak feladatai, a tervezés a szervezés a csapatépítés az ösztönzés és az ellenőrzés feladatköreivel szemben támasztott alapvető követelmények. Makrogazdasági összefüggések és a vállalatok működése</p> <p>TE: A vállalat helye a nemzetgazdaságban, a menedzsment feladatának konkretizálása, szerepe a vállalatok működésében.</p>
2.	<p>A vállalat és a vállalkozás kapcsolata, a vállalkozások csoportosítása, főbb hasonlóságok és eltérések a különböző típusú vállalkozások működtetésében, vezetésében és felelősségvállalásában.</p> <p>TE: Vállalkozási formák csoportosítása méret, tevékenység, adózás, szektorba-sorolás és tulajdonforma alapján.</p>
3.	<p>A vállalkozások flow folyamatai, a bevételek menedzsmentje.</p> <p>TE: A termelési értéket kialakító tényezők, a hozam fajtái, az árak fajtái, a termelési értéket befolyásoló egyéb tényezők.</p>
4.	<p>A vállalkozások flow folyamatai, a ráfordítások menedzsmentje, a jövedelem növelésnek menedzsment szintű feladatai.</p> <p>TE: A termelési költséget kialakító tényezők, a ráfordítások típusai, a jövedelem kategóriái. A jövedelmet befolyásoló tényezők készség szintű ismerete.</p>
5.	<p>A hatékonyság és a menedzsment összefüggései, a hatékony gazdálkodás feltételrendszere.</p> <p>TE: A gazdasági hatékonyság kategóriái, a termelékenység, az igényesség, az ellátottság és a jövedelem-arányossági mutatók értelmezése, az átlagos a pótlólagos és a marginális hatékonyság számítása.</p>
6.	<p>Fedezeti számítások, fedezeti összeg, fedezeti mennyiség, fedezetszámítások több termék esetén.</p> <p>TE: A e készség szintű elsajátítása, az állandó költségek szerepe a fedezet kialakításában</p>
7.	<p>Gazdálkodás befektetett eszközökkel.</p> <p>TE: A befektetett eszközök csoportjai, vállalatgazdaságtani sajátosságai. Az immateriális javak, a tárgyi eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök csoportjai, a fenntartási és az értékcsökkenési költségek sajátosságai.</p>
8.	<p>A beruházás és befektetés gazdaságossági számítások</p> <p>TE: Az NPV, az IRR, a PI, DDP számításmenete, összefüggései</p>
9.	<p>A forgóeszköz-gazdálkodás menedzsmentje.</p> <p>TE: A készletek, a követelések a rövid távú pénzügyi befektetések és a pénzeszközök sajátosságai, a forgóeszköz szükségletet befolyásoló tényezők vizsgálata.</p>
10.	<p>Értéktermelő folyamatok menedzsmentje</p> <p>TE: A termelés és a szolgáltatás sajátosságai, a termelismenedzsment területei.</p>
11.	<p>Az innováció és a marketing, mint a vállalati stratégia elemei.</p> <p>TE: Az innováció fogalma, területei, a marketing szükségessége a vállalati gazdaságban.</p>
12.	<p>Bevezetés az Emberi Erőforrás Gazdálkodás kérdésibe</p> <p>TE: Az EEG területei, munkaerő-gazdálkodás, bér-gazdálkodás, munkaerő fejlesztés, a munkavégzés szervezése</p>
13.	<p>Bevezetés az üzleti tervezés folyamatába</p> <p>TE: Az üzleti terv részei, felépítésének hangsúlyos elemei, a pénzügyi terv</p>
14.	<p>Bevezetés a stratégiai tervezésbe</p> <p>TE: A stratégiai terv részei, jövőkép, külső-belső faktorok elemzése, stratégiai irányok, GE, SWOT, BCG, GSM, SPACE mátrixok használatának lehetőségei..</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó stratégiai menedzsment				Kódja:	GT_MVGL009-17	
	angolul:	Advanced Strategic Management						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem, GTK Gazdálkodástudományi Intézet, Vállalatgazdaságtani és Vállalkozásfejlesztés Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Prof. Dr. Nábrádi András		beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja:								
A tantárgy célkitűzése, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a stratégiai menedzsment fő területeivel, a vállalati stratégiai tervezés módszerével, azt készség szinten tudják alkalmazni, megvalósítani.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalati stratégia módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat a legmodernebb megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálnak: 1. A stratégiai tervezés folyamata, speciális eljárásai, A stratégia bevezetése, a szervezés, a vezetés és a csapatépítés területei. 3. A stratégia bevezetésének és folyamatának ellenőrzése. A tantárgy révén a hallgató megismeri a stratégiai tervezés legújabb kutatási irányait, területeit, eredményeit is.								
<i>Képesség:</i>								
Legyen tisztában a vállalati küldetés és jövőkép fontosságával, az üzleti környezet és a vállalati belső értékelésnek, valamint a versenytársak elemzésének módszerével.								
Tudja elhelyezni az elemzések alapján a vállalati stratégiai irányokat, a defenzív, az offenzív és az intenzív területekre a vállalaton belül.								
Értse a módszerek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.								
Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti környezet elemzésére, a stratégiai irányok meghatározására, a lehetséges stratégiák megválasztására a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdésköreire.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
<i>Attitűd:</i>								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő gazdálkodástudományi tudás, továbbá korszerű stratégiai szemlélet birtokában a végzés után az új szakmai információkat, kutatási eredményeket megfelelően értelmezni és értékelni tudja, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus szervesen épít F.R. David et al., Strategic Management Cases and Concepts című, 17-ik kiadást „megélt” 2020-as könyvre, amelyet több, mint 300 egyetemen használnak a tárgykörben. A témakörök szervesen épülnek egymásra, a stratégiai tervezés logikai folyamatában. A tervezés során kiemelt részek: stratégiai küldetés és jövőkép, stratégiai elemzések, stratégiai irányok meghatározásának módszerei, hosszú távú stratégiai célok rögzítése, lehetséges stratégiák, döntés a legjobb stratégiáról. A tervezést követően a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdéskörei kerülnek megtárgyalásra. A témakörök mindegyike magyar példákkal, illetve esettanulmányokkal bővített.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, gyakorlatokon egy működő vállalkozás stratégiai tervének elkészítése, igény szerint konzultáció, az eredmények bemutatása, prezentálása.								

Értékelés

A félév során az előadáson elhangzottak alapján egy konkrét vállalkozás stratégiai tervének csoportmunkában történő elkészítése. A terv benyújtását követően (írásbeli értékelés) azt szóban is meg kell védeni. Az írásbeli rész max. 60%, a szóbeli max.40% eredményei alkotják a végső érdemjegyet.

Kötelező szakirodalom:

Nábrádi A. (szerk), Bittner B., Madai H., Nagy A., Nábrádi A. (2018): A stratégiai tervezés gyakorlata, Debreceni Egyetem, ISBN: 9789634900535

Nábrádi A.-Pupos T. (szerk). A stratégiai és az üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

Fred R. David, Forest R. David: Strategic management, Concepts and Cases. 17th Edition. Pearson Education Limited, 2020. ISBN: ISBN 10: 1-292-01689-2, ISBN 13: 978-1-292-01689-4

Bontott tematika

1.	<p>A stratégia fogalma, területei, a hagyományos és a stratégiai terv eltérése, a stratégia felépítése</p> <hr/> <p>TE: A hallgató megismeri a hagyományos és a stratégiai tervezés közötti eltéréseket, a tervezés fázisainak bemutatásával ráhangolódik a témakör sajátosságaira.</p>
2.	<p>Stratégiai elemzések, az üzleti küldetés a jövőkép megfogalmazása</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók tisztában lesznek az üzleti küldetés kialakításának menetével, az értékrend és elvárások mikéntjével, valamint a jövőkép kialakításának sajátosságaival.</p>
3.	<p>A vállalkozás külső makro-környezetének elemzése, a PEST analízis</p> <hr/> <p>TE: A politikai a gazdasági a szociokulturális és a technológiai tényezők vizsgálatának alapszabályait elsajátítva képesek lesznek a makro környezeti elemzésekre.</p>
4.	<p>A vállalkozás külső mikro-környezetének elemzése, Porter féle öttényezős modell, Külső Faktor Értékelő Mátrix felállítása, értelmezése</p> <hr/> <p>TE: A Porter f. 5 erő modell alkalmazásával a külső mikrokörnyezet elemzésének metodikáját sajátítják el, a KFÉM mátrix alkalmazásával a különböző elemek standardizálása történik és számszerűsíthetővé válik azok hatása a vállalkozásra.</p>
5.	<p>A vállalkozás belső tényezőinek elemzése, erőforrás alapú megközelítés, kulcsfontosságú belső tényezők alapú megközelítés, értéklánc alapú megközelítés</p> <hr/> <p>TE: A három eltérő módszerre épülő belső elemzés lehetővé teszi, hogy eltérő szektorális besorolású vállalkozások esetében is objektív vizsgálati eredmények születhessenek.</p>
6.	<p>A Belső Faktor Értékelő Mátrix meghatározásának számításmenete</p> <hr/> <p>TE: BFÉM mátrix alkalmazásával a különböző belső tényezők standardizálása történik és számszerűsíthetővé válik a javítandó területek egyébként heterogén befolyása.</p>
7.	<p>Verseny-társ elemzés, a Competitive Profile Matrix (versenyképességi mátrix) elemi felállítása, az eredmények sugárdiagramos elemzése</p> <hr/> <p>TE: A verseny-társ elemzés alapjául a Consumer Satisfaction Index, illetve az abból levont következtetések szolgálnak. Ezt követően lehet a CPM mátrix alkalmazásával objektív alapokra fektetni az összehasonlítást. A standardizálás módszerével kvantitatív számszerűsítések válnak valóvá.</p>

8.	<p>Potenciális stratégiai irányok meghatározásának, módszerei, elméleti alapjai.</p> <hr/> <p>TE: A potenciális stratégiai irányok a vállalati divíziókban eltérőek lehetnek. Ezek, bár egy vállalatról esik szó, mégis alapvetően különbözhetnek egymástól, amikor is az erőforrás allokáció optimalizálásával a lehető legnagyobb eredmény elérése törekszünk.</p>
9.	<p>Potenciális stratégiai irányok meghatározása, SWOT-2 mátrix, BCG Mátrix, GE mátrix, McKinsey mátrix, GSM mátrix, Porter f. generikus stratégiák</p> <hr/> <p>TE: A lehetséges stratégiai irányok meghatározására eltérő megközelítésű módszerek kerülnek bemutatásra, amelyekkel a szektorális eltérések feloldhatók, más-más alapokon nyugvó elemzésekkel a stratégiai irányvektor objektív alapokra helyezhető.</p>
10.	<p>Hosszú távú stratégiai célkitűzések, offenzív stratégiák, integrációs stratégiák.</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók tisztában lesznek azzal, hogy mi a különbség a jövőkép és a hosszú távú stratégiai célkitűzések között. Megismerik a belső és a külső célkitűzések kapcsolatait. Az offenzív stratégiai irányok közül tisztában lesznek a vertikális integráció és a horizontális integráció adta lehetőségekkel, korlátokkal.</p>
11.	<p>Intenzív stratégiák, piacmélyítés-eladásösztönzés, piacfejlesztés, termékfejlesztés, kapcsolt és nem kapcsolt diverzifikációk</p> <hr/> <p>TE: Az Ansoff f. megközelítés alkalmazásával a termék-piac kapcsolatok alapelemeivel ismerkednek meg a hallgatók. Az eladásösztönzés 16 módszerének, továbbá a piacfejlesztés és termékfejlesztés előnyeinek és veszélyeinek tisztázásával képesek lesznek elhelyezni a stratégiai eszközök tárházában az intenzív stratégiákat.</p>
12.	<p>Defenzív stratégiák, korlátozás, reorganizáció, leválasztás, részbeni értékesítés, felszámolás, végelszámolás, előnyei, korlátai, hátrányai. A kvantitatív Stratégiai Tervező Mátrix (Quantitative Strategic Planning Matrix) felépítése, alkalmazási lehetőségei.</p> <hr/> <p>TE: A stratégiai döntés egyik kulcselem az, hogy mit ne tegyünk. Ha ez nem sikerült megtenni, akkor a leépítés, a visszafejlesztés szakaszait kell átgondoltan végrehajtani. A defenzív stratégiák ezekre a lehetőségekre mutatnak rá. A QSPM mátrix alkalmazásával objektívvá tehető az eltérő, de hasonló irányba mutató változatok közül a jobb megoldások kiválasztása.</p>
13.	<p>A stratégia megvalósítása</p> <hr/> <p>TE: A döntést követően a stratégia bevezetését kell egy logikai láncolatra felépítve megtervezni. Ebben szervezési, csapatépítési, ösztönzési kérdések kerülnek elsődlegesen hangsúlyozásra, felkeltve a figyelmet ezek szükségességére.</p>
14.	<p>A stratégia megvalósulásának ellenőrzése</p> <hr/> <p>TE: A külső és belső tényezőkben bekövetkező változások a stratégia folyamatos ellenőrzését, auditálását teszik szükségessé. A Gantt diagram alkalmazásával folyamatos visszacsatolást lehet megvalósítani, időben lehet módosításokat kezdeményezni a stratégia hosszú távú sikeressége érdekében.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Emberi erőforrás gazdálkodás				Kódja:	GT_MVGL010-17	
	angolul:	Human resource management						
Felelős oktatási egység:		Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Dajnoki Krisztina			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók értelmezzék az emberi erőforrás stratégiaformáló, értékteremtő és versenyképességet meghatározó szerepét, különös tekintettel az üzleti vállalkozások/közszolgálati szféra szervezeteire. Áttekintést nyújt az emberrel, mint vállalati/szervezeti erőforrással kapcsolatos gondolkodás történeti változásairól, paradigmaváltásairól, ezek indítékairól és következményeiről. Bemutatja a stratégia különböző szintjeit és az emberierőforrás-gazdálkodási stratégiai rendszerek és módszerek közötti kapcsolatokat, kölcsönhatásokat, amely kiegészülve gyakorlati példákkal alkalmassá teszi a hallgatót a humán erőforrás gazdálkodás integrált rendszerének értelmezésére, konkrét szervezeti HR-stratégia kidolgozására.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>Mélyrehatóan ismeri az emberierőforrás-gazdálkodás feladatait és módszereit, a munkanélküliség és a szervezetek piaci alkalmazkodásának ok-okozati összefüggéseit, a munkaügyi kapcsolatok rendszerét. Átfogóan ismeri és érti a szervezetek működési jellemzőit, gazdasági és társadalmi szerepüket. Ismeri az erőforrások, a tényezők és jelenségek összefüggéseit, az erőforrások felhasználásának szabályait és törvényszerűségeit. Mélyrehatóan ismeri az emberi erőforrás gazdálkodással kapcsolatos tudományos eredményeket, a kutatás módszereit, a HR terület sajátosságait.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>Képes a szervezetek erőforrás gazdálkodási feladataiban szerepet vállalni, megszerzett szakmai tudását az elvárásoknak megfelelően felhasználni, a szervezet céljaival összefüggésben tervező, fejlesztő és támogató tevékenységeket folytatni a toborzás, kiválasztás, ösztönzés emberierőforrás-gazdálkodási területeken. Képes megérteni a szervezeti folyamatok természetét, külső-belső összefüggéseit, kapcsolatát az emberi erőforrás gazdálkodással. Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes HRM elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex humán erőforrás gazdálkodási problémák megoldására irányuló HR stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. Képes a szervezetekben az emberi erőforrással kapcsolatos problémák felismerésére, módszertani beazonosítására.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. A HR folyamatok megértése során kritikus gondolkodás, az elemzésre törekvés jellemzi. Jellemzője az értékalapú megközelítés, amelynek középpontjában a munka, mint alkotó és kreatív tevékenység jelenik meg. Elkötelezett a minőségi munka iránt.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel. Rendelkezik a folyamatos önképzés igényével, tudatosan keresi a szervezeti és egyéni tanulási formákat, belső motiváció alapján folyamatosan él a non-formális tanulás lehetőségével, ennek eredményeként szakmai érdeklődése elmélyül. A sikeres munka érdekében kezdeményezi új szervezeti egységek létrehozását, felelősségteljesen részt vesz azok működésében.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Az emberi erőforrás gazdálkodás befolyásoló tényezői; A vállalat piaci értékének összetevői, ezen belül a szellemi tőke elemei, hazai és nemzetközi trendek; Az EEG-rendszer tervezése, munkaerő tervezés; Munkakörelemzés, a munkaköri követelményprofil meghatározása; Kompetencia-modellek, kompetenciaprofil, a kompetenciák átértékelődése; A munkaerő-ellátás meghatározó tényezői, az emberi erőforrás áramlás szervezeti megvalósítása, új trendek, irányzatok; Az új munkatárs beillesztése, karrier-tervezés a szervezetekben, humán erőforrás-csökkentések; Kompenzáció – ösztönzés – javadalmazás, teljesítménymenedzsment; Stratégiai kényszerek és választási lehetőségek az emberi erőforrások fejlesztésében.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Ismeretátadó interaktív előadás. A foglalkozásokon való részvétel a kari Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban rögzítettek szerint.

Értékelés:

Kollokvium (írásbeli vizsga)

Kötelező szakirodalom:

Poór J – Karoliny M.-né – Kovács I. É. – Illés B. Cs. (szerk.): A HR gyakorlata. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.

Karoliny M-né – Poór J. (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2016.

ARMSTRONG, M. (2017): „ARMSTRONG’S HANDBOOK OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICE” KOGAN PAGE PUBLISHERS, LONDON AND PHILADELPHIA, 738.P.

DESSLER, G. (2013): „HUMAN RESOURCE MANAGEMENT” PEARSON EDUCATION, PRENTICE HALL, 692.P.
+ előadás anyag

Ajánlott szakirodalom:

Poór J. –Karoliny M.-né – Berde Cs. – Takács S. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment, Complex Kiadó, Budapest, 2012

POÓR J. – BÓDAY P. – KISPÁL-VITAY ZS. (szerk.): Trendek és tendenciák a kelet-európai emberierőforrás-menedzsmentben. Gondolat Kiadó, Budapest, 2011.

Bontott tematika – 2 konzultáció	
1.	Bevezetés az emberi erőforrás gazdálkodásba – a HR szerepe, jelentősége, kihívások
	TE* A hallgató megismeri az emberi erőforrás gazdálkodás integrált rendszerét, a HR szerepét, a jövőbeli HR kihívásokat
	Változási trendek a nemzetközi emberi erőforrás menedzsmentben I.
	TE A hallgató megismeri a humán erőforrás gazdálkodás fejlődését nemzetközi környezetben, az Amerikai fejlődés sajátosságait, modelljeit
	Változási trendek a nemzetközi emberi erőforrás menedzsmentben II.
	TE A hallgató megismeri a humán erőforrás gazdálkodás fejlődését nemzetközi környezetben, az Távol-keleti, a nyugat-európai és a kelet-európai fejlődés sajátosságait
	Stratégiai emberi erőforrás menedzsment (SHRM)
	TE: A hallgató megismeri a stratégiai szemléletű emberi erőforrás menedzsment sajátosságait (kiváltó okok, fogalma, célja, alapelvei), a vezetés megújításának sajátosságait, a stratégiai vezetés modelljeit, főbb ismérveit
	Emberi erőforrás stratégiák
	TE A hallgató megismeri a stratégia fogalma, a stratégiai menedzsment és EEM stratégiák összefüggéseit, az átfogó EEM stratégia főbb ismérveit, megközelítéseit
	Stratégiai HR tervezése, folyamata
	TE A hallgató megismeri A korszerű HR stratégia sajátosságait, a vállalati stratégiához kapcsolódó HR stratégiák típusait, a stratégiai tervezés folyamatát
	Az EEM tervezési rendszere nemzetközi környezetben
	TE A hallgató megismeri a munkaerő szükségletet előrejelzési lehetőségeit, módszereit, a vezetői döntésre alapozott előrejelzéseket a belső és külső munkaerő-kínálat előrejelzését
	2.
TE A hallgató megismeri a munkakör értékelés szisztematikus rendszerét, folyamatát, módszereit. Megismeri a munkakör tervezés módszereit, alternatív munkaidő rendszereit, valamint a munkakör értékelés módszereit, a Hay módszer sajátosságait, új irányait	
Az emberi erőforrások áramlása - hazai és nemzetközi kihívások	
TE: A hallgató megismeri a stratégiai emberi erőforrás ellátás fogalmát, folyamatát, főbb összetevőit, a szervezeti életciklus és az ellátási stratégia kapcsolatát, az emberi erőforrás ellátás tervezését, költségvonzatait, a toborzás forrásának azonosítását, tervezését, a beléptetés és szocializáció jelentőségét	
Az emberi erőforrások fejlesztése - hazai és nemzetközi kihívások	
TE A hallgató megismeri a fejlesztést meghatározó tendenciákat, a befolyásoló tényezőket, a vállalati személyzetfejlesztés modelljét, a személyzetfejlesztés nemzetközi sajátosságait	
Karriertervezés	
TE A hallgató megismeri a karriert meghatározó tényezőket, felfogásokat, karriertervezési rendszereket, a karriertervezés jelentőségét, folyamatát, a karrierterv és a fejlesztési terv közötti összefüggéseket	
Ösztönzésmentedzsment – ösztönzési rendszerek, bérezési alapelvek	
TE A hallgató megismeri az ösztönzési rendszerek célját, az ösztönzésmentedzsment fő elemeit, alapelveit, modelljét, a bérezési alapelveket és ösztönzési rendszereket	
Teljesítménymentedzsment - modellek, filozófiák, nemzetközi aspektusok	
TE A hallgató megismeri a teljesítményértékelés és teljesítménymentedzsment közötti különbséget, a TM ciklusát, a TM filozófiákat, a sikeres TM rendszer bevezetésének feltételeit	
Esélyegyenlőségi emberi erőforrás menedzsment (4EM) – a befogadó munkahelyi szemlélet	
TE: A hallgató megismeri a 4EM értelmezését, jelentőségét, speciális feladatait, a befogadó munkahely integrált folyamat ciklus modelljét	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó marketingmenedzsment				Kódja:	GT_MVGN011-17	
	angolul:	Advanced Marketing Management						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Szakály Zoltán			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>megszerzett marketing ismereteiket üzleti problémák megoldása során alkalmazni tudják. A kurzus az új témák mellett az eddig tanultak elmélyítésére törekszik az előadások és a szemináriumok segítségével, utóbbiakon egy szimulációs játék alkalmazásával.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az előadásokból, a tantermi diskussziókból, a tankönyvekből, illetve a szimulációs játékból a hallgatók megtanulják, hogy milyen döntésekkel kell a marketingvezetőknek szembe nézniük. - Megismerik azokat az eszközöket, módszereket és gondolkodási kereteket, amelyek segítségükre lesznek abban, hogy e komplex döntéseket hatékonyan hozzák meg. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A kurzus célja a hallgatók analitikus, kommunikációs és prezentációs képességeinek elmélyítése, a csoportmunkára való képességek fejlesztése a marketing alapvető technológiai segédeszközeinek (Microsoft Word, PowerPoint, Internet), illetve a szimulációs játék használatával. - A hallgató önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes marketingelemzési, -modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló marketingstratégiák kialakítására, marketingdöntések meghozatalára változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A hallgatók tisztában lesznek a marketing szerepével mind a vállalaton belül, mind a társadalomban. A gyakorlatban a marketing ezen értelmezése hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók tudatosabb fogyasztóvá váljanak. - Etikus és tárgyilagos hozzáállás jellemzi a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a marketingtevékenységek során felmerülő társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A kurzus végére a hallgatók tisztában lesznek a marketingdöntések komplexitásával és kihívásaival. Tisztában lesznek a hatékony és felelős marketingstratégiák létrehozásának módjaival. - A marketing területén önállóan választják ki és alkalmazzák a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan látnak el elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. - A csoportmunka megtanítja a hallgatót arra, hogy felelősséget vállaljon saját munkájáért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját feladatait, azokért felelősséget vállal és visel. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus témakörei a következők: Bevezetés a marketingmenedzsmentbe; Marketingstratégiák és -tervek kidolgozása; Információgyűjtés és környezetvizsgálat (makro- és mikrokörnyezet); Marketingkutatás és a kereslet előrejelzése; Fogyasztói és szervezeti piacok elemzése; Szegmentáció, célpiacképzés és pozicionálás; Termékpolitika; Márkapolitika; Szolgáltatásmarketing; Árpolitika; Disztribúció; Marketingkommunikáció; Nemzetközi marketingstratégiák; Vevőérték, elégedettség és hűség; A holisztikus marketingszervezet irányítása</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások (az előadás diáit a hallgatók tanulás céljából megkapják), tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező és opcionálisan az ajánlott irodalomból. Marketing szimulációs játék csoportmunkában, mely a hallgatók ön- és egymás értékelésével, valamint csoportos házi dolgozattal zárul. Ajánlott irodalom kiegészítő e-learning tananyagokkal (angol nyelvű e-book, online gyakorlófeladatok és tanulási terv).

Értékelés

A félév végi jegy a következőképpen áll össze:

- Vizsga: 50%
- Szimulációs játék (csoportmunka): 50%, amely a következőképpen oszlik meg:
  - házi dolgozat a követett marketingstratégiáról: 25%
  - „vállalati” teljesítmény a profit és a stratégia alapján: 25%

A szimulációs játék eredményét korrigálja pozitív és negatív értelemben (mindkét irányban maximum 50%-kal) az értékelés, amelyet a csoport tagjai egymásról és önmagukról készítenek az e-learning rendszerben a megadott határidőig. Csak az eddig leadott értékelés lesz figyelembe véve. Egy értékelést lehet leadni, ezt a későbbiekben módosítani, megváltoztatni nem lehet!

A házi dolgozatra a diplomadolgozat formai és tartalmi követelményei vonatkoznak; terjedelme minimum nettó (címlap, tartalomjegyzék, irodalomjegyzék, mellékletek nélkül) 15 oldal. Plágium esetén a dolgozatra a hallgatók 0 pontot kapnak. A dolgozat beadására egyszer van lehetőség a megadott határidőig, mással való kiváltására, ismételt beadására nincs mód.

A szimulációs játékre kapott pontok a B és C vizsga eredményébe is beszámítanak.

Érdemjegyek:

0–50%	elégtelen (1)
51–62%	elégséges (2)
63–74%	közepes (3)
75–86%	jó (4)
87–100%	jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

- KOTLER, P.–KELLER, K. L. (2017): Marketingmenedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, ISBN: 978-963-05-9251-2
- MASON, C. H.–PERREAULT, W. D. (2002): The Marketing Game! 3rd Edition, McGraw-Hill Higher Education, New York (USA), ISBN-13: 978-0072513806, ISBN-10: 0073897345

Ajánlott szakirodalom:

- BAUER A.–BERÁCS J. (2019): Marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest, ISBN: 978-963-05-9773-9
- KOTLER, P.–ARMSTRONG, G. (2020): Principles of Marketing. Global edition, 18/E, Pearson, ISBN: 9781292341132 (print) or 9781292345895 (eText)
- KOTLER, P.–ARMSTRONG, G. (2020): Principles of Marketing. Pearson MyLab Marketing without Pearson eText. Global edition, 18/E, Pearson, ISBN-13: 9781292341187
- KOTLER, P.–KELLER, K. L.–CHERNEV, A. (2022): Marketing Management. Global edition, 16th edition, Pearson/Prentice Hall, Boston, ISBN-13: 9781292404813
- KOTLER, P.–KELLER, K. L.–BRADY, M.–GOODMAN, M.–HANSEN, T. (2019): Marketing Management. 4th European edition, Pearson/Prentice Hall, Harlow, ISBN: 9781292248448

Heti bontott tematika	
1.	<p>Ea.: Követelmények ismertetése. Bevezetés a marketingmenedzsmentbe. Marketingstratégiák és -tervek kidolgozása Szem.: Bevezetés a The Marketing Game!-be</p> <p>TE* A hallgatók megismerik a marketing és a marketingmenedzsment fogalmát, valamint a kapcsolódó alapfogalmakat (szükséglet, igény, kereslet, piac, csere és vevőérték), a vállalat piaci orientációjának szakaszait, a marketingmenedzsment lépéseit, illetve a stratégiai és a marketingtervezést.</p>
2.	<p>Ea.: Információgyűjtés és környezetvizsgálat (makro- és mikro-környezet). Marketingkutatás és a kereslet előrejelzése Szem.: 1. döntés (1. szint)</p> <p>TE A hallgatók betekintést nyernek a marketinginformációs rendszerbe és annak részeibe (elsősorban a belső nyilvántartásokba és a marketing megfigyelési rendszerbe). Megismerik a marketingkörnyezet két elemét: a makrokörnyezetet (demográfiai, gazdasági, társadalmi-kulturális, természeti, technológiai és politikai-jogi környezetet), illetve a mikro-környezetet (hangsúlyozottan a versenytársakat), ez utóbbihoz kapcsolódva a lehetséges versenysztratégiákat. A hallgatók megismerik a marketingkutatás fogalmát, folyamatának lépéseit, a keresletmérés alapfogalmait, a jelenlegi és a várható kereslet becslésének módszereit.</p>
3.	<p>Ea.: Fogyasztói és szervezeti piacok elemzése. Szegmentáció, célpiacképzés, pozicionálás Szem.: 2. döntés (1. szint)</p> <p>TE A hallgatók részletes betekintést nyernek a fogyasztói magatartás modelljébe, megismerik annak részeit (a fogyasztói magatartást befolyásoló személyiségjellemzőket, fogyasztói pszichológiát, a vásárlási döntési folyamatot). Emellett megismerkednek a szervezeti beszerzés fogalmával, folyamatával, a szervezeti és fogyasztói piacok különbségeivel, a beszerzési szituációkkal, illetve a beszerzési központ fogalmával. A hallgatók megismerik a szegmentáció alapfogalmait, a fogyasztói és a szervezeti piacok szegmentálásának lehetőségeit, a célpiacképzési stratégiákat, a pozicionálás alapfogalmait és lehetséges stratégiáit.</p>
4.	<p>Ea.: Termékpolitika. Márkapolitika. Szolgáltatásmarketing Szem.: 3. döntés (1. szint)</p> <p>TE A hallgatók információt kapnak a termék fogalmáról, kategóriáiról, a termékmix jellemzőiről és elemzési lehetőségeiről. Megismernek néhány speciális termékpolitikai kérdést (csomagolás, címkézés, jótállás és garancia), illetve az új termék fejlesztésének és elfogadásának folyamatát. Részletes betekintést nyernek a termékéletrajz-elméletbe. A hallgatók megismerik a márka fogalmait, a márkázás alapjait, a márkaerő-értékelő modellt, valamint a márkázási stratégia kérdéseit. Betekintést nyernek a szolgáltatásmarketing kérdéseibe (szolgáltatások fogalma, típusai, értékelése, megkülönböztető jellemzői, marketing mixe, minőségének menedzselése).</p>
5.	<p>Ea.: Árpolitika Szem.: 4. döntés (2. szint)</p> <p>TE A hallgatók betekintést nyernek az árképzés alapfogalmaiba, az új termékek árképzési lehetőségeibe, az áradaptáció és a termékmix árképzésének kérdéseibe.</p>
6.	<p>Ea.: Disztribúció Szem.: 5. döntés (2. szint)</p> <p>TE A hallgatók megismerik az ellátási lánc és a közvetítők fogalmát, valamint a disztribúciós rendszer típusait. Áttekintik az értékesítési csatorna tervezésének kérdéseit és a marketinglogisztikát. Végül a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi tevékenységeket is megismerik.</p>
7.	<p>Ea.: Marketingkommunikáció Szem.: 6. döntés (2. szint)</p> <p>TE A hallgatók megismerkednek a kommunikáció modelljével, a marketingkommunikáció fogalmával és eszközeivel, valamint a hatékony marketingkommunikációs folyamat kidolgozásának lépéseivel.</p>
8.	<p>Ea.: Nemzetközi marketingstratégiák Szem.: 7. döntés (3. szint)</p> <p>TE A hallgatók megismerik a külpiacra lépéssel kapcsolatos kérdéseket, ennek kapcsán betekintést nyernek a külpiacra lépés motivátoraiba, akadályaiiba, a külpiacok értékelésébe, a külpiacra lépés üzemelésébe, a külpiacra lépési módokba, a nemzetközi marketing mixbe, a származási ország hatásába, valamint a nemzetközi stratégiákba.</p>
9.	<p>Ea.: Vevőérték, elégedettség és hűség Szem.: 8. döntés (3. szint)</p>

	TE A hallgatók megismerik az észlelt vevőérték és a vevőelégedettség fogalmát és összetevőit, a vevőjövödelmezőség elemzésének lehetőségeit, a vevőélettartam-érték kiszámításának módját, az ügyfélkapcsolat-menedzsment kérdéseit és ehhez kapcsolódóan a vevői adatbázisok alapjait.
10.	Ea.: A holisztikus marketingszervezet irányítása. A tanultak áttekintése, ismétlés Szem.: 9. döntés (3. szint), a féléves munka értékelése
	TE A hallgatók betekintést nyernek a marketingosztály lehetséges felépítésébe, más osztályokkal való kapcsolattartási lehetőségeibe. Megismerkednek a vállalatok társadalmi felelősségvállalásával, valamint a marketingterv végrehajtásának ellenőrzési és értékelési lehetőségeivel. Elmélyítik a félév folyamán tanultakat, választ kapnak az esetleges kérdéseikre.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Kereskedelemtan				Kódja:	GT_MVGL012-17	
	angolul:	Commerce Sciens						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Szakály Zoltán			beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, megismertetni a hallgatókat a nemzetközi kereskedelmet szabályozó legfontosabb intézményi- és eszközrendszerrel, és a kereskedelmi ügyletekkel. A hallgató alkalmassá válik nemzetközi kereskedelmi ügyletek áttekintésére, lebonyolítására.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri a termelő, szolgáltató gazdaság általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a közgazdasági és üzleti szakterületekhez. - Ismeri és érti a szakterületén lejátszódó folyamatokat (a gazdálkodás, műszaki, logisztikai, kereskedelmi, biztonsági, jogszabályi feltételrendszerét, társadalmi beágyazottságát), a köztük lévő összefüggéseket. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes a termelésben/szolgáltatásban érdekelt vállalkozások alapításával, működtetésével, megszüntetésével kapcsolatos elemző, döntés-előkészítő és döntéshozatali tevékenységek magas színvonalú ellátására. - Munkája során együttműködik a kapcsolódó szakterületek képviselőivel. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. - A gyakorlati tudás, tapasztalat megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg gazdasági döntését. - Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak, és hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. - Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális vállalatgazdaságtani kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A kurzus a következő témaköröket öleli fel:</p> <p>Alapfogalmak: A kereskedelempolitikához kapcsolódó legfontosabb alapfogalmak ismertetése, rendszerezése; Bevezetés a kereskedelembe; A nemzetközi kereskedelempolitika intézményrendszere (GATT, WTO); A nemzetközi kereskedelempolitika eszközrendszere (vám, mennyiségi korlátozások, szubvenciók, egyéb eszközök); Fontosabb nemzetközi, gazdasági és pénzügyi szervezetek (IMF, Világbank, OECD és néhány más fontosabb gazdasági szervezet áttekintése); A kereskedelmi tevékenység, a termék útja, a disztribúció; A kereskedelmi tevékenység legfontosabb jellemzőinek áttekintése, az áru fizikai útjának értelmezése; Az áruk csoportosítása; Kereskedőtípusok, az ajánlati tevékenység; A kereskedőtípusok bemutatása, a disztribúciós láncban elfoglalt helyük szerinti értelmezése; A kereskedőtípusok funkciói és a disztribúciós folyamat kapcsolatrendszerének értelmezése; Az ajánlatok fajtáinak, formáinak és az ajánlat tartalmának, valamint értékelési szempontrendszerének áttekintése; A külkereskedelmi szerződés; A külkereskedelmi szerződés résztvevőinek és kötelező kellekeinek bemutatása példákon keresztül; Az INCOTERMS klauzulák áttekintése; Fizetési módok a kereskedelemben; A leggyakrabban használt külkereskedelmi fizetési módok áttekintése, különös tekintettel az inkasszóra és az akkreditívre.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A tantárgy témakörei előadások keretében kerülnek megvitatásra a hallgatók ismereteinek, véleményének bevonásával interaktív módon.

Értékelés

A számonkérés írásban történik a vizsgaidőszakban, melynek során a hallgatóknak tesztkérdésekre kell válaszolniuk. A tantárgyi tematika és követelményrendszer illeszkedik az on-line megvalósuló oktatás feltételeihez is. Amennyiben digitális oktatás és vizsgáztatás kerül bevezetésre, a vizsga is online történik.

Kötelező szakirodalom:

- Gál T. – Szakály Z. (2019): A kereskedelem és marketing alapjai. Egyetemi jegyzet, Debreceni Egyetem, 61 p.
- Kárpáti L. – Lehota J. (szerk.) (2010): Kereskedelmi ismeretek. Szaktudás Kiadó Ház Zrt, Budapest, 147 p. ISBN 9789639935419 (a könyv egyes, a tantárgyfelelős oktató által kiválasztott fejezetei)
- Csapó Zs. (2010): Nemzetközi kereskedelempolitika. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 135 p. ISBN 978-963-473-350-8 (a könyv egyes, a tantárgyfelelős oktató által kiválasztott fejezetei)

Ajánlott szakirodalom:

- Krugman, P.R. – Obstfeld, M. – Melitz, M. (2018): International Trade: Theory and Policy, Pearson, 11th edition. ISBN-13 9780134520995
- Hollensen, S. (2020): Global Marketing. 8/E, Pearson, ISBN-13 978-1-292-25180-6
- Sherlock, J. – Reuvid, J. (2018): The Handbook of International Trade, GMB Publishing. ISBN-13 978-1846730344
- Gerber, J. (2018): International Economics, Pearson, 7th edition. ISBN-13 9780134641645
- Constantinovits M. – Sipos Z. (2003): Külkereskedelmi technika, külpiaci kockázat, Aula, Budapest, 331 p. ISBN 963 9478 18 0
- Kozár L. (2011): Nemzetközi áru- és tőzsdei kereskedelmi ügyletek. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest. 350 p. ISBN 9789639935662

Bontott tematika	
1.	Alapfogalmak: A kereskedelempolitikához kapcsolódó legfontosabb alapfogalmak ismertetése, rendszerezése, Bevezetés a kereskedelembe TE* A hallgató megismeri a legfontosabb alapfogalmakat
2.	A nemzetközi kereskedelempolitika intézményrendszere (GATT, WTO) TE A hallgató megismeri a nemzetközi kereskedelempolitikai intézményeket, feladataikat, jelentőségüket
3.	A nemzetközi kereskedelempolitika eszközrendszere TE A hallgató megismeri a kereskedelemben alkalmazott eszközöket (vám, mennyiségi korlátozások, szubvenciók, egyéb eszközök)
4.	Fontosabb nemzetközi, gazdasági és pénzügyi szervezetek (IMF, Világbank, OECD és néhány más fontosabb gazdasági szervezet áttekintése) TE A hallgató megismeri a nemzetközi kereskedelempolitikai intézményeket, feladataikat, jelentőségüket
5.	A kereskedelmi tevékenység, a termék útja, a disztribúció TE A kereskedelmi tevékenység legfontosabb jellemzőinek áttekintése, az áru fizikai útjának értelmezése
6.	Az áruk csoportosítása TE A hallgató elsajátítja az áruk fajtáit, csoportjait
7.	Kereskedőtípusok, a kereskedőtípusok funkciói és a disztribúciós folyamat kapcsolatrendszerének értelmezése TE A hallgató megismeri a kereskedőtípusok disztribúciós láncban elfoglalt helyük szerinti értelmezését
8.	Az ajánlati tevékenység, az ajánlatok fajtáinak, formáinak és az ajánlat tartalmának, valamint értékelési szempontrendszerének áttekintése TE A hallgató megismeri az ajánlati tevékenység folyamatát
9.	A külkereskedelmi szerződés, Az INCOTERMS klauzulák áttekintése TE A külkereskedelmi szerződés résztvevőinek és kötelező kellekeinek bemutatása példákon keresztül. A hallgató elsajátítja az INCOTERMS klauzulák fajtáit és gyakorlati alkalmazását.
10.	Fizetési módok a kereskedelemben TE A hallgató megismeri a leggyakrabban használt kereskedelmi fizetési módokat, különös tekintettel az inkasszóra és az akkreditívra.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vezetői számvitel és controlling				Kódja:	GT_MVGL013-17	
	angolul:	Management Accounting and controlling						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Fenyves Veronika			beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - A tantárgy oktatásának célja olyan ismeretanyag biztosítása és elsajátítása, mely alapot és segítséget nyújt minden vállalkozásnak az eredményességet növelő munkához, hozzájárul a vállalkozások gazdasági és pénzügyi stabilitásának megalapozásához. - Az oktatásban résztvevők legyenek képesek controlling szemléletű divíziókénti hozam- és költségelszámolásra; költség helyi tervezett-tényleges adatok összehasonlítására és a leterheltség vizsgálatára; vertikális üzemek hozam és költségelszámolására, belső felhasználásra kerülő termékek esetében; hozam- és költségelszámolásra munkakalkulációs rendszerben; folyamat kalkuláció készítésére - folyamatköltség elszámolásra; önköltség számításra. - Valamint a hallgatók megismertetése a controlling fogalmával, funkciójával. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes pénzügyi modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri és érti a vállalkozásfejlesztés alapvető és átfogó fogalmait, elméleteit, jellegzetességeit és összefüggéseit, tudományos problémafelvetéseit								
<i>Képesség:</i>								
A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott a vállalkozásfejlesztést érintő gazdasági, társadalmi változások iránt, társadalmi és szociális érzékenységgel rendelkezik								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Elemzi és értékeli a vállalkozás működésének tapasztalatait, kezeli annak a felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hallgatók részére olyan ismeretanyag biztosítása és elsajátítása, mely alapot és segítséget nyújt minden vállalkozásnak az eredményességet növelő munkához, hozzájárul a vállalkozások gazdasági és pénzügyi stabilitásának megalapozásához, képesek legyenek controlling szemléletű divíziókénti hozam- és költségelszámolásra; költség helyi tervezett-tényleges adatok összehasonlítására és a leterheltség vizsgálatára; vertikális üzemek hozam és költségelszámolására, belső felhasználásra kerülő termékek esetében; hozam- és költségelszámolásra munkakalkulációs rendszerben; folyamat kalkuláció készítésére - folyamatköltség elszámolásra; önköltség számításra. A vezetői beszámolási rendszerek megismerésével az irányításban résztvevők döntéseinek megalapozottságát képesek segíteni. Valamint a hallgatók megismertetése a controlling fogalmával, funkciójával. A controlling rendszer vállalat belüli helyének és alapvető alrendszerének bemutatása. A controlling funkcionális területi sajátosságainak megismerése, ismertetése nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a vezetői számvittel és a controllinggal kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, és olyan esettanulmányokat oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a vezetői számviteli és a controlling módszerek alkalmazásában.

Értékelés

A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a gyakorlatokat rendszeresen látogassák, az igazolatlan hiányzások mértéke nem haladhatja az órák 50%-át, és a vizsgaszabályzatban meghatározott mértéket.

A kollokviumi jegy (K) megszerzése:

Két részből áll: egy szóbeli és egy írásbeli vizsgarészből. Az írásbeli vizsgarészen legalább 50% eredményt kell elérnie ahhoz a hallgatónak, hogy szóbeli vizsgarészen tételt húzhasson.

A vizsgaidőszakban szóbeli vizsga tételsor alapján.

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Fenyves Veronika (2020): Controlling Debrecen, Campus Kiadó (2020) , 158 p. ISBN: 9789639822733

Laáb Ágnes. Döntéstámogató vezetői számvitel Complex Kiadó Kft. Budapest 2011

Robert N. Anthony – Vijay Govindarajan: Menedzserkontroll-rendszerek Pánem Könyvkiadó Kft. Budapest 2013. ISBN: 9789635455126

Maczó K. (szerk.): Controlling a gyakorlatban, Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2007., <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/ch01.html>

Ajánlott szakirodalom:

Horváth & Partners CONTROLLING Út egy hatékony controlling rendszerhez Complex Kiadó Kft. Budapest 2007

Kaplan, Robert S. – Atkinson, Anthony A.: Vezetői üzleti gazdaságtan – haladó vezetői számvitel. Panem Könyvkiadó Kft. Budapest 2003.

Wileman A: Költségmenedzsment – a hatékony költséggazdálkodás és – csökkentés stratégiái HVG Kiadó, Budapest 2009

Anthony, R. and Govindarajan, V., 2007. Management Control Systems, Chicago, Mc-Graw-Hill IRWIN

Alasdair Gilchrist (2015): Management Accounting (Projects & Budgets): New Manager Series (English Edition) Kindle Edition 978-0470952344

Tematika

A költségmenedzselést támogató (hagyományos) vezetői számvitel. A vezetői számvitel hozzájárulása a költséggazdálkodáshoz. A költségallokáció hagyományos módszerei. Eltéréslemzés, a költségellenőrzés határos eszköze. Felelősségelv a vezetői számvitelben, A transzferárak szerepe. Törekvések a vállalati általános költségek ésszerűbb menedzselésére. A controlling fogalma, a controlling koncepció lényege. A controller és feladata. A vállalati controlling szervezet. A vállalati controlling rendszer és működése. Vállalati controlling rendszerek kialakítása. A teljesítmény mérés. Vállalati teljesítménymérési rendszerek. A controlling informatikai támogatása, A döntéshozatal támogatása. Funkcionális controlling alrendszerek : pénzügyi controlling és további controlling területek. Controlling a gyakorlatban.

A hallgató képes lesz a vezetői számvitel és a pénzügyi számvitel megkülönböztetésére. A hallgató képes lesz a költségek csoportosítására, költségszámításokra, önköltségszámításra. A hallgató képes lesz az eltéréslemzés módszerének alkalmazására. A hallgató képes értelmezni a felelősségi központok szerepét a transzferárak jelentőségét. A hallgató képes lesz értelmezni a japán értékalapú módszereket és az újabb kalkulációs módszereket. A hallgató képes lesz a controlling tevékenységet elhelyezni a vállalati szervezeten belül. A hallgató képes lesz átlátni a controlling rendszer működését. A hallgató képes lesz a controlling rendszer kialakításában való részvételre. A hallgató képes lesz alkalmazni a vállalati teljesítménymérési rendszereket. A hallgató képes lesz megkülönböztetni a controlling alrendszereket.

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági elemzés				Kódja:	GT_MVGL014-17	
	angolul:	Business analysis						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Fenyves Veronika			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A hallgatók megismerjék azokat a piaci, termelő-szolgáltató és kereskedelmi elemző-értékelő feladatokkal ismertetjük meg (kiemelve a valamennyi tevékenységnél alkalmazható módszereket, külön tárgyalva az egyes tevékenységek sajátos elemzési feladatait), amelyeket majd a gazdasági életben hasznosítani tudnak.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>Ismeri a számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a számviteli gondolkodás alapjait. Elsajátította a számviteli folyamatok elemzésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A hallgatókat olyan piaci, termelő-szolgáltató és kereskedelmi elemző-értékelő feladatokkal ismertetjük meg (kiemelve a valamennyi tevékenységnél alkalmazható módszereket, külön tárgyalva az egyes tevékenységek sajátos elemzési feladatait), amelyeket majd a gazdasági életben hasznosítani tudnak.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Az előadások keretében a hallgatók a gazdasági elemzéssel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a gazdasági elemzéshez, ok-okozati összefüggések feltárásához</p>								
<p>Értékelés</p> <p>A hallgatók számonkérése 2 részből tevődik össze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zárthelyi dolgozat (60%), - Elkészített elemzés és prezentáció (40%) <p>A gyakorlati jegy megszerzéséhez zárthelyi dolgozat megírására kerül sor a gyakorlatok és az előadások anyagából, amelynek eredménye 60%-ban beleszámít a félév végi jegybe. A számonkérések összesített %-os eredménye min. 60% legyen.</p> <p>A félév során a hallgatóknak el kell készíteniük egy - maguk által kiválasztott - vállalkozás minimum három évet feldolgozó legalább 20 oldalas elemzését, amit egy 10 perces prezentáción be is kell mutatniuk. Ennek az értékelése adja a félév végi jegy 40 %-át.</p>								

60% alatt:	elégtelen (1)
60-69%:	elégséges (2)
70-79%:	közepes (3)
80-89%:	jó (4)
90-100%:	jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

- Órai tananyag és az e-learningre feltett anyagok.
- Béhm I. - Zémán Z. (2016): A pénzügyi menedzsment controll elemzési eszköztára Akadémia Kiadó Zrt. ISBN: 9789630597746
- Bán Erika – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József (2017): A vállalati gazdálkodás elemzése Perfekt Kiadó ISBN:974-963-394-721-0
- Bán Erika – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József (2017): Feladat és példatár a vállalati gazdálkodás elemzéséhez Perfekt Kiadó ISBN:974-963-394-722-7
- Dr. Bíró Tibor – Kresalek Péter - Dr. Pucsek József – Dr. Szántó Imre: Vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, Perfekt Kiadó Rt, Budapest, 2016.

Ajánlott szakirodalom:

- Blumné Bán Erika – Kresalek Péter: A vállalati tevékenységek elemzésének módszertana I. Perfekt Kiadó Rt, Budapest, 2011.
- Dr. Pucsek József – Dr. Szántó Imre: A vállalati tevékenységek elemzésének módszertana II. Perfekt Kiadó Rt, Budapest, 2011.
- Dr. Birher Ilona – Dr. Pucsek József: Vállalkozások tevékenységének gazdasági elemzése, Perfekt Kiadó Rt, Budapest, 2012.
- Dr. Szűcs István: Alkalmazott statisztika, Agroinform Kiadó, 2002.,
- SZAKMA, Controller Info folyóirat aktuális számai.

Tematika

A gazdasági elemzés általános vonatkozásai. A vállalkozások elemzésének módszertani alapjai, Számviteli alapismeretek ismételése. A beszámoló, mint az elemzés információbázisa. A vállalkozások elemzésének módszertani alapjai, Számviteli alapismeretek ismételése. A termelési érték elemzése. Az áruforgalom elemzése. Munkaerő és bér-gazdálkodás elemzése. Tárgyi eszközökkel való ellátottság vizsgálata, tárgyi eszköz állomány elemzése. Készletgazdálkodás elemzése. Vagyoni helyzet elemzése. Pénzügyi helyzet elemzése. Jövedelmezőség, a jövedelmezőség alakulásának mutatói. Eredményelemzés. A vállalkozási tevékenység hatékonyságának elemzése. Költségelemzés.

A tantárgy neve:	magyarul:	Pénz és tőkepiaci ismeretek				Kódja:	GT_MVGN015-17	
	angolul:	Money- and capital market						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tarnóczy Tibor			beosztása:	egyetemi docens	
						beosztása:		
A kurzus célja:								
<p>A Vállalati pénzügyek tematikájára épülve megismertetni a hallgatókat a pénzügyi piacok működésével, a vállalkozások finanszírozásának egyes elméleti és gyakorlati kérdéseivel. A fő cél a hallgatók mélyebb megismertetése a vállalati és a pénzügyi piacok alapvető folyamataival, segítve pénzügyi döntéshozatali képességük fejlesztését.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A Hallgatók elsajátítják az pénz- és tőkepiaci sajátosságait, működési mechanizmusait, a fontosabb finanszírozási elemeket és példa illusztrációkkal, feladatmegoldásokkal útmutatást kapnak azok gyakorlati alkalmazáshoz. A vállalatfinanszírozás eszközeit szintén elméleti és gyakorlati vetületben is elsajátítják a Hallgatók.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>A Hallgatók az elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában képesek a vállalatok, illetve a vállalati vagyonelemek értékelésére, a finanszírozási lehetőségek feltárására, azokra történő javaslat tételre.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>Nyitott a pénzügyi értékelési és a finanszírozási döntéshozatást érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a vállalati pénzügyekkel kapcsolatos folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A tantárgy oktatása során a rövid és hosszú távú pénzügyi menedzsment elméletek gyakorlati alkalmazási lehetőségei kerülnek bemutatásra. A kurzus során kiemelésre kerül a forgótőke menedzsment, a beruházási és finanszírozási témakörök és a pénzügyi kockázat. Azt is vizsgáljuk, hogy a fenti összetett szempontrendszer alapján hogyan lehet vállalati értéket növelő pénzügyi stratégiákat kialakítani. A szemináriumon feladatsorok és esettanulmányok megoldásával foglalkozunk.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>Az elméleti konzultációk keretében a hallgatók a pénz- és tőkepiaci folyamatok általános elméletével és az azokkal kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatias konzultációkon olyan számításokat, esettanulmányokat végeznek, oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy</p>								

kellő gyakorlatot szerezzenek az instrumentumok értékelésének területén, a döntéstámogatásban, okozati összefüggések feltárásában.

Értékelés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a konzultációs gyakorlaton felkészülten, a korábbi konzultációs során leadott elméleti ismereteket elsajátítva vegyenek részt.

Számonkérés módja:

A kollokviumi jegy (K) megszerzése: A kollokviumra a vizsgaidőszakban van lehetőség. A kollokvium írásban történik, a kollokviumi dolgozat gyakorlati és elméleti kérdéseket, feladatokat is tartalmaznak 50-50%-os arányban a szemeszterben leadott tananyagokra alapozva.

A kollokviumi dolgozat értékelése:

Az elért pontszám (%-ok) alapján:

60% alatt: 1, elégtelen

60-69%: 2, elégséges

70-79%: 3, közepes

80-89%: 4, jó

90-100%: 5, jeles

Kötelező szakirodalom:

E-learning felületre feltöltött előadásanyag és szemináriumi feladatsorok

Hull, J.C.: Opciók, határidős ügyletek és egyéb származtatott termékek. Panem, Budapest, 1999.

Brealey, R.A.-Myers, S.C.: Modern vállalati pénzügyek. Panem Kft., Budapest, 2005.

Bodie – Kane – Marcus: Befektetések, Irwin – Tanszék Kft., Budapest, 1996.

Damodaran, A.: A befektetések értékelése, Panem, 2006, kijelölt fejezetei

Ajánlott szakirodalom:

Damodaran, A.: A vállalatértékelés kézikönyve, [Alinea Kiadó](#), 2015

Brigham, E.F. - Daves, P.R. (2019): Intermediate Financial Management. 13. ed. Cengage Learning, Inc.

Atrill, P. (2020): Financial Management for Decision Makers. 9. ed. PEARSON EDUCATION LIMITED.

Bélyácz Iván: Stratégiai beruházások és reálopciók. Aula Kiadó, 2011.

Konzultációk tematikája

1. 10 óra	<p>Pénzügyi piac. Befektetési döntések alapjai A portfóliók teljesítményének mérése A portfóliók teljesítményének és kockázatának elemzése Szimuláció a pénzügyekben Optimális portfóliók kialakítása Az arbitrázs értékelési modell Határidős ügyletek és főbb jellemzőik, Határidős ügyletek kockázatának elemzése Az opcióértékeléshez kapcsolódó érzékenységvizsgálatok, A devizakockázat és kezelési lehetőségei. A kockázatok kezelése a vállalati döntésekben. Tőzsdei ismeretek 1. Tőzsdei ismeretek 2. TE: A hallgató képes értelmezni a pénz és tőkepiaci folyamatokat, megismeri a portfóliók, határidős ügyletek jellegzetességeit és értékeli azokat.</p>
2. 5 óra	<p>Alapvető vállalati pénzügyi számítások. Portfólió teljesítmények számítása. Portfóliók teljesítményének és kockázatának elemzése. Határidős ügyletekhez kapcsolódó számítások. A „görögökhöz” kapcsolódó számítások. Devizakockázati számítások Kockázatkezelési modellek. Technikai elemzési példák.</p> <p>TE: A hallgató képes a pénz és tőkepiaci folyamatokhoz kapcsolódó gyakorlati számításokra, opciók, határidősügyletek értékelésére</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó vállalati pénzügyek				Kódja:	GT_MVGL016-17	
	angolul:	Advanced corporate finance						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tarnóczy Tibor			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - megismerjék a beruházási döntéshozatal alapvető kérdéseit, a beruházásokat megalapozó különböző gazdaságossági számításokat, valamint azok sajátosságait és alkalmazási lehetőségeit; - képessé váljanak a beruházások gazdaságossági és kockázati elemzésére; - megismerjék a forgóeszköz-gazdálkodás alapvető kérdéseit, valamint a forgótőke-menedzsment részterületeit, illetve az azokhoz kapcsolódó modelleket; - képessé váljanak a forgótőke vállalati menedzselésére. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Átlátja az általános társadalmi-gazdasági környezet mechanizmusait, a piac működési elveit, a gazdálkodó szervezetek működési rendjét, céljait, a gazdálkodás eredményeit befolyásoló tényezőket. - Ismeri mindazon sajátos technikákat, amelyek a tudományterület elméleti kérdéseinek kutatását és gyakorlati alkalmazását lehetővé teszik. - Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. - Ismeri mindazon sajátos technikákat, amelyek a tudományterület elméleti kérdéseinek kutatását és gyakorlati alkalmazását lehetővé teszik. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. - Képes a számvittel összefüggő gazdasági problémák felismerésére, elemzésére, a megoldást szolgáló stratégiai és operatív döntések meghozatalára, a végrehajtás irányítására. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - A vállalkozás vagy szektor életében bekövetkező, választási lehetőséget nyújtó gazdasági döntéseinek meghozatala során törekszik a jogszabályok, standardok és etikai normák teljes körű figyelembevételére - döntés előkészítőként bemutatva valamennyi releváns kimenet számszerűsíthető és nem számszerűsíthető pozitív és negatív hatását. - Átfogó ismeretei birtokában kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat. - Kész arra, hogy magas szintű elméleti és módszertani megalapozottságú gazdasági és üzleti ismeretekkel rendelkező szakemberekké váljon a modern piacgazdasági feltételek között működő gazdasági szervezetekben, és felsővezetői funkciókat is vállalva. - Társadalmi érzékenység, kockázattudatos, a döntéshozatalnál a személyes felelősségvállalást nem elhárító. 								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja, hogy a hallgató megismerkedjen a hosszú és a rövid távú vállalati pénzügyi döntéshozatal alapvető kérdéseivel, amelyek közé tartozik a beruházásokkal kapcsolatos döntéshozatal megalapozása, a döntési alternatívák értékelésének képessége, a beruházási kockázatok elemzése. valamint a fogóeszköz-gazdálkodáshoz kapcsolódó döntések megalapozása, a forgótőke-menedzsment részterületeinek a megismerése.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások a gyakorlatokat alapozzák meg, amelynek keretében a hallgatók vállalati problémák megoldási lehetőségeivel ismerkednek meg. A gyakorlatok keretében rövid esettanulmányok felhasználásával az előadások témájához kapcsolódó feladatok megoldására kerül sor a Microsoft Excel táblázatkezelő program használatával.

Értékelés

A gyakorlatokon a hallgatóknak felkészülten kell megjelenniük. A vizsga 2 részből áll, egyrészt a hallgatóknak meg kell oldaniuk számítógépen a gyakorlatokon megismert feladatokhoz hasonló feladatokat (50%), az utolsó szemináriumon. Másrészt, az elméleti tananyag számonkérése Moodle teszt formájában történik, ami a félévi osztályzat másik 50%-át képezi.

Kötelező szakirodalom:

Bélyác Iván: Befektetési döntések megalapozása, Aula Kiadó, Budapest, 2009.
Bélyác Iván: Stratégiai beruházások és reálopciók. Aula Kiadó, Budapest, 2011.
Atrill, P.: Financial management for decision makers. Pearson Education Limited. 2020.

Ajánlott szakirodalom:

Götze, U.-Northcott, D.-Schuster, P.: Investment Appraisal: Methods and Models. Springer-Verlag,2008.
Preve, L.A.- Sarria-Allende, V.: Working Capital Management. Oxford University Press, 2010.
Sagner, J.: Essentials of Working Capital Management. John Wiley & Sons, Inc., 2011.
Smit, H.T.J.-Trigeorgis, L.: Strategic Investment: Real Options and Games. Princeton University Press, 2004.
Schwarz, E.S.- Trigeorgis, L.: Real Options and Investment under Uncertainty: Classical Readings and Recent Contributions. MIT Press, 2001.

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
1.	A beruházási döntéshozatal alapvető kérdései. A stratégiai gondolkodás szerepe a beruházási döntésekben. A beruházás-gazdaságossági számítások áttekintése példákon keresztül.
	A hallgató képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások pontosabb értelmezésére.
2.	Egymást kölcsönösen kizáró projektek tőke-költségvetési elemzése. Feladatok megoldása az egymást kölcsönösen kizáró projektek értékeléséhez.
	A hallgató képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások pontosabb alkalmazására.
3.	A beruházás-gazdaságossági számítások speciális esetei. Feladatok megoldása a beruházás-gazdaságossági számítások speciális eseteihez kapcsolódóan.
	A hallgató képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások speciális problémáinak értelmezésére.
4.	Beruházások finanszírozása. Példák megoldása a külső forrásokból finanszírozott beruházások értékeléséhez.
	A hallgató megismerkedik a beruházások finanszírozási lehetőségeivel és képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások speciális eseteihez kapcsolódó számítások elvégzésére.
5.	A beruházások kockázati elemzése. Példák a kockázat figyelembe vétele a beruházás-gazdaságossági számításokban.
	A hallgató megismerkedik a beruházások kockázatkezelési lehetőségeivel.
6.	Portfólió modellek a tőke-költségvetési döntésekben.

	Beruházások kockázatának elemzéséhez kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató megismerkedik a beruházások kockázatkezelésének speciális kérdéseivel, és képes lesz a beruházási kockázatok meghatározására és kezelésére.
7.	A reálopciók szerepe a beruházási döntésekben Az opcióárazáshoz kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató megismerkedik a reálopcióknak a beruházási döntésekben történő alkalmazási lehetőségeivel.
8.	Forgóeszköz-gazdálkodás alapvető kérdései. A forgótőke-politika. Reálopciók alkalmazása a beruházások értékelésében.
	A hallgató megismerkedik a forgóeszköz-gazdálkodás alapvető kérdéseivel, és képes lesz alkalmazni a reálopciók modellt a beruházások értékelésében.
9.	Forgótőke menedzsment főbb kérdései. A forgótőke-menedzsment alapvető kérdéseire kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató megismeri a forgótőke-menedzsment főbb kérdéseit.
10.	A vállalati készletgazdálkodás főbb kérdései. Készletgazdálkodáshoz kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató megismerkedik a készlet-menedzsment pénzügyi vonatkozásaival, és képes lesz a forgótőke-menedzsment alapvető kérdéseinek a kezelésére.
11.	Optimális vállalati pénzgazdálkodás. A vállalati pénzgazdálkodáshoz kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató megismerkedik a vállalati pénzgazdálkodás főbb kérdéseivel és azok kezelési lehetőségeivel.
12.	Követelés- és kötelezettség-menedzsment. A követelés- kötelezettség-menedzsmenthez kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató megismerkedik a vállalati követelés- és kötelezettség-menedzsment főbb kérdéseivel és azok kezelési lehetőségeivel, és képes lesz a készletgazdálkodás jobb menedzselésére.
13.	A forgótőke tervezése. A forgótőke tervezéséhez kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató képes lesz a forgótőke-tervezés jobb megértésére.
14.	A hosszú és a rövid távú pénzügyi döntések összehangolása. A hosszú és a rövid távú pénzügyi döntésekhez kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató képes lesz a hosszú és rövid távú pénzügyi menedzsment közötti összhang jobb megértésére, és valamint pénzgazdálkodáshoz és a követelés-menedzsmenthez kapcsolódó problémák megoldására.

A tantárgy neve:	magyarul:	Ipargazdaságtan				Kódja:	GT_MVGL017-17	
	angolul:	Industrial economics						
Vállalatgazdaságtan MSc levelező tagozat								
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet Üzemtani és Vállalati Tervezés Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	K	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Szöllősi László		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		-		beosztása:	-	
<p>A kurzus célja az, hogy a hallgatók megismerjék a közgazdasági törvényszerűségeknek az iparban, az ipari termelésben való konkrét megjelenési formáit, az ipari termelés sajátosságait, szerkezetét, főbb jellemzőit és folyamatait, az ipar fejlődésének specifikus vonásait, a fejlődést meghatározó tényezőket és azok összefüggéseit, az ipari teljesítmények mérésének módszereit és az aktuális hazai és nemzetközi iparpolitikai trendeket, célokat és eszközöket. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján kiscsoportos team munkában (2 fő), önállóan kidolgozott, makrogazdasági elemzést is magában foglaló üzemi esettanulmányokat készítenek és prezentálnak. A tantárgy általános elvárása az iparhoz és az ipari termeléshez kapcsolódó ágazati gazdaságtani kompetenciák fejlesztése. A tantárgy ismereteinek elsajátítását követően a hallgatók képesek lesznek eligazodni és szakmailag megalapozott véleményt alkotni a termelő szektorhoz kapcsolódó hazai és nemzetközi gazdaságpolitikai, valamint az iparban működő közép- és nagyvállalatok működtetéséhez kapcsolódó kérdésekben.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i></p> <p>Ismeri a termelő, szolgáltató gazdaság általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a közgazdasági és üzleti szakterületekhez.</p> <p>Részletekbe menően ismeri a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait, jellemzőit és összefüggéseit, ismeri a kapcsolódó szakterületek terminológiáját. Jól ismeri az elméleti és az alkalmazott közgazdaságtan szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p> <p>Érti a termelő/szolgáltató vállalkozások strukturáját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések tényezőit.</p> <p>Részletekbe menően ismeri a termelő/szolgáltató vállalkozások működéséhez kapcsolódó hazai és európai uniós jogi szabályozást, a kapcsolódó szakpolitikákat és az etikai normákat.</p> <p>Rendelkezik azon ismeretek körével, melyek szükségesek gazdálkodás- és szervezéstudományok képzési területen folyó doktori képzésbe való belépéshez.</p>								
<p><i>Képesség:</i></p> <p>Képes eligazodni és szakmailag megalapozott véleményt alkotni a termelő, szolgáltató szektorhoz kapcsolódó hazai és nemzetközi gazdaságpolitikai, valamint társadalmi eseményekkel kapcsolatban.</p> <p>A közgazdaságtan és a vállalatgazdaságtan elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.</p> <p>Magas szinten használja az alkalmazott közgazdaságtan ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű szakirodalmi forrásokat, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel. A vállalatgazdaságtan egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.</p>								
<p><i>Attitűd:</i></p> <p>Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulás során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre. A nemzetgazdaság legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket.</p> <p>Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg gazdasági döntését.</p> <p>Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével.</p>								

Azonosul az élethosszig tartó tanulás koncepciójával, törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.

Autonómia és felelősség:

Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális vállalatgazdaságtani kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint a nemzetgazdaságban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- Az ipargazdaságtan, mint tudományág kialakulása és fejlődése, általános, funkcionális és ágazati gazdaságtanok;
- A nemzetgazdasági szerkezet kialakulása, a nemzetgazdasági struktúra, ágazati kapcsolatok;
- Az ipari struktúra, az ipar ágazati szerkezete;
- A magyar iparfejlődés történeti áttekintése;
- Gazdasági folyamatok az iparban;
- Az ipari termékek jellegzetességei, az ipari termelés sajátosságai, típusai;
- Ipari kombináció, specializáció, szakosítás és diverzifikáció;
- Kooperáció az iparban;
- Koncentráció és méretgazdaságosság kérdései az iparban;
- Iparfejlődés, ipari növekedés és a gazdasági növekedés kapcsolata;
- Az ipari növekedés számszerűsítésének általános módszerei, eszközei (hatékonyság, termelékenység, versenyképesség);
- Az ipari növekedés főbb tényezői, összefüggései;
- Tudományos-műszaki haladás, műszaki fejlesztés;
- Iparpolitikai célok és eszközök, hazai és nemzetközi iparpolitikai irányzatok.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében az előző blokkban felsorolt témakörök kerülnek feldolgozásra és bemutatásra. A gyakorlatok tematikája követi az előadásokon bemutatásra kerülő témaköröket és az előadás anyagához kapcsolódó esettanulmányok és gyakorlati példák bemutatása és közös megbeszélése történik. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján kiscsoportos team munkában (2 fő), önállóan kidolgozott, makrogazdasági elemzést is magában foglaló üzemi esettanulmányokat készítenek és prezentálnak. Az elkészítendő házidolgozat (üzleti esettanulmány) hozzájárul a hallgatók adatgyűjtéssel és feldolgozással kapcsolatos ismeretek, valamint a csapatmunkában való együttműködéssel, munkamegosztással és kommunikációval kapcsolatos készségek fejlesztéséhez is. A házidolgozat leadása elektronikusan, a kurzus számára létrehozott e-learning felületen keresztül teljesíthető. A leadási határidő: .....

Értékelés

A félév kollokviumi jeggyel zárul. A kollokviumi jegybe beleszámít egyrészt az előírások alapján elkészített házi dolgozat és annak prezentációjának eredménye (max. 25 pont), másrészt a vizsgaidőszakban teljesítendő írásbeli vizsga eredménye (max. 75 pont). Az írásbeli vizsgában szereplő elméleti kérdések és gyakorlati feladatok a kurzus témakörökből kerülnek megfogalmazásra, igaz-hamis kérdések, rövid definíciójellegű kérdések, kifejtendő kérdések, valamint számítási feladatok formájában. A félév akkor tekinthető sikeresnek, ha mind a házidolgozat, mind a vizsga sikeresnek ítéltető (60% feletti teljesítmény).

Ponthatárok:	0-59	(1)
	60-69	(2)
	70-79	(3)
	80-89	(4)
	90-100	(5)

Kötelező szakirodalom:

- A tantárgy előadásain és gyakorlatain elhangzott és kiadott anyagok;
- Guth László – Fogarassy Csaba – Tóth Tamás – Vasa László – Villányi László (szerk.) (2002): Ágazati gazdaságtan – Nemzetgazdasági ágazatok gazdaságtana (távoktatási jegyzet). Gyöngyös, pp. 6-8, 22-26, 137-208.
- KSH (2022): Helyzetkép – 2021; Gazdasági folyamatok – Ipar, KSH. Budapest. URL: <https://ksh.hu/s/helyzetkep-2021/#/kiadvany/ipar>
- Molnár Ernő (2022): Ipar és építőipar Magyarországon. In: Molnár József – Papp Géza (szerk.): A Kárpát-medence földrajza: Természet, társadalom, gazdaság, néprajz. Budapest, Beregszász, Termini Egyesület, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, pp. 315-330.
- Probáld Ferenc (2011): A gazdaság általános jellemzői. In: Kocsis Károly – Schweitzer Ferenc (szerk.): Magyarország térképekben. Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest. pp. 139-147.

- Kiss Éva (2011): Ipar. In: Kocsis Károly – Schweitzer Ferenc (szerk.): Magyarország térképekben. Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest. pp. 176-188.
- Barta Györgyi – Czirfusz Márton – Kukely György (2008): Újraiparosodás a nagyvilágban és Magyarországon. Tér és Társadalom, 2008/4. pp. 1-20.
- Nagy Benedek (2016): A magyar feldolgozóipar átalakulása 2008 és 2013 között: újraiparosodás vagy térbeli átrendeződés. In: Lengyel Imre – Nagy Benedek (szerk.): Térségek versenyképessége, intelligens szakosodása és újraiparosodása, JATEPress, Szeged, pp. 45-61.
- Lengyel Imre – Szakálné Kanó Izabella – Vas Zsófia – Lengyel Balázs (2016): Az újraiparosodás térbeli kérdőjelei Magyarországon. Közgazdasági Szemle, 63. évf. 2016. június, pp. 615-646. doi: 10.18414/KSZ.2016.6.615
- Nagy Benedek – Udvari Beáta – Lengyel Imre (2019): Újraiparosodás Kelet-Közép-Európában – újraéledő centrum-periféria munkamegosztás? Közgazdasági Szemle, 66. évf., 2019. február, pp. 163-184. doi: 10.18414/KSZ.2019.2.163
- Koppány Krisztián (2017): A növekedés lehetőségei és kockázatai – Magyarország feldolgozóipari exportteljesítményének és ágazati szerkezetének vizsgálata, 2010-2014. Közgazdasági Szemle. 64. évf., 2017. január, pp. 17-53. doi: 10.18414/KSZ.2017.1.17
- Szalavetz Andrea (2018): Ipari fejlődés és munka a tudásalapú társadalomban. Magyar Tudomány. 179. évf. 1. szám, pp. 55-60. doi: 10.1556/2065.179.2018.1.6
- Szanyi Miklós (2019): Műszaki haladás és gazdasági növekedés. Magyar Tudomány, 179. évf. 9. szám, pp. 1359-1375. doi: 10.1556/2065.179.2018.9.9
- Losonci Dávid – Takács Olga – Demeter Krisztina (2019): Az ipar 4.0 hatásainak nyomában – a magyarországi járműipar elemzése. Közgazdasági Szemle. 66. évf., 2019. február, pp. 185-218. doi: 10.18414/KSZ.2019.2.185
- Bojár Gábor (2018): Negyedik ipari vagy harmadik informatikai forradalom? Az információ sok ezer éves hatalma. Magyar Tudomány. 179. évf. 1. szám, pp. 37-46. doi: 10.1556/2065.179.2018.1.4
- Szalavetz Andrea – Somosi Sarolta (2019): Ipar 4.0-technológiák és a magyarországi fejlődés-felzárkózás hajtóerőinek megváltozása – gazdaságpolitikai tanulságok. Külgazdaság, 63. évf., 2019. március-április, pp. 66-93. doi: 10.47630/KULG.2019.63.3-4.66
- Vasvári Tamás – Danka Sándor – Hauck Zsuzsanna (2019): Termelés és innováció – tanulságok a hazai iparpolitika számára. Közgazdasági Szemle, 66. évf., 2019. október, pp. 1031-1055. doi: 10.18414/KSZ.2019.10.1031
- Török Ádám – Csuka Gyöngyi – Veres Anita (2016): Az iparpolitika "újászületése" az Európai Unió tagországaiban. In: Lengyel Imre – Nagy Benedek (szerk.): Térségek versenyképessége, intelligens szakosodása és újraiparosodása, JATEPress, Szeged, pp. 33-44.
- Nemzetgazdasági Minisztérium (2016): Irinyi Terv – Az innovatív iparfejlesztés irányainak meghatározásáról, Budapest, 76 p.
- Európai Bizottság (2020): A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Új európai iparstratégia. Brüsszel, 19 p.
- Györi Ferenc – Pál Ágnes (2016): Az ipari termelés szerepének és területi szerkezetének változása Magyarországon napjainkban. Közép-Európai Közlemények, 9. évf. 1. szám, pp. 22-38.

Ajánlott szakirodalom:

- Michele Alessandrini – Pietro Celotti – Andrea Gramillano – Marco Lilla (2017): The future of industry in Europe. European Committee of the Regions, 140 p. doi: 10.2863/471264
- Losonci Dávid – Lőrincz László – Granát Marcell – Demeter Krisztina (2023): Digitalizáció és üzleti teljesítmény – hazai feldolgozóipari tapasztalatok. Közgazdasági Szemle, 70. évf., 2023. január, pp. 82-102. doi: 10.18414/KSZ.2023.1.82
- Nagy Judit (2017): Az ipar 4.0 fogalma, összetevői és hatása az értéklánra. 167. sz. Műhelytanulmány. Budapesti Corvinus Egyetem Vállalatgazdaságtan Intézet, Budapest, 57 p.
- Lengyel Imre – Varga Attila (2018): A magyar gazdasági növekedés térbeli korlátai: helyzetkép és alapvető dilemmák (vitaanyag). Regional Innovation and Entrepreneurship Research Center, Faculty of Business and Economics, University of Pécs. 29 p.
- Jeney László – Szabó Pál (2001): A magyar ipar változása a koncentrációs és specializációs indexek tükrében az 1990-es években. In: Dormány Gábor – Kovács Ferenc – Péti Márton – Rakonczai János (szerk.): A földrajz eredményei az új évezred küszöbén. Magyar Földrajzi Konferencia. Szeged, 2001. október 25-27. Szegedi Tudományegyetem TTIK Természeti Földrajzi Tanszék, pp. 1-23.
- Komarek Levente (2012): A magyar ipar makroszintű specializációjának kérdései. Doktori (Ph.D.) értekezés, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron, 193 p. doi: 10.13147/NYME.2013.032
- Reinhard Geissbauer – Jesper Vedso – Stefan Schrauf (2016): Global Industry 4.0 Survey – Industry 4.0: Building the digital enterprise. PwC, 36 p.

- Louise Corselli-Nordblad – Annika Johansson (2022): Key figures on European business – 2022 edition. Eurostat, Luxembourg, 88 p. doi: 10.2785/329858
- Boda György (2021): Nemzetgazdasági ágazatok besorolása Upstream, gyártási és downstream ágazatsoportokba. 180. sz. Műhelytanulmány. Budapesti Corvinus Egyetem Vállalatgazdaságtan Intézet, Budapest, 92 p.
- Sven Smit – Jánoskúti Levente – Havas András – Puskás Péter – Békés Márton (2020): Repülőrajt – A magyar gazdaság növekedési pályája 2030-ig. McKinsey & Company, 184 p.

Részletes tematika	
10+5 óra	<p>Az ipargazdaságtan, mint tudományág kialakulása és fejlődése, általános, funkcionális és ágazati gazdaságtanok;</p> <p>TE*: Ismeri és el tudja helyezni az ipargazdaságtant, mint tudományágot a funkcionális és ágazati gazdaságtanokon belül. Ismeri annak főbb jellemzőit.</p> <p>A nemzetgazdasági szerkezet kialakulása, a nemzetgazdasági struktúra, ágazati kapcsolatok;</p> <p>TE: Ismeri a globális és a magyarországi gazdasági szerkezetet, annak alakulását befolyásoló tényezőket, főbb tendenciáit, valamint az egyes ágazatok közötti kapcsolatok rendszerét.</p> <p>Az ipari struktúra, az ipar ágazati szerkezete;</p> <p>TE: Ismeri a globális és a magyarországi ipar ágazati szerkezetét, annak alakulását befolyásoló tényezőket és főbb tendenciáit.</p> <p>A magyar iparfejlődés történeti áttekintése;</p> <p>TE: Ismeri a magyarországi ipar fejlődésének főbb történelmi szakaszait, annak jellemzőit és legfontosabb mérőszámait.</p> <p>Gazdasági folyamatok az iparban;</p> <p>TE: Ismeri a legfontosabb gazdasági folyamatokat (erőforrások beszerzése, termelés, kibocsátás, termékek értékesítése, jövedelemképződés stb.) és azok jellemzőit az iparban és annak egyes ágazataiban.</p> <p>Az ipari termékek jellegzetességei, az ipari termelés sajátosságai, típusai;</p> <p>TE: Ismeri az iparban előállított termékek (fogyasztási és ipari cikkek) típusait, jellegzetességeit és a termelés sajátosságait.</p> <p>Ipari kombináció, specializáció, szakosítás és diverzifikáció;</p> <p>TE: Ismeri az iparra és annak egyes ágazataira jellemző kombináció, specializáció, szakosítás és diverzifikáció kérdéseit és sajátosságait.</p> <p>Kooperáció az iparban;</p> <p>TE: Ismeri az iparban működő vállalkozások közötti együttműködés jellemzőit és annak alakulását, tendenciáit hazai és nemzetközi összefüggésekben egyaránt.</p> <p>Koncentráció és méretgazdaságosság kérdései az iparban;</p> <p>TE: Ismeri a koncentráció mérésének módszereit, ez alapján képes megítélni az egyes ágazatok koncentrációját és annak időbeli változásait. Ismeri a méretgazdaságosság mérésének és megítélésének módszereit, annak jellemzőit az egyes ágazatokban.</p> <p>Iparfejlődés, ipari növekedés és a gazdasági növekedés kapcsolata;</p> <p>TE: Ismeri az ipari növekedést elősegítő tényezőket és azok alakulását befolyásoló nemzetközi és hazai trendeket. Tisztában van az ipari növekedés és a gazdasági növekedés kapcsolatával.</p> <p>Az ipari növekedés számszerűsítésének általános módszerei, eszközei (hatékonyság, termelékenység, versenyképesség);</p> <p>TE: Ismeri az ipari növekedés számszerűsítésének általános módszereit, eszközeit és adatszükségletét. Képes önálló elemzéseket végezni a kérdéskört illetően.</p> <p>Az ipari növekedés főbb tényezői, összefüggései;</p> <p>TE: Ismeri az ipari növekedést befolyásoló főbb tényezőket, összefüggéseket és tendenciákat.</p> <p>Tudományos-műszaki haladás, műszaki fejlesztés;</p> <p>TE: Ismeri a műszaki fejlődés és gazdasági növekedés közötti összefüggéseket. Ismeri a különböző innovációs elméleteket.</p> <p>Iparpolitikai célok és eszközök, hazai és nemzetközi iparpolitikai irányzatok;</p> <p>TE: Ismeri a legfontosabb hazai és nemzetközi iparpolitikai irányzatokat, célokat és eszközöket.</p>

*TE tanulási eredmények

Gyakorlatok: Az előadás anyagához kapcsolódó gyakorlati példák, esettanulmányok bemutatása és közös megbeszélése;

A tantárgy neve:	magyarul:	Szolgáltatás-gazdaságtan				Kódja:	GT_MVGL018-17	
	angolul:	Industrial economics						
Vállalatgazdaságtan MSc levelező tagozat								
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet Vállalatgazdaságtani és Vállalkozásfejlesztés Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	X	Féléves	-10	Féléves	-5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Bittner Beáta		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		-		beosztása:	-	
<p>A kurzus célja az, hogy a hallgatók megismerjék a közgazdasági törvényszerűségeknek a szolgáltatások szektorában való konkrét megjelenési formáit, a szolgáltatások sajátosságait, a szektor szerkezetét, főbb jellemzőit és folyamatait, fejlődésének specifikus vonásait, a fejlődést meghatározó tényezőket és azok összefüggéseit, a szolgáltatás teljesítmények mérésének módszereit és az aktuális hazai és nemzetközi trendeket, célokat és eszközöket. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján kiscsoportos team munkában, önállóan kidolgozott, makrogazdasági elemzést is magában foglaló üzemi esettanulmányokat készítenek és prezentálnak. A tantárgy általános elvárása a szolgáltató szektorhoz kapcsolódó gazdaságtani kompetenciák fejlesztése. A tantárgy ismereteinek elsajátítását követően a hallgatók képesek lesznek eligazodni és szakmailag megalapozott véleményt alkotni a szolgáltató szektorban működő vállalkozások működtetéséhez kapcsolódó kérdésekben.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>Ismeri a termelő, szolgáltató gazdaság általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a közgazdasági és üzleti szakterületekhez.</p> <p>Részletekbe menően ismeri a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait, jellemzőit és összefüggéseit, ismeri a kapcsolódó szakterületek terminológiáját. Jól ismeri az elméleti és az alkalmazott közgazdaságtan szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p> <p>Érti a termelő/szolgáltató vállalkozások strukturáját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések tényezőit.</p> <p>Részletekbe menően ismeri a termelő/szolgáltató vállalkozások működéséhez kapcsolódó hazai és európai uniós jogi szabályozást, a kapcsolódó szakpolitikákat és az etikai normákat.</p> <p>Rendelkezik azon ismeretek körével, melyek szükségesek gazdálkodás- és szervezéstudományok képzési területen folyó doktori képzésbe való belépéshez.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>Képes eligazodni és szakmailag megalapozott véleményt alkotni a szolgáltató szektorhoz kapcsolódó hazai és nemzetközi gazdaságpolitikai, valamint társadalmi eseményekkel kapcsolatban.</p> <p>A közgazdaságtan és a vállalatgazdaságtan elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.</p> <p>Magas szinten használja az alkalmazott közgazdaságtan ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű szakirodalmi forrásokat, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel. A vállalatgazdaságtan egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulás során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre. A nemzetgazdaság legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket.</p> <p>Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg gazdasági döntését.</p> <p>Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével.</p> <p>Azonosul az élethosszig tartó tanulás koncepciójával, törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.</p>								

Autonómia és felelősség:

Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális vállalatgazdaságtani kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Felelősen gondolkodik a gazdasági döntések környezeti és társadalmi hatásairól, valamint a nemzetgazdaságban működő vállalkozások társadalmi és környezeti felelősségvállalásáról.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- A Szolgáltatás gazdaságtan, mint tudományág kialakulása és fejlődése, általános, funkcionális és ágazati gazdaságtanok;
- A nemzetgazdasági szerkezet kialakulása, a nemzetgazdasági struktúra, ágazati kapcsolatok;
- A szolgáltatás-szektor struktúrája, az ágazati szerkezete;
- A szolgáltatásteljesítés modellje
- A kitermelő szektor szolgáltatásai
- A feldolgozó szektor szolgáltatásai
- Az elosztó szektor
- A társadalmi szolgáltatások
- Személyi szolgáltatások
- A szolgáltatások sajátosságai
- A szolgáltatások vásárlásával kapcsolatos döntési folyamatok
- A szolgáltatás menedzsment sajátosságai
- A szolgáltatások árazása
- A szolgáltatásfejlesztés

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében az előző blokkban felsorolt témakörök kerülnek feldolgozásra és bemutatásra. A gyakorlatok tematikája követi az előadásokon bemutatásra kerülő témaköröket és az előadás anyagához kapcsolódó esettanulmányok és gyakorlati példák bemutatása és közös megbeszélése történik. Ezen túl a hallgatók az oktató irányításai alapján kiscsoportos team munkában, önállóan kidolgozott, makrogazdasági elemzést is magában foglaló üzemi esettanulmányokat készítenek és prezentálnak. Az elkészítendő házi dolgozat (üzleti esettanulmány) hozzájárul a hallgatók adatgyűjtéssel és feldolgozással kapcsolatos ismeretek, valamint a csapatmunkában való együttműködéssel, munkamegosztással és kommunikációval kapcsolatos készségek fejlesztéséhez is. A házi dolgozat leadása elektronikusan, a kurzus számára létrehozott e-learning felületen keresztül teljesíthető. A leadási határidő az e-learningen ismertett követelmény szerint.

Értékelés

A félév kollokviumi jeggyel zárul. A kollokviumi jegy a vizsgaidőszakban teljesítendő írásbeli vizsga eredménye alapján kerül meghatározásra. Az írásbeli vizsgában szereplő elméleti kérdések és gyakorlati feladatok a kurzus témakörökből kerülnek megfogalmazásra, igaz-hamis kérdések, rövid definíciójellegű kérdések, kifejtendő kérdések, valamint számítási feladatok formájában. A félév akkor tekinthető sikeresnek, ha a vizsgát minimum 60%-os eredménnyel teljesíti.

Ponthatárok:	0-59	(1)
	60-69	(2)
	70-79	(3)
	80-89	(4)
	90-100	(5)

Kötelező szakirodalom:

- A tantárgy előadásain és gyakorlatain elhangzott és kiadott anyagok;
- Guth László – Fogarassy Csaba – Tóth Tamás – Vasa László – Villányi László (szerk.) (2002): Ágazati gazdaságtan – Nemzetgazdasági ágazatok gazdaságtana (távoktatási jegyzet). Gyöngyös, pp. 6-8, 22-26, 137-208.
- John R. Bryson and Peter W. Daniels: The Handbook of Service Industries - Growth and Change 39(4):670-673 DOI: 10.1111/j.1468-2257.2008.00452.x
- Probáld Ferenc (2011): A gazdaság általános jellemzői. In: Kocsis Károly – Schweitzer Ferenc (szerk.): Magyarország térképekben. Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest. pp. 139-147.
- Heidrich Cs. (szerk.) (2017): Szolgáltatás-menedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 978-963-454-145-5
- Ajánlott szakirodalom:

- - Papp I. (szerk.) (2017): Szolgáltatási menedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 978-963-454-161-5
- - Kovács Z. (2017): A termelő és szolgáltató rendszerek fejlesztésének főbb irányai Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 978-963-454-027-4
- Garaj E. – Novák T. (2020): Az egészségügy finanszírozása és főbb gazdasági módszerei. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 978-963-454-527-9 (a könyv egyes, a tantárgyfelelős oktató által kiválasztott fejezetei)
- Papp I. (szerk.) (2017): Szálloda- és vendéglátásmenedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 978-963-454-147-9 (a könyv egyes, a tantárgyfelelős oktató által kiválasztott fejezetei)
- Pupos Tibor (szerk.) (2011): Termelés- és szolgáltatásmenedzsment. Pannon Egyetem, Georgikon Kar, Keszthely
- **:Ajánlott szakirodalom:**
- Losonci Dávid – Lőrincz László – Granát Marcell – Demeter Krisztina (2023): Digitalizáció és üzleti teljesítmény – hazai feldolgozóipari tapasztalatok. Közgazdasági Szemle, 70. évf., 2023. január, pp. 82-102. doi: 10.18414/KSZ.2023.1.82
- Lengyel Imre – Varga Attila (2018): A magyar gazdasági növekedés térbeli korlátai: helyzetkép és alapvető dilemmák (vitaanyag). Regional Innovation and Entrepreneurship Research Center, Faculty of Business and Economics, University of Pécs. 29 p.
-

Heti bontott tematika	
1.	Az ipargazdaságtan, mint tudományág kialakulása és fejlődése, általános, funkcionális és ágazati gazdaságtanok; TE*: Ismeri és el tudja helyezni az ipargazdaságtant, mint tudományágat a funkcionális és ágazati gazdaságtanokon belül. Ismeri annak főbb jellemzőit.
2.	A nemzetgazdasági szerkezet kialakulása, a nemzetgazdasági struktúra, ágazati kapcsolatok; TE: Ismeri a globális és a magyarországi gazdasági szerkezetet, annak alakulását befolyásoló tényezőket, főbb tendenciáit, valamint az egyes ágazatok közötti kapcsolatok rendszerét.
3.	Az ipari struktúra, az ipar ágazati szerkezete; TE: Ismeri a globális és a magyarországi ipar ágazati szerkezetét, annak alakulását befolyásoló tényezőket és főbb tendenciáit.
4.	A magyar iparfejlődés történeti áttekintése; TE: Ismeri a magyarországi ipar fejlődésének főbb történelmi szakaszait, annak jellemzőit és legfontosabb mérőszámait.
5.	Gazdasági folyamatok az iparban; TE: Ismeri a legfontosabb gazdasági folyamatokat (erőforrások beszerzése, termelés, kibocsátás, termékek értékesítése, jövedelemképződés stb.) és azok jellemzőit az iparban és annak egyes ágazataiban.
6.	Az ipari termékek jellegzetességei, az ipari termelés sajátosságai, típusai; TE: Ismeri az iparban előállított termékek (fogyasztási és ipari cikkek) típusait, jellegzetességeit és a termelés sajátosságait.
7.	Ipari kombináció, specializáció, szakosítás és diverzifikáció; TE: Ismeri az iparra és annak egyes ágazataira jellemző kombináció, specializáció, szakosítás és diverzifikáció kérdéseit és sajátosságait.
8.	Kooperáció az iparban; TE: Ismeri az iparban működő vállalkozások közötti együttműködés jellemzőit és annak alakulását, tendenciáit hazai és nemzetközi összefüggésekben egyaránt.
9.	Koncentráció és méretgazdaságosság kérdései az iparban; TE: Ismeri a koncentráció mérésének módszereit, ez alapján képes megítélni az egyes ágazatok koncentrációját és annak időbeli változásait. Ismeri a méretgazdaságosság mérésének és megítélésének módszereit, annak jellemzőit az egyes ágazatokban.
10.	Iparfejlődés, ipari növekedés és a gazdasági növekedés kapcsolata; TE: Ismeri az ipari növekedést elősegítő tényezőket és azok alakulását befolyásoló nemzetközi és hazai trendeket. Tisztában van az ipari növekedés és a gazdasági növekedés kapcsolatával.
11.	Az ipari növekedés számszerűsítésének általános módszerei, eszközei (hatékonyság, termelékenység, versenyképesség); TE: Ismeri az ipari növekedés számszerűsítésének általános módszereit, eszközeit és adatszükségletét. Képes önálló elemzéseket végezni a kérdéskört illetően.
12.	Az ipari növekedés főbb tényezői, összefüggései; TE: Ismeri az ipari növekedést befolyásoló főbb tényezőket, összefüggéseket és tendenciákat.
13.	Tudományos-műszaki haladás, műszaki fejlesztés; TE: Ismeri a műszaki fejlődés és gazdasági növekedés közötti összefüggéseket. Ismeri a különböző innovációs elméleteket.
14.	Iparpolitikai célok és eszközök, hazai és nemzetközi iparpolitikai irányzatok; TE: Ismeri a legfontosabb hazai és nemzetközi iparpolitikai irányzatokat, célokat és eszközöket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Termelés- és szolgáltatás-menedzsment				Kódja:	GT_MVGL020-17	
	angolul:	Production and service management						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Oláh Judit			beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>az integrált vállalati logisztikai menedzsment összefüggéseit átlátva képesek legyenek a vállalat logisztikai rendszerében elhelyezni a termelés és szolgáltatás menedzsmentet, az ezzel kapcsolatos feladatokat el tudják végezni. A szükséges elméleti tudás birtokában, illetve a modern gyakorlati megoldások ismeretében képesek legyenek a vállalaton belüli, illetve a vállalatok közötti logisztikai folyamatok tervezésére, elemzésére és fejlesztésére, illetve azok hatékony vezetésére.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Jól ismeri a logisztikai rendszer belső felépítését, a logisztikai folyamatok és rendszerek, tervezési, elemzési és fejlesztési módszereit és eljárásait. - Ismeri a logisztika, illetve egyes alrendszerei és az ellátásilánc teljesítményének értékelésére alkalmas technikákat. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - Képes a vállalati versenyképességet támogató logisztikai fejlesztések és célkitűzések megfogalmazására. - Képes a logisztikai folyamat elvárásainak és teljesítményének más vállalati funkcióval történő hatékony összehangolására. - Képes a vállalati logisztikai folyamatok rendszerszemléletű és a folyamatokat középpontba helyező irányítására és fejlesztésére. - Képes a logisztika és ellátásilánc-menedzsment meghatározó kutatási területein önálló kutatási probléma megfogalmazására és a kutatás végrehajtására. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. - Nyitott és befogadó az ellátásilánc-menedzsment lehetőségei és a gyakorlat új eredményei, valamint a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változások iránt. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is. - Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel. - A szakmai feladatok megoldása során önállóan választja ki és alkalmazza a releváns ellátásilánc-menedzsment problémamegoldási módszereket. - Kutatási-fejlesztési és projektszerepekhez csatlakozva - a csoportok tagjaival együttműködve - megszerzett ismereteit, gyakorlati tapasztalatait, képességeit és készségeit mozgósítja. - Képviselet, betartja és betartatja a szervezet etikai normáit, szükség esetén kezdeményezi azok továbbfejlesztését. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

A tárgy célja bemutatni a termelési folyamatok alaptulajdonságait, valamint a termelési feladatok tervezéséhez és azok hatékony végrehajtásához szükséges alapvető módszereket. A tárgy a termelő- és szolgáltató-rendszerek törvényszerűségeit egyaránt vizsgálja. A tananyag tárgyalásakor az elméleti alapok áttekintése mellett a gyakorlati alkalmazást példák és esettanulmányok segítségével tárgyaljuk.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Esettanulmányokon, gyakorlati példákon keresztül az elméleti tudás elmélyítése, kiegészítése. Külső vendégelőadók révén a jelenlegi vállalati problémák, tendenciák, megoldások bemutatása.

Értékelés

Levelező hallgatók a vizsgaidőszakban tesznek írásbeli kollokviumot.

Kötelező szakirodalom:

Az előadásról készített digitális tananyag (PowerPoint)

Demeter K. - Gelei A. - Jenei I. - Nagy J. (2009): Tevékenységmenedzsment, Aula Kiadó ISBN 978 963 9698 56 0

Demeter K. (1999): Termelés és logisztika: Az elvi alapoktól a napi gyakorlatig szöveggyűjtemény, Aula Kiadó ISBN 963 9078 93

Kozma T.-Pónusz M. (2016): Ellátásilánc-menedzsment elmélete és gyakorlata-alapok, Károly Róbert Kutató-Oktató Közhasznú Nonprofit Kft. ISBN: [978-963-941-94-6](https://doi.org/10.1007/978-963-941-94-6)

Pakurár M. - Oláh J. - Terjék L. - Felföldi J. (2020): Termelési és szolgáltatási folyamatok menedzsmentje: munkafüzet, Debrecen, Magyarország, Debreceni Egyetem, 1-62 p., ISBN: 9789634902362

Pakurár M. - Oláh J. - Terjék L. - Felföldi J. (2020): Termelési és szolgáltatási folyamatok menedzsmentje: tankönyv, Debrecen, Magyarország, Debreceni Egyetem, 1-80 p., ISBN: 9789634902355

Ajánlott szakirodalom:

Koltai T. (2006): Termelésmenedzsment. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Vörös J. (2010): Termelés- és szolgáltatásmenedzsment, Akadémia Kiadó Budapest

(2011): Cellarendszerű gyártás: Egydarabos anyagáramlás. ISBN: 9789630814836 Pro Oktató és Tanácsadó Kft. Shopfloor könyvek

(2011): Poka-yoke: Hibamentes gyártás. Pro Oktató és Tanácsadó Kft.

(2011): Just-in-Time. ISBN: 9789630814829 Shopfloor könyvek

Judit Oláh (2014): A Six Sigma minőségirányzat és a lean management kapcsolódási lehetőségei. Acta Oeconomica Universitatis Selye, 3. évf. 2. sz., 131-140. p. <http://acta.selyeuni.sk/>

Pakurár Miklós - Oláh Judit - Terjék László. (2015): A lean six szigma jelentősége a kutatásban. TAYLOR: Gazdálkodás- és szervezéstudományi folyóirat. A Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatásáért Közleményei. 1-2. sz. VII. évf./1-2. sz. No. 18-19. 185-191.p.

Judit Oláh - József Popp (2016): Lean Management, Six Sigma and Lean Six Sigma: Possible Connections. Óbuda University E-Bulletin, 6(2), 25-31.p., <http://www.uni-obuda.hu/e-bulletin/issue8.htm>

Judit Oláh - Ádám Szolnok - Gyula Nagy - Péter Lengyel- József Popp (2017): The Impact of Lean Thinking on Workforce Motivation: A Success Factor at LEGO Manufacturing Ltd., Journal of Competitiveness, Vol. 9, Issue 2, 93-109.p., <https://doi.org/10.7441/joc.2017.02.07>

Balázs Kocsi - Judit Oláh (2017): Potential connections of unique manufacturing and industry 4.0. Logforum, 13(4), 389-400.p., <https://doi.org/10.17270/J.LOG.2017.4.1>, http://www.logforum.net/pdf/13_4_1_17.pdf

Oláh J. - Erdei E. - Popp J. (2017): A termelésirányítási rendszer hatékonyságának vizsgálata, Efficiency analysis of production management system, International Journal of Engineering and Management Sciences (IJEMS), Vol. 2. No. 4. 401-415.p., <https://doi.org/10.21791/IJEMS.2017.4.32>

Judit Nagy - Judit Oláh - Edina Erdei - Domicián Máté- József Popp (2018): The Role and Impact of Industry 4.0 and the Internet of Things on the Business Strategy of the Value Chain - The Case of Hungary. Sustainability, 10(10), 3491, 25.p., <https://doi.org/10.3390/su10103491>, <https://www.mdpi.com/2071-1050/10/10/3491>

Judit Oláh - Nemer Aburumman - József Popp - Muhammad Asif Khan - Hossam Haddad - Nicodemus Kitukutha (2020): Impact of Industry 4.0 on environmental sustainability. Sustainability, 12(11), 4674, 1-21., <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/11/4674>, <https://doi.org/10.3390/su12114674>

Beata Ślusarczyk - Manuela Tvaronavičienė - Adnan Ul Haque - Judit Oláh (2020): Predictors of Industry 4.0 Technologies Affecting Logistic Enterprises' Performance: International Perspective from Economic Lens. Technological and Economic Development of Economy, 26(6), 1263-12831.p. <https://doi.org/10.3846/tede.2020.13376>, <https://journals.vgtu.lt/index.php/TEDE/article/view/13376>

Heti bontott tematika	
1.	Termelés és szolgáltatásmenedzsment, bevezetés TE*
2.	A tevékenységmenedzsment alapjai, outsourcing TE
3.	A vállalati folyamatok és fejlesztésük alapjai TE
4.	A vállalati folyamatok teljesítménye és összetevői TE
5.	Termelési és szolgáltatási folyamatok TE
6.	Kapacitástervezés TE
7.	Termelési és szolgáltatási folyamatok kiegyensúlyozása TE
8.	Folyamatos fejlesztés TE
9.	Terméktervezés, folyamattervezés TE
10.	TQM és ISO TE
11.	Lean menedzsment alapjai, hibamentes gyártás, six sigma TE
12.	Just in Time TE
13.	Telephelyválasztás és klaszterek TE
14.	Termelésütemezés TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Ellátásilánc menedzsment	Kódja:	GT_MVGL021-17
	angolul:	Supply chain management		

Felelős oktatási egység:	DE GTK Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet
--------------------------	---

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Felföldi János	beosztása:	egyetemi docens
------------------------	-------	---------------------------	------------	------------------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	
-----------------------------------	-------	--	------------	--

A kurzus célja, hogy a hallgatók

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék az ellátásilánc szemléletet, és elsajátítsák az ellátásilánc működése, a vállalati logisztika területei és a vállalkozás eredményessége közötti kapcsolatot. A vállalkozás elvárásainak való megfelelés jegyében komplex módon szemléljék a beszerzési, raktározási és szállítási folyamatokat, azok költségeit. Képesek legyenek átlátni a vállalkozás és működése kapcsolódó folyamatait, hogy a komplex folyamatfejlesztésben innovatív láncszemléletet tudjanak érvényesíteni.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Érti a termelő/szolgáltató vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések tényezőit. Ismeri és érti a szakterületén lejátszódó folyamatokat (a gazdálkodás, műszaki, logisztikai, kereskedelmi, biztonsági, jogszabályi feltételrendszerét, társadalmi beágyazottságát), a köztük lévő összefüggéseket.

Képesség:

Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati háttérrel. Képes a vállalati szféra működéséhez kapcsolódó korszerű informatikai eszközök, szoftverek alkalmazására, használatára, a digitalizáció vívmányainak vállalati gyakorlatba történő beépítésére.

Attitűd:

Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, melyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal. Azonosul az élethosszig tartó tanulás koncepciójával, törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közös szolgálatában áll.

Autonómia és felelősség:

Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.

Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális vállalatgazdaságtani kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A tantárgy általános elvárása a láncszemlélet megismerése és elsajátítása, illetve a működési folyamatokkal kapcsolatos (logisztika) vállalati rendszerszemléletű kompetenciák fejlesztése. A képzésben résztvevők megismerik az ellátásilánc és üzleti logisztika alapfogalmait, a vállalati logisztika logikai szakaszait, az ellátásiláncok felépítését, a beszerzés, készletezés és raktározás alapjait, a disztribúciót, és a teljesítménymutatókat és teljesítménymérést. Mindezeket az Ipar 4.0 szellemében és keretei közé illesztve. Továbbá megismerik a 21. századi kihívásokat és a fenntartható láncszemlélet főbb aspektusait.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A tantárgyhoz gyakorlat is tartozik, amikor egy-egy aktuális témát team munkában (3-4 fő) elkészítendő és szóban (élő, ill. on-line formában) prezentálandó anyagok (beadandó tanulmányok és azokhoz készült prezentációk) révén sajátítanak el. Emellett a szakterületre jellemző legfontosabb kalkulációs és döntési módszereket gyakoroljuk, feladatokat oldanak meg és nyújtanak be egyénenként, hogy ellenőrizhető formában végezzék azok elsajátítását.

Értékelés

A tantárgyi tematika és követelményrendszer illeszkedik az on-line megvalósuló oktatás feltételeihez is. A leadott tananyag digitálisan elérhető az egyetemi e-learning rendszerben egységes szerkezetben, a tematikához illeszkedően. A vizsgarendszerben a tantárgyi sajátosságoknak megfelelően teszt és kifejtős vizsgakérdések, illetve döntés előkészítéshez alkalmazható számítási feladatok együttese kerül számonkérésre.

Kötelező szakirodalom:

Felföldi János (szerk.) (2020): Bevezetés az ellátási lánc menedzsmentbe. E-Book. Debreceni Egyetem.
Szegedi Zoltán (szerk) (2012): Ellátásilánc-menedzsment, Kossuth, ISBN 978-963-09-6944-4

Ajánlott szakirodalom:

Donald.J. Bowersox – David.J. Bowersox – M.Bixby Cooper – JohnC. Bowersox (2013): Supply chain logistics management. Fourth edition. McGraw Hill International Edition ISBN 978-007-132621-6

Heti bontott tematika	
1.	EA: A vállalkezési környezet és az ellátási hálózatok GY: Üzleti hálózatok TE* környezet és hálózat kapcsolat ismerete
2.	EA: Az értéklánc, mint átfogó rendszer GY: Értékháló TE: értéklánc és értékháló ismeret
3.	EA.: Az ellátási lánc fogalomrendszere, struktúrája, és tevékenységei GY: Ellátási lánc struktúra és folyamatok TE struktúra és folyamatok azonosításának képessége
4.	EA: Disztribúciós háló tervezése GY: Disztribúciós hálók a gyakorlatban TE készség szintű hálózattervezési ismeretek
5.	EA: Az ellátás-elosztási rendszerek jellemzői I. GY: Elosztási rendszerek, példák TE készség szintű elosztási rendszer ismeret
6.	EA: Az ellátás-elosztási rendszerek jellemzői II. GY: Elosztási rendszerek, példák TE készség szintű elosztási rendszer ismeret
7.	EA.: Az ellátási lánc tagjainak együttműködése, partnerkapcsolatok GY: Kapcsolati példák TE a kollaboráció tényezőinek ismerete
8.	EA: Az ellátási láncok irányítása GY: Példák irányításra TE: irányítási modellek ismerete
9.	EA.: Az ellátási lánc menedzsment eszközei GY: Eszközök alkalmazási példái TE: menedzsment eszközök lehetséges kombinációinak összeállítására képes
10.	EA: Erőforrás döntések az ellátási láncban GY: Döntési példák TE: képes összeállítani a döntéshez szükséges tényezőcsoportot
11.	EA: Árazás és árbevétel menedzsment az ellátási láncban GY: Árbevétel menedzsment a gyakorlatban TE árbevétel menedzsment szemlélet erősödése és alkalmazásának ismerete
12.	EA: Az ellátási lánc elemzése I. GY: Kapcsolat-alapú feltérképezés TE képes a struktúra és a kapcsolódási pontok felrajzolására, azonosítására
13.	EA: Az ellátási lánc fejlesztése GY: Fejlesztési lehetőségek, példák TE képes fejlesztési lehetőségek megfogalmazására

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Minőségmenedzsment				Kódja:	GT_MVGL022-17	
	angolul:	Quality management						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		nincs				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kotsis Ágnes		beosztása:	egy. adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>megtanulják alkalmazni a minőségmenedzsment rendszereket és használatuk módját. A tantárgy elsajátítását követően, a végzett hallgatók képesek lesznek a termelési és szolgáltatási folyamatokban fellépő hibákat azonosítani és a minőséggel kapcsolatos problémákat megoldani. Megismerik és értelmezni tudják a termékekkel, szolgáltatásokkal szemben támasztott jogi, szabvány és vevői követelményeket, aminek a segítségével aktív szerepet tudnak vállalni a vállalati termék- és szolgáltatás előállítás során ezeknek a követelményeknek a kielégítésében. Ez a szerepvállalás lehet a működő rendszerekhez történő alkalmazói csatlakozás, illetve ezeknek a minőségirányítási rendszereknek a folyamatos fejlesztése. A megszerzett ismeretek adjanak megfelelő szemléletet és ezzel együtt technikai, módszertani tudást a minőségügyi kihívásokhoz.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó minőségbiztosítási szakterületek alapjait.

A hallgatók értik a termékek és szolgáltatások minőségét meghatározó dimenziókat, az ehhez kapcsolódó minőség definíciókat. Ismerik a minőség nagy alakjainak elméleteit, gondolatait, a vállalatokon belüli alkalmazásukkal kapcsolatos főbb irányokat, problémákat.

Ismerik a szabványosítás, tanúsítás, akkreditálás jelentőségét, tudják az Európai unió szabványosítással, termékfelelősséggel kapcsolatos irányelveit.

Ismerik a vállalkozások számára kötelező HACCP, GMP rendszerek működésének jogszabályi hátterét, az ISO rendszerek bevezetésének elveit, és az önértékelés lehetőségeit

Képesség:

Képes gazdasági társaságok minőségirányítási rendszerének működtetésében szerepet vállalni.

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg a minőségfejlesztésével kapcsolatban.

Követi és értelmezi a világ gazdasági, nemzetközi üzleti/minőségügyi folyamatokat, a kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslati, döntései során.

Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események, minőséggel kapcsolatos változtatások komplex következményeinek meghatározására.

Alkalmazni tudja a minőségügyi problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő és alapvető minőségügyi ismeret és tudás birtokában a későbbi tanulmányai során és a végzés után tudja értelmezni és értékelni a minőségüggyel kapcsolatos új szakmai információkat, és kutatási eredményeket továbbá ezen tudását folyamatosan gyarapítsa.

Nyitott a minőségfejlesztéshez nélkülözhetetlen változásokra, csoportos munka során konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Törekszik a minőségügyben történő változások követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség:

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, minőségfejlesztési munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A minőségügy alapfogalmai, fogyasztó, termék és szolgáltatás minőség. A minőségügy fejlődése, minőségügyi modellek. Minőségbiztosítás, HACCP. Minőségirányítási rendszerek, ISO, TQM. A szabványosítás alapfogalma, előnye a szabványosítás szervezetei. Auditálás, tanúsítás. Minőségmenedzsment eszközei. LEAN és minőség.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

esettanulmány megoldás, csoportos feladatok

Értékelés

Az értékelés 5 fokozatú skálán történik a félévközi teljesítmény és az év végi vizsga alapján.

Kötelező szakirodalom:

Gályász J. – Kotsis Á. (2018): Minőségmenedzsment. Jegyzet, Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Debrecen, p. 63

Foster S. T – Gardner J. W. (2022): Managing Quality. Integrating the Supply Chain. 7th edition. Pearson Prentice-Hall, New-Jersey.

Ajánlott szakirodalom:

Bálint Julianna (2009): Minőség (tanuljunk, tanítsunk és valósítsuk meg). Kiadó:Terc Kft.

Kövesi János- Topár József (2006): A minőségmenedzsment alapjai. Kiadó: TYPOTEX , Budapest.
 Varga Emilné Szűcs Edit (2005): Minőségmenedzsment. Kiadó: Campus Kiadó, Debrecen.
 Joel E. Ross – Susan Perry (2004): Total Quality Management, Text, Cases and Readings. 3rd Edition, Vanity Books International.
 Foster S. Thomas (2010): Managing Quality. 4th edition. Pearson Prentice-Hall, New-Jersey.

Heti bontott tematika	
1. hét	<p>A minőség fogalma, értelmezése termékek, szolgáltatások esetében.</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók értik a termékek minőségét meghatározó dimenziókat, az ehhez kapcsolódó minőség definíciókat. Képesek ezek alapján meghatározni a fogyasztók alapvető, teljesítmény és extra elvárásait a gyakorlatban. A hallgatók értik a szolgáltatások sajátosságait, és ismerik a szolgáltatások minőségének meghatározó modelljeit, azok gyakorlati alkalmazásának módját</p>
2. hét	<p>A minőség elméletének fejlődése</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók ismerik a minőség nagy alakjainak elméleteit, gondolatait, a vállalatokon belüli alkalmazásukkal kapcsolatos főbb irányokat, problémákat.</p>
3. hét	<p>A minőség létrehozásának eszközei I-II</p> <hr/> <p>TE: A hallgatóknak ismerete van a vállalaton belül a minőség fejlesztésre szolgáló 7 alapeszközről, és ezeket gyakorlati esettanulmányokon keresztül tudják alkalmazni</p>
4. hét	<p>Formalizált minőségirányítási rendszerek (ISO 9001)</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók tisztában vannak a vállalkozások működése kapcsán kötelezően és lehetőség szerint bevezethető minőségirányítási rendszerekkel, azok működésének alapelveivel és az azoktól elvárható eredményekkel</p>
5. hét	<p>Kockázatelemzés</p> <hr/> <p>A hallgatók ismerik a kockázat fogalmát, lehetséges mérésének módját termékkel kapcsolatosan az FMEA módszer alapján, gyakorlati esettanulmányon keresztül képesek ezt gyakorlatban alkalmazni.</p>
6. hét	<p>Terméktervezés I-II</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók ismerik a QFD modell felépítését és alkalmazásának lehetséges módját a gyakorlatban. A hallgatók ismerik a Guilford-féle súlyozási módszert, és alkalmazásának lehetséges módját a gyakorlatban.</p>
7. hét	<p>Teljeskörű Minőség Menedzsment (TQM)</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók tisztában vannak a vezetés minőségben betöltött szerepével, ismerik a TQM kialakulását, alapelveit és szemléletét, a vállalkozások működése során abból adódó előnyöket és lehetőségeket.</p>
8. hét	<p>Folyamatmenedzsment</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók ismerik a folyamatmenedzsmenthez kapcsolódó alapfogalmakat, a folyamatmenedzsment megközelítésmódjait, valamint a folyamatok elemzéséhez és fejlesztéséhez szükséges leírásának, grafikai megjelenítésének lehetőségeit és jelentőségeit.</p>
9. hét	<p>LEAN</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók ismerik a karcsúgyártás alapelveit és gyakorlati esettanulmányon keresztül megismerik a gyakorlati alkalmazás lehetőségeit.</p>
10. hét	<p>EFQM modell</p> <hr/> <p>TE: A hallgatók ismerik a minőség menedzsment kapcsán a vállalatok működése során alkalmazható önértékelési rendszerek kritériumait, működésének alapelveit, és a fejlesztés lehetőségeit és képesek ezek gyakorlati alkalmazására a vállalati esettanulmányok alapján.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Projekt- és innováció-menedzsment			Kódja:	GT_MVGL023-17	
		angolul:	Project and Innovation Management					
2023/2024								
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet Üzemtani és Vállalati Tervezés Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		G	3	magyar
Levelező	x	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Prof. Dr. Szűcs István		beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja az, hogy a hallgatók megismerjék a projektmenedzsment alapjait, módszertanát és a legfontosabb projekt menedzsment funkciókat (pl. projekt-, tervezés, szervezés, végrehajtás, monitoring és értékelés, stb.). A tantárgy elsajátítását követően, a hallgatók képesek lesznek projektek előkészítésére és bonyolítására, valamint elsajátítják a pályázatok készítéséhez szükséges alapvető ismereteket. A tantárgy keretein belül a hallgatói team-ek az oktató irányítása mellett elkészítik egy – az EU-ós és/vagy nemzeti forrásokból támogatott, a szakhoz igazodó témájú –, projekt teljes pályázati anyagát. A gyakorlatok célja, hogy a hallgatók, módszertani alkalmazásokkal, esettanulmányok feldolgozásával elmélyítsék és bővítsék ismereteiket az előadások során megismert témakörökben. Az agrárinnovációs ismeretek felhasználhatók a termékek, szolgáltatások, folyamatok, technológiák korszerűsítéséhez és a szervezeti változtatások révén a versenyképesség és a fenntarthatóságának fokozásához, valamint a vállalati rendszer elemeinek megújításához.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató ismeri a projektmenedzsment elméletét és gyakorlatát és rendelkezik a projektek előkészítéséhez, megvalósításához, értékeléséhez és ellenőrzéséhez szükséges szakmai ismeretekkel. Ismeri a projektek tervezéséhez, menedzseléséhez, ellenőrzéséhez, monitoringjához és értékeléséhez kapcsolódó módszertant. Tisztában van a nemzeti forrásokból támogatott agrárinnovációs projektek finanszírozási hátterével és ismeri a 2021-2027-es EU tervezési időszakában futó hazai operatív programokat, különös tekintettel a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Pluszra (GINOP Plusz). Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokra túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri az innováció megvalósításához szükséges finanszírozási források értékelését és pénzügyi megtérülési elemzések módjait.

Képesség:

Magas szinten képes elvégezni különböző projektek komplex költség/haszon elemzését (CBA), továbbá meg tudja ítélni az egyes projektek hatékonyságát és eredményességét. Képes a más szakterületeken dolgozó szakemberekkel való szakmai együttműködésre egy adott projekt előkészítése és megvalósítása során. Érti a projektek belső strukturális kapcsolatrendszerét. Képes a szakterületéhez kapcsolódó projektek/pályázatok előkészítésére, azok végrehajtásának irányítására és az adott projekt lezárására és értékelésére. Képes felismerni a nemzetközi trendekből, európai szakpolitikákból fakadó követelményeket és fejlesztési lehetőségeket. A gyakorlatban is tudja alkalmazni a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket, különös tekintettel a módszertanra. Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő és átfogó projektmenedzsment tudás és szemlélet birtokában a későbbi tanulmányai során az „élethosszig tartó tanulás” koncepciójával azonosulni tudjon. A hallgató a kurzust követően szilárd módszertani alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a későbbiekben projektmenedzszeri feladatait pontosan, hatékonyan végezze. Megfelelő szakmai tapasztalatok és eredmények birtokában törekszik önálló innovációs projektek kidolgozására, szakmai együttműködések kezdeményezésére és kutatócsoport kialakítására. A projektek tervezés és végrehajtása során környezet- és természettudatos magatartást tanúsít. Nyitott és fogékony a korszerű mezőgazdasági és élelmiszer-ipari technológiák megvalósítását és továbbfejlesztését szolgáló műszaki, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására és hiteles közvetítésére.

Autonómia és felelősség:

A végzett hallgató a projektek vezetése során felelősséget érez mind a saját, mind a beosztottjai munkájával kapcsolatban, továbbá felelősen biztosítja az eredményes munkavégzéshez szükséges infrastrukturális, szakmai és emberi feltételeket. A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív és hatékony legyen, továbbá szakmai és nem szakmai körökben a projektekkel kapcsolatosan megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt. Felelősségtudata és önállósága a kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységekhez kötődő jogi, etikai normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A tantárgy során a hallgatók elsajátítják a finanszírozási források megszerzéséhez és felhasználásához szükséges gyakorlatot. A hallgatók a tanult projekttervezési módszereket a gyakorlatokon alkalmazzák is mely az önállóan, illetve team munkában elkészítendő feladatoknak is a részét képezik. A tantárgy keretén belül megismerik a hallgatók az innováció jelentőségét, fogalmi rendszerét és típusait, az innováció menedzsment feladatait, az innováció mérésének jelentőségét, lehetőségeit és aktualitásait, a kutatás-fejlesztéssel való kapcsolatát, az üzletimodell-innováció jelentőségét és alkalmazási területeit, innovációs elméleteket-modelleket, a jelenkor kihívásait és a lehetséges válaszadás eszközeit innovációs oldalról megközelítve, az innováció intézményrendszerét, szabályozását, innovációs szakpolitikákat, kereteket, iparjogvédelmi kérdéseket az innovációs ökoszisztémákat, az innováció finanszírozási lehetőségeit, az innovatív termékek életciklusait. A tananyag egy részét folyamatosan aktualizálni kell, mivel a hallgatóknak a tantárgy keretein belül meg kell ismerniük a legfontosabb nemzeti és EU-ós finanszírozású hazai pályázati rendszereket. Ez az aktualizálás elsősorban a kormányzati és pályázatfigyelői honlapokon megjelenő anyagok alapján történik, mint pl. www.palyazat.gov.hu; www.pafi.hu; www.palyazat.lap.hu; www.palyazatportal.hu; www.eupalyazatiportal.hu; www.palyazatmenedzser.hu; www.innoregio.eu, www.sztnh.gov.hu; www.nkfi.gov.hu; www.innovacio.hu stb.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az elméleti anyag átadása előadás formájában történik, ugyanakkor ösztönözve van a hallgatók interaktív bevonása, mely keretében lehetőség van kérdések feltevésére, hozzászólásra és vitára is. A gyakorlatokon történő közös előrehaladás mellett otthoni felkészülést igénylő feladatokat is kapnak a hallgatók. Ennek során előtérbe kerül a csapatmunka, az esettanulmány-kidolgozás és a prezentációs készségek fejlesztése is. Az oktatás tantermi előadások keretében és/vagy tantermen kívül, digitális munkarendben történik. Az előadások anyagai heti rendszerességgel, az

órarendi időpontot megelőző napon kerülnek fel az eLearning rendszerbe. Digitális munkarend esetén az előadások és gyakorlatok órarendi idejében az on-line kommunikáció kijelölt módja: Webex. A hallgatók 3-4 fős teamekben egy szervezet példáján keresztül vállalati innovációs jellegű, illetve érintettségű (1) projekttervet készítenek szabadon választott, de a gyakorlatvezetővel egyeztetett témában. Követelmény a projektterv team munkában történő prezentációja is. A hallgatók bizonyos tanórák tananyagához kapcsolódóan team munkában elkészítendő (2) házi feladatot kapnak, melyet prezentáció formájában is bemutatnak. Azok a hallgatók, akik határidőre nem készítik el és töltik fel a házi feladatot nem kapnak aláírást.

Értékelés

A gyakorlati jegy kialakításakor mérlegelendő szempontok: órai team-munka; az elkészített projektterv teljessége és szakmai tartalma; a projektterv prezentációja; a bemutatáskor feltett kérdésekre és elhangzott hozzászólásokra történt válaszadás. Az aláírás feltétele az órák GTK TVSZ szerinti látogatása és részvétel a gyakorlatokon.

Projektterv: max. 40 pont; Házi feladat: max. 10 pont; Zárthelyi dolgozat: max. 50 pont ⇒ Összesen max. 100 pont
A végső (öt fokozatú) érdemjegy és az írásbeli zárthelyi dolgozaton szerzhető pontok (50 pont) és a gyakorlati pontszámok (40 pont + 10 pont = 50 pont) alapján kerül kialakításra. (Írásbeli Zh: 50 pont; Gyakorlati pontszám: 50 pont ⇒ mindösszesen: 100 pont) Követelmény a minimum 60%-os teljesítmény. Minden egyes team, tagjainak gyakorlati pontszáma azonos.

Kötelező szakirodalom:

SZŰCS I. – NAGY A. SZ. (2015): „*A projektmenedzsment gyakorlata*”, Debreceni Egyetem, Center-Print Nyomda, Debrecen, 2015. ISBN 978-615-80290-9-4 (<https://dea.lib.unideb.hu/items/2aa21315-d5a9-4a45-bcb1-f7064ed914df>)

GARAJ E. (2012): „*Projektmenedzsment*” Edutus Főiskola, TAMOP-4.1.2.A/2-10/1, (<https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/12517?show=full>)

GÖRÖG M. (2007): „*Általános projektmenedzsment*” Aula Kiadó, Budapest, 2007.

PAKUCS J.- PAPANÉK G.(szerk.): Az innovációs folyamatok szervezése. Magyar Innovációs Szövetség. 2006. Budapest, 273 p. ISBN 978-963-06-1724

BUZÁS N. (szerk.): Innováció menedzsment a gyakorlatban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007. 360 p. ISBN 978-963-05-8467-8

IVÁNYI A. SZ. - HOFFER I.: Innovációs folyamatok menedzsmentje, Aula Kiadó, Budapest. 2004. 334p. ISBN 963-9585-46-7

SZŰCS I. (2023): Az előadások és gyakorlatok ábraanyaga (ppt), 2023.

Ajánlott szakirodalom:

E. VERZUH (2006): Projektmenedzsment, HVG Kiadó, Budapest, 2006.

GÖRÖG M. (2008): Projektvezetés, Aula Kiadó, Budapest, 2008.

M. C. THOMSETT (1990): „*The Little Black Book of Project Management*”. AMACOM, 1990.

HOBBS, P. (2000): Projektmenedzsment, Scholar Kiadó, 2000.

HÁMORI B. - SZABÓ K.: Innovációs verseny, Aula Kiadó, 2012

SZABÓ ZS. R. (szerk.): Innováció vezetői szemmel. Egy könyv azoknak a vezetőknek, akik a jövőt formálják. Budapesti Corvinus Egyetem. Aula Kiadó, Budapest, 2012. 262 p. ISBN 978-963-339-040-5.

VÁGÁSI M. - PISKÓTI I. - BUZÁS N.(szerk.): Innováció-marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006. 378p. ISBN 963-05-8396-8

PAKUCS J.- PAPANÉK G.: Innováció menedzsment kézikönyv. Magyar Innovációs Szövetség. 2006. Bp. 233p.

Heti bontott tematika

1. alkalom (5 óra)	<p>Előadás: A PM elméleti háttere: definíciók, projekt típusok, projektek fázisai, PCM, a projekt erőforrásai. Projektek tervezése I.: ötlet, javaslat, projektterv; megvalósíthatósági tanulmány (<i>Brainstorming; SWOT analízis</i>). Projektek tervezése II.: logikai keret módszer (LFA); helyzetelemzés, problémafeltárás; célkitűzéselemzés, célrendszer stratégiaalkotás (<i>problémafa, célfa; Stakeholder elemzés</i>). Projektek tervezése III.: logikai keretmátrix (LKM), tevékenységek tervezése, projektek idő-, erőforrás és költségterve. Pályázati írás, költségek tervezése, projektek kockázata és kockázatmenedzsmentje. Projektek szervezete, projektvezetés, PM csapatépítés, projektadminisztráció.</p> <p>Gyakorlat: Projekt típusok meghatározása; Fiktív projektciklus tartalommal való feltöltése és ismertetése. SWOT analízis készítése, Brainstorming. Problémaelemzés: problémafa készítése és prezentációja; Célelemzés: célfa; Stakeholder elemzés; Időtervezés (hálóterv, Gantt diagram). Logikai keretmátrix; Erőforrások és költségek tervezése, a kockázatelemzés. Projektkommunikáció (<i>szintek, formák, irányelvek, PR</i>), projektek kommunikációs terve. A csapatépítés gyakorlata; Kommunikációs terv készítése.</p>
-----------------------	--

	<p>TE: Ismeri és érti a főbb projektmenedzsment fogalmakat. Ismeri a projektek és a projekt-szerű működés definícióit és főbb jellemzőit; a projektmenedzsment alapvető eszköztárát. Tisztában van a projektek működési környezetével, a PM alapfogalmakkal. Érti és alkalmazni tudja a projektciklust. Ismeri, érti a projektek tervezésének tanult módszereit, és képes alkalmazni is azokat. Ismeri, érti a projektek tervezésének tanult módszereit, és képes alkalmazni is azokat. Tájékozott a pályázati rendszerű finanszírozás alapvető sajátosságaiban, lehetőségeiben és veszélyeiben. Ismeri a pályázatok és pályázati felhívások főbb tartalmi és formai elemeit, el tudja látni a projektek kockázatértékelését és kockázat menedzsmentjét. Egy projekt koncepció vázlatos kidolgozása, és prezentációja. Ismeri az alapvető projektszervezeti struktúrákat, tisztában van azok előnyeivel és hátrányaival. Alkalmas egy projekt koncepció team munkában történő kidolgozására. Ismeri a projektkommunikáció alapjait. Alkalmas egy projekt kommunikációs tervének kidolgozására.</p>
<p>2. alkalom (5 óra)</p>	<p>Előadás: Beruházás/beszerzés, tenderezés, árajánlatok, értékelés. Beruházási projektek komplex gazdasági elemzése (CBA, NPV, IRR, PI, DPP). Projektek megvalósítása és végrehajtása: adminisztráció/dokumentáció, minőségbiztosítás, szerződéstípusok. Projekt monitoring/ellenőrzés/értékelés; projekt controlling, projektkrízis. Projektek zárása, disszemináció/fenntarthatóság. A 2014-2020-as EU tervezési időszak operatív programjai és pályázati rendszere. Hazai és EU-ós finanszírozású K+F+I pályázatok a 2014-2020-as EU tervezési időszakban.</p> <p>Gyakorlat: Árajánlat készítése és elemző összehasonlítása. Beruházási projektek költség/haszon (CBA) elemzése. Szerződések elemző értékelése; Teljesítési igazolás készítése. Projektgazdaságossági számítások. Projektek disszeminációs és fenntarthatósági tervének előkészítése. Egy kiemelt agrárinnovációs pályázat elemző áttekintése.</p> <hr/> <p>TE: Képes árajánlatok elkészítésére és kapott ajánlatok komplex értékelésére. Ismeri és alkalmazni tudja a beruházási projektek dinamikus mutatókon alapuló elemzési rendszerét. Ismeri a projektek dokumentációs rendszerét, tud szerződéseket és teljesítési igazolásokat előkészíteni. A hallgató érti a monitoring/ellenőrzés/értékelés fogalmi és tevékenységi rendszerét és azok funkcióit, és képes az alapvető projekthatékonysági számítások elvégzésére. Ismeri a projektek zárásához szükséges dokumentációs rendszert és képes egy projekt disszeminációs és fenntarthatósági tervének elkészítésére. Ismeri a 2021-2027-es EU tervezési időszak OP-jait, különös tekintettel a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Pluszra (GINOP Plusz).</p>
<p>3. alkalom (5 óra)</p>	<p>Előadás: Az innováció értelmezése, jelentősége, fogalmi rendszere, az innováció menedzsment célja, feladata. Az üzletimodell-innováció jelentősége, alkalmazásai területei és fejlődése napjainkban, innovatív startup-vállalkozások. Innovációs elméletek és modellek. Korunk kihívásai - innovációs kihívások. Az innováció finanszírozása, értékelési lehetőségei, kockázati tőke, inkubáció. Az innováció intézményrendszere és szabályozása, iparjogvédelmi alapok, innovációs ökoszisztémák.</p> <p>Gyakorlat: Innováció és kutatás-fejlesztés, innovációs rangsorok országos és vállalati szinten, az innovációs teljesítmény mérése. Innovációs modellek. A különböző szintű rendszerek, problémák beazonosítása és a megoldáskeresésben az innováció szerepe, az innováció jelentősége a legjelentősebb globális kihívások megoldásában. Innovatív fejlesztések költség-haszon (CBA) elemzése. Esettanulmány: innovációs ökoszisztéma.</p> <hr/> <p>TE: Az innováció fogalmának, tartalmának, evolúciójának és fejlődésének a megértése. A termék, eljárás és a szervezeti-, szervezési-, marketing innováció jelentőségének megértése és a gyakorlati szempontok megismerése. Nemzetközi, nemzeti és szervezeti szintű mérési lehetőségek, aktuális rangsorok és sajátosságok, összefüggések megismerése, különbség megértése a fogalmak között. Az alkalmazható modellek jellemzőinek, sajátosságainak, gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek megismerése, a startup-vállalkozások és az innováció kapcsolata. Az innovációk megvalósításának pénzügyi lehetőségei és eszközei, kapcsolódó költség-haszon elemzések sajátosságai, gyakorlati szempontok megismerése. Az intézményi struktúra megismerése, szabályozási formák és tartalmuk, valamint a szellemi tulajdon védelmének formái, eszközei, az innováció szereplői közötti együttműködési lehetőségek, kapcsolatok és rendszerek.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Vállalatértékelés és vagyongazdálkodás				Kódja:	GT_MVGL024-17	
	angolul:	Business Valuation and Corporate Finance						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		GY	5	magyar
Levelező		Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kvancz József		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a vagyongazdálkodási kérdésekben döntéselőkészítésére és a döntésre, az önálló véleményalkotás kialakítására, és a vagyoneértékeléshez kapcsolódó gazdaságtanok szintetizáló kezelésére. A képzés során megismerik és elsajátítják az alapvető vagyoneértékelési módszereket, különbséget tudnak tenni az eszközalapú és a jövedelem-termelőképeségű eljárások között, előnyök és a hátrányok alkalmazásának lehetőségét felismerik. A tárgy középpontjában az a kérdés áll, hogyan értelmezhető a vállalati vagyon, azt milyen eszközökkel és módszerekkel lehet objektíven értékelni, reálpiacon környezetben. A tárgy oktatása során nagy hangsúlyt helyezünk a 1) Tőkeköltség- és a szorzószámú értékelési metodikára értelmezésére és gyakorlati praktikáira; 2) Mérlegen kívüli tételek bemutatására, hatása a vállalati vagyoneértékelésre; 3) Reálopciók modell elvi és gyakorlati problémáinak alkalmazására; 4) Infláció, mint külső környezeti tényező hatása a vállalati vagyon értékére, kezelésének lehetséges módjai. A tantárgy elsajátítását követően a hallgatók képesek lesznek a vállalati vagyon számviteli alapú értékelésére, az egyes vagyonelemek reális értékének a meghatározására. A tárgy probléma- és gyakorlat orientáltan kerül oktatásra, az elméleti ismereteket és felvetett kérdéseket az egyes témákhoz kapcsolódó esettanulmányok feldolgozásával mélyíti el és kapcsolja össze a gyakorlattal. Oktatásban célként megfogalmazott és elérni kívánt a reális vagyoneértékelést; üzleti vagy cégérték gyakorlati megismerését;</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és érti a szakterületén lejártszódó folyamatokat (a gazdálkodás, műszaki, logisztikai, kereskedelmi, biztonsági, jogszabályi feltételrendszerét, társadalmi beágyazottságát), a köztük lévő összefüggéseket.
- Érti a termelő/szolgáltató vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések tényezőit.
- Ismeri a vállalatgazdaságtan sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.

Képesség:

- Képes a termelésben/szolgáltatásban érdekelt vállalkozások alapításával, működtetésével, megszüntetésével kapcsolatos elemző, döntés-előkészítő és döntéshozatali tevékenységek magas színvonalú ellátására.
- Képes a termelési folyamatok megszervezésére, ellenőrzésére, elemzésére és értékelésére, továbbá pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására.
- Önálló, új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
- A közgazdaságtan és a vállalatgazdaságtan elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti és támogatja.
- Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg gazdasági döntését.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével.
- Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak, és hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Azonosul az élethosszig tartó tanulás koncepciójával, törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.

Autonómia és felelősség:

- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális vállalatgazdaságtani kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A tantárgy alkalmazás-orientáltan mutatja be a módszereket, az egyes modellek felépítése mellett a számítások elvégzésére alkalmas eljárások megismerése és az eredmények értelmezése is nagy hangsúlyt kap. A tantárgy során az alábbi témák kerülnek feldolgozásra: A vállalati vagyon fogalma, részei, sajátossága, elemzése; A vagyon növekedése és csökkenése, vagyongazdálkodás, és optimalizálás; A vertikális és horizontális elemzés a gyakorlatban, mutatószámok értelmezése (pénzügyi és hatékonysági mutatók); A cash-flow – számviteli és üzemgazdasági – összefüggései a kettős könyvvitelben; A vállalatok státuszváltozásának kérdései (átalakulás, fúzió, végelszámolás stb.) és problémái; Immateriális javak, mint szellemi vagyon mérlegképességének és értékelésének a meghatározása, különös tekintettel a nagyvállalatokra; Az üzleti vagy cégérték tartalma, összetevői és hatása a vállalati vagyonra; A gazdasági hozzáadott értékalapú cégértékelés (EVA) gyakorlati jelentősége.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A szemináriumokon törekedni kell a témák gyakorlat szempontból történő megközelítésére, amely az alábbiakban testesül meg. A félév során a hallgatóknak egy önálló általuk választott esettanulmányt kell összeállítaniuk az utolsó gyakorlatig, amelyben egy valós vagy nem valós társaság példáján keresztül mutatják be az elméleti órán megismert és elsajátított információkat. Az elmélet ismeretek birtokában a választott esettanulmányban külön is ki kell térni az egyes vagyoneértékelési modellekre az eladói és vevői oldalról egyaránt. Az egyes értékelési eljárások kritikai, elemző vizsgálata az követelmény az esettanulmányban. A számonkérés során az elkészített esettanulmány szóbeli prezentációjára is sor kerül, amely 60%-os súllyal szerepel a tantárgy félévi érdemjegyében. A szemináriumokon az elméleti ismeretek birtokában, ahhoz illeszkedve önálló példák (esetek) bemutatása és elemzésére kerül sor. Így a szemináriumokon megismerik a hallgatók a: hazai és a nemzetközi könyvviteli mérleg felépítését, főbb jellemzői, különbséget; az eszközalapú értékelés és a jövedelemalapú értékelt, annak gyakorlati alkalmazhatóságát. Külön is bemutatjuk az eszközvagyon értékelésének módszertanát. A cash-flow kimutatás jelentőségét, a pénzforgalmi terv finanszírozására gyakorolt hatását. Az immatariális javak – különösképpen a nem vagyonképes elemek – térnyerése a nemzetközi és a hazai vállalkozások életében. Az esetleges digitális munkarendben megvalósuló oktatás során az E-learning felhasználásával, annak aktív támogatásával valósul meg az oktatás úgy, hogy az egyes részismeretek elérhetők a hallgatóknak.

Értékelés

A tantárgy gyakorlati érdemjeggyel zárul. A félév során egy zárthelyi dolgozatot és egy esettanulmányt kell elkészíteni és határidőben beadni. A zárthelyi dolgozat és az esettanulmány együttesen biztosítja a félévi érdemjegyet.

Kötelező szakirodalom:

- Reszegi László – Juhász Péter (2014): Vállalati teljesítmény nyomában. Aliena Kiadó.
- Damodaran Aswath (2015): A vállalatértékelés kézikönyve. Alinea Kiadó (4-8.; 11-12. fejezetek)
- Európai Értékelési Szabványok – EVS – (2003) Magyar Ingtatlanszövetség-Füti Omega Oktatási Kft. ISBN 0 72820414

Ajánlott szakirodalom:

- Zéman Zoltán – Béhm Imre (2016): A pénzügyi menedzsment controll elemzési eszköztára (II.5; VI. fejezetek)
- Pálinkó Éva – Tóth Tamás (2014): Vállalati pénzügyek. Typotex Kiadó (III. fejezet)
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0023_Vallalati_penzugyek/5025/index.html

Heti bontott tematika	
15.	A vagyon értelmezése, a vagyon összetételének fogalma, bemutatása az vagyonelemek TE*
16.	A mérleg, eredménykimutatás a cash-flow összefüggésének értelmezése a vagyon szempontjából. Vagyonváltozásának pénzügyi és jövedelmi hatása. TE
17.	Vagyonértékelési módszerek I. TE
18.	Vagyonértékelési módszerek II. TE
19.	Vagyonértékelési módszerek III. TE
20.	Speciális helyzetek a vállalkozás életében (végelszámolás, felszámolás, csődeljárás) TE
21.	Az immateriális javak szerepe és jelentőse a vállalkozások életében vagyonértékelési szempontból. TE
22.	Külső és belső finanszírozási formák a vállalkozások életében, annak hatása a vagyonra. TE
23.	Adók és elvonások a vagyonértékelésben. TE
24.	Mérlegen kívüli tételek a számviteli nyilvántartásban és elszámolásban TE
25.	Egy komplex esettanulmány bemutatása és értelmezése vállalatfelvásárlási szempontból TE
26.	Önálló esettanulmány összeállítása TE
27.	Önálló esettanulmány megvédése TE
28.	Zárthelyi dolgozat megírása TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Komplex vállalati tervezés				Kódja:	GT_MVGL025-17	
	angolul:	Business planning						
Vállalatgazdaságtan MSc levelező tagozat								
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet Üzemtani és Vállalati Tervezés Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	G	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Szöllösi László		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		-		beosztása:	-	
<p>A kurzus célja az, hogy a hallgatók megismerjék és elsajátítsák a vállalatok fennmaradásához, fejlődéséhez és eredményességéhez elengedhetetlenül szükséges hosszú és rövidtávú gazdasági tervezését. A tantárgy a termelő és szolgáltató vállalatok tervezési tevékenységének alapvető összefüggéseivel és módszereivel foglalkozik, részletesen ismertetve az operatív (éves működés) tervezés fogalmi rendszerét, lépéseit, összefüggéseit és módszereit. Cél, hogy a hallgatók elsajátítsák a vállalatok tervezési módszereit, gyakorlatot szereznek a vállalatok működtetésének előrelátó, átgondolt és jövőorientált tervezésében. A kurzus további célja, hogy szintetizálja és a hallgatók összefüggéseiben átlássák és alkalmazni tudják a kurzust megelőzően lehallgatott és elsajátított kurzusok (pl. vállalati- és vezetői gazdaságtan, vezetői számvitel és kontrolling, gazdasági elemzés, haladó vállalati pénzügyek, termelés- és szolgáltatásmenedzsment) ismereteit. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján team munkában (3-4 fő) készítik el egy működő vállalat éves operatív tervét.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>Ismeri a termelő, szolgáltató gazdaság általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a közgazdasági és üzleti szakterületekhez.</p> <p>Részletekbe menően ismeri a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait, jellemzőit és összefüggéseit, ismeri a kapcsolódó szakterületek terminológiáját. Jól ismeri az elméleti és az alkalmazott közgazdaságtan szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.</p> <p>Ismeri és érti a szakterületén lejátszódó folyamatokat (a gazdálkodás, műszaki, logisztikai, kereskedelmi, biztonsági, jogszabályi feltételrendszerét, társadalmi beágyazottságát), a köztük lévő összefüggéseket.</p> <p>Érti a termelő/szolgáltató vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések tényezőit.</p> <p>Ismeri a vállalatgazdaságtan sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.</p> <p>Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, matematikai-statisztikai, ökonometriai módszereinek, ismeri azok korlátait is.</p> <p>Rendelkezik azon ismeretek körével, melyek szükségesek gazdálkodás- és szervezéstudományok képzési területen folyó doktori képzésbe való belépéshez.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>Képes a termelésben/szolgáltatásban érdekelt vállalkozások alapításával, működtetésével, megszüntetésével kapcsolatos elemző, döntés-előkészítő és döntéshozatali tevékenységek magas színvonalú ellátására.</p> <p>Képes a termelési folyamatok megszervezésére, ellenőrzésére, elemzésére és értékelésére, továbbá pénzügyi feladatok, vállalatoknál pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására.</p> <p>Munkája során együttműködik a kapcsolódó szakterületek képviselőivel. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.</p> <p>A gyakorlati tudás, tapasztalat megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.</p> <p>Önálló, új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.</p> <p>A közgazdaságtan és a vállalatgazdaságtan elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.</p>								

Attitűd:

Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti és támogatja.

Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg gazdasági döntését.

Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével.

Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak, és hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.

Azonosul az élethosszig tartó tanulás koncepciójával, törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.

Autonómia és felelősség:

Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.

Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális vállalatgazdaságtani kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.

Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- Követelményrendszer ismertetése;
- Tervezés a vállalkozásoknál, tervezés fajtái, módszerei, információi, a tervmunka megszervezése, a tervezés formái;
- Stratégiai tervezés, stratégiaalkotás a vállalkozásoknál, stratégiai tervezés folyamata, szakaszai, a stratégiai tervezés eszközei, módszerei;
- Akciótervezés, az akciótervezés szempontjai, az innováció tervezése; Üzleti tervezés, az üzleti tervezés gyakorlata, módszerei, tartalma;
- Az operatív tervezés módszertana;
- Értékesítés tervezése;
- Termelés tervezése;
- Erőforrások tervezése: tárgyi eszközök, emberi erőforrások, vásárolt készletek;
- Pénzügyi tervezés: költségterv, eredményterv, mérlegterv, pénzforgalmi terv, pénzügyi mutatók;
- Házi dolgozat (adott vállalkozás éves operatív terve) elkészítése;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók 3-4 fős teamekben készítik egy szabadon választott, de a tantárgyfelelőssel egyeztetett feldolgozóipari vállalkozás éves operatív tervét. Követelmény egy, az oktató útmutatásai szerint elkészítendő operatív terv tartalmi és formai követelményeknek megfelelő kidolgozása és határidőre történő leadása. A házi dolgozat legfőbb tartalmi és formai követelményei a tantárgyi programhoz csatolt mellékletben található, amely kiegészül az oktató gyakorlatokon elhangzott előírásaival. A leadási határidő: ..... A dolgozat leadása elektronikusan, a kurzus számára létrehozott e-learning felületen keresztül teljesíthető.

A házi dolgozat tartalmi és formai követelményeknek nem megfelelő elkészítése, valamint a határidő be nem tartása a dolgozat visszautasítását vonja maga után. Azonnali aláírás megtagadást von maga után, ha a beadott üzleti terv nem a hallgató(k) saját munkájának eredménye, azaz a karon vagy más intézményben korábban benyújtott dolgozattal azonos, vagy részben azonos dolgozatot nyújt(anak) be.

A zárthelyi dolgozatban szereplő elméleti kérdések és gyakorlati (számítási) feladatok a kurzus témakörökből kerülnek megfogalmazásra, igaz-hamis kérdések, rövid definíciójellegű kérdések, kifejtendő kérdések, valamint egyszerűbb, illetve összetettebb számítási feladatok formájában.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegybe beleszámít egyrészt az előírások alapján elkészített és határidőre beadott házi dolgozat (operatív terv) eredménye (max. 25 pont), másrészt a szorgalmi időszak végén megírt zárthelyi dolgozat eredménye (max. 75 pont). A házi dolgozat eredményét annak szakmai minősége, a szöveges részek szakszerűsége, valamint az abban szereplő adatok számszaki pontossága határozza meg. A félév akkor tekinthető sikeresnek, ha mind a házi dolgozat, mind a zárthelyi dolgozat sikeresnek ítéltető (60% feletti teljesítmény).

Ponthatárok:	0-59	(1)
	60-69	(2)
	70-79	(3)
	80-89	(4)
	90-100	(5)

Kötelező szakirodalom:

- A tantárgy előadásain és gyakorlatain elhangzott és kiadott anyagok;
- Szöllősi L. (Szerk.) (2013): Üzleti tervezés – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen.
- Kresalek P. (2003): Tervezés a vállalkozások gyakorlatában. Perfekt Rt. Budapest.
- Nábrádi A. – Pupos T. (Szerk.) (2010): A stratégiai és üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház Zrt., Budapest.
- Szöllősi L. (2018): Gyakorlati feladatok a Vállalkozásfejlesztés duális MSc Komplex vállalati tervezés c. tantárgyhoz, Debreceni Egyetem, Debrecen.

Ajánlott szakirodalom:

- Gupta, S. – Starr, M. (2014): Production and Operations Management Systems. CRC Press, Taylor & Francis Group. ISBN 13: 978-1-4665-0734-0
- Koltai T. (2006): Termelésmenedzsment. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Budapest. ISBN 963-9664-12-X
- Szöllősi L. – Szűcs I. (2015): Az üzleti tervezés alapjai. Debreceni Egyetem, Debrecen.
- Nagy L. – Szűcs I. (Szerk.) (2004): Gyakorlati alkalmazások – Az üzleti tervezés gyakorlata. Campus Kiadó, Debrecen.
- Nábrádi A. – Nagy A. (Szerk.) (2007): Vállalkozások működtetése az Európai Unióban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest.
- Bálint J. – Ferenczi T. – Szűcs I. (Szerk.) (2006): Üzleti tervezés, HEFOP BSc elektronikus tananyag, DE AMTC AVK, Debrecen.

Részletes tematika	
10+10 óra	<p>Követelményrendszer ismertetése; Tervezés a vállalkozásoknál, tervezés fajtái, módszerei, információi, a tervmunka megszervezése, a tervezés formái;</p> <p>TE*: Ismeri a tervezéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat, a különböző terveket, azok sajátosságait és azok közötti alapvető összefüggéseket, a tervezés információsükségletét, eszközeit és módszereit.</p> <p>Stratégiai tervezés, stratégiaalkotás a vállalkozásoknál, stratégiai tervezés folyamata, szakaszai, a stratégiai tervezés eszközei, módszerei;</p> <p>TE: Ismeri a stratégiai tervezés alapvető módszertani és szakmai kérdéseit, képes hosszú vállalati távú víziót, missziót és stratégiai célokat megfogalmazni és ezekhez középtávú célokat, akciókat rendelni.</p> <p>Akciótervezés, az akciótervezés szempontjai, az innováció tervezése; Üzleti tervezés, az üzleti tervezés gyakorlata, módszerei, tartalma;</p> <p>TE: Ismeri a középtávú tervek tartalmi és módszertani kérdéseit, összefüggéseit a stratégiai és az operatív tervekkel. Képes a stratégia mentén üzleti koncepciókat, taktikákat megfogalmazni és kidolgozni.</p> <p>Az operatív tervezés módszertana; Értékesítés tervezése;</p> <p>TE: Ismeri az operatív tervezés szerepét és jelentőségét a vállalati tervezési rendszerben. Ismeri az értékesítési terv kidolgozásához szükséges információkat, azok feldolgozásához alkalmazható módszereket, a prognózisok készítésének eszközeit és képes összeállítani egy adott vállalkozás értékesítési tervét.</p> <p>Termelés tervezése;</p> <p>TE: Ismeri a termelési terv kidolgozásához szükséges információkat, azok feldolgozásához alkalmazható módszereket és képes összeállítani egy adott vállalkozás termelési tervét.</p> <p>Erőforrások tervezése – tárgyi eszközök;</p> <p>TE: Ismeri az erőforrások tervezésének sajátosságait, szerepét és jelentőségét a vállalkozások működésében. Ismeri a tárgyeszköz-kapacitás és kapacitáskihasználás tervezésének információigényét és módszereit. Képes elvégezni a gépi erőforrásokkal kapcsolatos tervezési feladatokat.</p> <p>Erőforrások tervezése – emberi erőforrások;</p> <p>TE: Ismeri az emberi erőforrások tervezésének információigényét és módszereit. Képes elvégezni a munkaerő-tervezéssel és annak költségeivel kapcsolatos tervezési feladatokat.</p> <p>Erőforrások tervezése – vásárolt készletek;</p> <p>TE: Ismeri vásárolt készletek tervezésének információigényét és módszereit. Képes elvégezni a készletekkel kapcsolatos tervezési feladatokat.</p> <p>Pénzügyi tervezés – költségterv;</p> <p>TE: Ismeri a pénzügyi terv felépítését, a költségek tervezésének információigényét és módszereit. Képes a vállalkozás egyes költségteleinek különböző módszerek segítségével történő tervezésére.</p> <p>Pénzügyi tervezés – eredményterv;</p> <p>TE: Ismeri az eredményterv elkészítésének módszereit és képes az ahhoz kapcsolódó tervezési feladatokat elvégezni. Átlátja a vállalkozás gazdasági tevékenységének a vállalati eredmény szerkezetére és összegére gyakorolt hatásait.</p> <p>Pénzügyi tervezés – éves mérlegterv;</p> <p>TE: Ismeri a vállalkozás mérlegtervezetének elkészítésének módszereit és képes annak összeállítására. Átlátja a vállalkozás gazdasági tevékenységének a vállalati vagyon szerkezetére és összegére gyakorolt hatásait.</p> <p>Pénzügyi tervezés – pénzforgalmi terv;</p> <p>TE: Ismeri a pénzforgalmi terv elkészítésének módszereit és képes annak összeállítására. Átlátja a vállalkozás gazdasági tevékenységének a vállalati pénzeszközállományra és fizetőképességre gyakorolt hatásait.</p> <p>Pénzügyi tervezés – pénzügyi mutatók;</p> <p>TE: Ismeri a vállalkozás vagyoni-, jövedelmi- és pénzügyi helyzetének elemzésére használt mutatókat. Képes azokat szakmailag értelmezni és értékelni.</p> <p>Kockázateértékelés;</p> <p>TE: Ismeri a tervek kockázatbecslésének módszereit és szakmailag képes értékelni azok eredményeit.</p>

*TE tanulási eredmények

Gyakorlatok: Az előadás anyagához kapcsolódó gyakorlati példák, számítási feladatok bemutatása, megoldása és közös megbeszélése;

Az éves operatív terv tartalmi és formai követelményei

Az éves operatív terv előírt felépítése, tartalmi követelményei:

Fedőlap

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló
2. A vállalkozás bemutatása
3. Értékesítési terv
4. Termelési terv
5. Erőforrások tervezése
  - a. Tárgyi eszközök
  - b. Emberi erőforrások
  - c. Vásárolt készletek
6. Pénzügyi terv
  - a. Költségterv
  - b. Eredményterv
  - c. Mérlegterv
  - d. Pénzforgalmi terv
  - e. Pénzügyi mutatók

Mellékletek

Követelmény, hogy minden egyes fejezet a témának megfelelő részletezettséggel kerüljön kidolgozásra. Az operatív terv hiányos tartalommal (hiányzó fejezet) történő leadása a dolgozat visszautasítását vonja maga után.

Az üzleti terv formai követelményei:

- Terjedelem: minimum 30 oldal, maximum 60 oldal;
- Times New Roman, 12 betűméret, 1 (szimpla) sortáv, margó: alul-felül, jobbra-balra 2,5 cm;
- Oldalszámolás a lap alján, jobb oldalon;
- A táblázatok és ábrák szerkesztésére, valamint egyéb formai előírásokra a diplomadolgozatok formai követelményei az irányadóak;
- A dolgozat leadása elektronikusan teljesíthető, amely magában foglal két file-t:
  - 1) Az operatív terv 1 db Word dokumentumban (*.doc; *.docx);
  - 2) Az operatív tervben bemutatott számadatokat és háttérszámításokat tartalmazó 1 db Excel dokumentum (*.xls; *.xlsx);

A tantárgy neve:	magyarul:	Integrált vállalatirányítási rendszerek				Kódja:	GT_MVGL026-17	
	angolul:	ERP Systems						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Füzési István			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>gyakorlati és elméleti ismereteket, gyakorlati készséget sajátítsanak el egy versenyképes vállalkozás számára ajánlott integrált vállalatirányítási rendszer használatában, bevezetésében. Az oktatás során a hallgatók egy olyan integrált vállalatirányítási rendszerrel ismerkedhetnek meg, melyet több száz hazai és külföldi vállalkozás használ napi folyamati során, így megszerzett tudásuk a munkaerőpiacon kiemelten versenyképesé teszi őket. Az elméleti órák során a hallgatók betekintést nyerhetnek a rendszerek fejlődésbe, a modulok funkcionalitásába, ökonomiai jelentőségbe, illetve felhasználási területeire. A gyakorlatok során egy mintavállalat jellemző kereskedelmi folyamatait modellezzük a kiválasztott ERP rendszerben (beállítások, beszerzés, értékesítés, raktározás), továbbá részletesen vizsgáljuk a termelésstervezéshez és megvalósításához szükséges feladatokat. A gyakorlaton elkészített, termelő és szolgáltató cégekhez köthető vállalati modelleket a hallgatóknak esetenként csapatmunkában kell elkészíteni, melyeket megoldását prezentálniuk is kell. Az órák során több konkrét esettanulmány is feldolgozásra kerül.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri a termelő, szolgáltató gazdaság általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a közgazdasági és üzleti szakterületekhez.

Ismeri és érti a szakterületén lejátszódó folyamatokat (a gazdálkodás, műszaki, logisztikai, kereskedelmi, biztonsági, jogszabályi feltételrendszerét, társadalmi beágyazottságát), a köztük lévő összefüggéseket.

Érti a termelő/szolgáltató tevékenységet végző vállalkozások struktúráját, működését hazai, illetve nemzetközi kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.

Ismeri és alkalmazni is tudja a termelő, szolgáltató vállalkozásokban használt fontosabb informatikai eszközöket, módszereket, a digitalizáció vívmányainak vállalati gyakorlatba történő beépítését, valamint a legfontosabb precíziós műszaki megoldásokat.

Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, matematikai-statisztikai, ökonometriai módszereinek, ismeri azok korlátait is.

Rendelkezik azon ismeretek körével, melyek szükségesek gazdálkodás- és szervezéstudományok képzési területen folyó doktori képzésbe való belépéshez.

Képesség:

Képes a termelési folyamatok megszervezésére, ellenőrzésére, elemzésére és értékelésére, továbbá pénzügyi elemzésre, vállalatoknál pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására.

A gyakorlati tudás, tapasztalat megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.

Képes innovációs, tervezési, fejlesztési és kutatási feladatok elvégzésére és irányítására, továbbá a kutatási eredmények gyakorlatban történő hasznosításának menedzselésére.

Képes a vállalati szféra működéséhez kapcsolódó korszerű informatikai eszközök, szoftverek alkalmazására, használatára, a digitalizáció vívmányainak vállalati gyakorlatba történő beépítésére, valamint szakszerű és hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációra magyar és legalább egy idegen nyelven.

Attitűd:

Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti és támogatja.

Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg gazdasági döntését.

Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt, továbbá azonosul a tudományos kutatás etikai szabályaival és normarendszerével.

Autonómia és felelősség:

Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntéselőkészítő, tanácsadói feladatokat.

Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.

Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A tantárgy általános elvárása, hogy a hallgatók elsajátítsák egy konkrét integrált vállalatirányítási rendszer kezelését, legfontosabb funkcióit. A képzésben résztvevők megismerik milyen vállalati folyamatok hatékony támogatása oldható meg a rendszerek segítségével, képesek lesznek önállóan komplex feladatok megoldására. A kurzus fontosabb témakörei: Rendszer és információ elméleti ismeretek; Információs rendszerek típusai és funkciói; Integrált vállalatirányítási információs rendszerek sajátosságai; ERP rendszerek moduljai; ERP rendszerek adatmodellje; Információs rendszerek implementálása; ERP rendszerek bevezetésének sajátosságai; Kezelési ismeretek; ERP kereskedelmi folyamatok; Ipar 4.0, Készletgazdálkodás támogatása, termelési folyamatok modellezése és önköltség számítás; Termékazonosítási technikák; Adatbányászat; Adatvizualizáció; Üzleti intelligencia.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

esetismertetések,
tematikus prezentációk,
projektmunka

Értékelés

A gyakorlati jegy egy elméleti és egy gyakorlati dolgozat eredménye alapján kerül kialakításra. A gyakorlati dolgozatok során a hallgatónak valós vállalati folyamatokat kell elemezni és megvalósítani az ismertett rendszerben, amely a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérését lehetővé teszi.

Az értékelés módja:

0% - 60% - elégtelen

61% - 70% - elégséges

71% - 80% - közepes

81% - 90% - jó

91% - jeles

Kötelező szakirodalom:

Az előadások és gyakorlatok anyaga.

Hetyei J. (2004): ERP rendszerek Magyarországon a 21. században, Computer Books, Budapest, 650 p. ISBN 963618318X

Wallace, T.F. – Kremzar, M.H. (2006): ERP – Vállalatirányítási rendszerek, HVG Könyvek kiadó, Budapest, 326 p. ISBN 9789637525933

Herdon M. – Rózsa T. (2011): Információs rendszerek az agrárgazdaságban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest. 242 p. ISBN 9789639935679

Ajánlott szakirodalom:

Bradford, M. (2016): Modern ERP: Select, Implement & Use Today's Advanced Business Systems. 290 p. ISBN-13 978-0557434077

Monk, E. – Wagner, B. (2021): Concepts in Enterprise Resource Planning 4th Edition. Cengage Learning Publisher. 272 p. ISBN-13 978-1111820398

Wallace, T.F. – Kremzar, M.H. (2001): ERP: Making It Happen: The Implementers' Guide to Success with Enterprise Resource Planning. John Wiley & Sons Inc. 384 p. ISBN-13 978-0471392019

O'Leary, D.E. (2000): Enterprise Resource Planning Systems – Systems, Life Cycle, Electronic Commerce, and Risk. Cambridge University Press. 242 p. ISBN-13 978-0521791526

Heti bontott tematika	
1.	Rendszer és információ elméleti ismeretek TE*Rendszerelméleti ismeretek elsajátítása
2.	Információs rendszerek típusai és funkciói TE ERP rendszerek funkcióinak megismerése
3.	Integrált vállalatirányítási információs rendszerek sajátosságai TE Speciális funkciók megismerése
4.	ERP rendszerek moduljai TE Speciális funkciók megismerése
5.	Információs rendszerek implementálása TE Kereskedelmi folyamatok modellezése
6.	ERP rendszerek bevezetésének sajátossági; Kezelési ismeretek TE Önálló kereskedelmi folyamatkezelés
7.	1. zárthelyi dolgozat TE
8.	Ipar 4.0 TE Adatmodellezés megértése
9.	Készletgazdálkodás támogatása, termelési folyamatok modellezése és önköltség számítás TE Gazdasági számítások végzése ERP rendszer segítségével
10.	Termékazonosítási technikák TE A GS1 szabványok megismerése
11.	Adatbányászat TE BI rendszerek megismerése
12.	Adatvizualizáció TE Vizualizációs technikák elsajátítása
13.	Üzleti intelligencia TE Adat- és üzleti modellezés megismerése
14.	2. zárthelyi dolgozat TE

*TE tanulási eredmények

Tantárgy neve:	Magyarul:	Szaknyelv				Kód:	GT_MVGLNY1-17	
	Angolul:	Business English Skills						
Intézet:		Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Előfeltételek:		B2 szintű angol nyelvtudás				Kód:		
		Heti órák				Követelmény	Kredit	Az oktatás nyelve:
		Előadás(ok)		Szeminárium(ok)				
nappali		heti		heti	2	Gyakorlati jegy	1	Angol Német
levelezős								
Felelős oktató				Név:	Dr. Troy Wiwczaroski	beosztás	Egyetemi docens	
Oktató				Név:		beosztás		
Kurzus céljai:								
A hallgatók ismereteket és gyakorlatot szereznek a munka világának természetével kapcsolatos legújabb kutatások mögött álló fogalmak, elméletek és tények angol nyelven történő kifejezésére a saját szakterületükön, valamint ennek a relatív munkaerőpiacra gyakorolt következményeire vonatkozóan.								
Kompetenciák:								
A hallgatók megtanulnak angolul kezelni és megvitatni a szakterületükhöz tartozó témákat. Az olvasási készségük fejlesztése mellett a beszélgetéseken és prezentációkon keresztül a beszédkészségüket is kompetensebbnek fogják érezni. Az órákon szóbeli kommunikáció lényegének és általános összefüggésrendszerének, illetve a kommunikáció elemeinek elsajátíttatása, a gazdaság és az emberi kommunikáció megismertetése. Bevezetés a retorikai és tárgyalástechnikai módszerekre és ezek alapján gyakorlatok előkészített üzleti, illetve professzionális szituációkkal, angol nyelven.								
A tanfolyam tartalma, témák:								
A kurzus témája a hallgatók szakterületének aktuális trendjei és kérdései lesznek.								
Tanulási módszerek:								
Csapatmunka, prezentációk, interakció a társakkal és az oktatóval.								
Értékelés								
Az értékelés az órai megbeszéléseken való aktív részvételen, az írásbeli feladatokon, valamint az egyéni és csoportos hallgatói prezentációkon alapul.								
Kötelező irodalom (angol nyelv) :								
A kurzus oktatója által rendelkezésre bocsátott válogatott cikkek.								
Ajánlott irodalom (angol nyelv):								
<ol style="list-style-type: none"> ANDREWS, P. H. & BAIRD, J. E. (2000): Communication for Business and the Professions 8th Edition. Waveland Press, TEng Grove, IL. ISBN-13: 978-1577663799, 720 old. COOPMANN, S. J. & LULL, J. (2015): Public Speaking: The Evolving Art, 3rd Edition. Boston, MA. ISBN-10: 1285432827, 416 old. HOSTETLER, M. & KAHL, M. (2012): Advanced Public Speaking: A Leader's Guide. Routledge: N.Y. ISBN-10: 0205740014, 240 old. WIWCZAROSKI, T.B. (2007): Writing and Professional Communication. Debrecen, 97 old. ZAREFSKY, D. (2011). Public speaking: strategies for success. Boston, Allyn & Bacon. ISBN-13: 978-0205857265, 528 old. 								
Kötelező irodalom (német nyelv) :								
<ol style="list-style-type: none"> Andreea Farmache, Regine Grosser et al. : DaF im Unternehmen A1 ISBN: 978-3-12-676440-7 Regine Grosser, Claudia Hanke et al.: DaF im Unternehmen A2 ISBN: 978-3-12-676445-2 Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, et al: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6 								
Ajánlott irodalom (német nyelv):								
<ol style="list-style-type: none"> Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege neu 1 A1-A2 Schubert Verlag 2012 ISBN: 978-3-941323-00-1 								

Tanmenet

Hét	Témák
1.	Orientáció Szaknyelvi előadás technika I. TE: Célok kitűzése és a követelmények megismerése
2.	Szaknyelvi előadás technika II. TE: Az alapfogalmak és terminológia áttekintése
3.	Az előadás logikai felépítése, egy célcsoportnak a hatékony megközelítése TE: Megérteni, hogyan lehet hatékonyan elérni a közönséget angol nyelven egy speciális témában.
4.	A SPAM módszer, 1. sz. Hallgatói előadási gyakorlata TE: A hallgatók gyakorolják az előadások tartását a szakterületükön
5.	1. sz. Hallgatói előadási gyakorlata II TE: A hallgatók gyakorolják az előadások tartását a szakterületükön II
6.	Értékelés, Bevezetés a 2. sz. Gyakorlatához TE: A tanulók megvitatják az adatok gyűjtésével, megosztásával és felhasználásával kapcsolatos kérdéseket.
7.	Workshop-trening TE: A tanulók interaktív módon gyakorolják az általuk választott üzleti területen a hatékony szakmai prezentációk elkészítésének és megtartásának módszereit angol nyelven.
8.	Workshop-trening II TE: A tanulók interaktív módon gyakorolják az általuk választott üzleti területen a hatékony szakmai prezentációk elkészítésének és megtartásának módszereit angol nyelven.
9.	2. sz. Hallgatói előadási gyakorlata TE: A hallgatók gyakorolják az előadások tartását a szakterületükön
10.	2. sz. Hallgatói előadási gyakorlata II TE: A hallgatók gyakorolják az előadások tartását a szakterületükön II
11.	Értékelés, Bevezetés a 3. sz. Gyakorlatához: Előadások üzletfeleknek TE: A tanulók interaktív módon gyakorolják a választott üzleti területükön a hatékony szakmai prezentációk elkészítésének és megtartásának módszereit az ügyfelek számára, angol nyelven. A logikai mátrix és a SWOT- analízis használata az előadás technikában.
12.	3. sz. Hallgatói előadási gyakorlata TE: A hallgatók gyakorolják az előadások tartását a szakterületükön
13.	3. sz. Hallgatói előadási gyakorlata TE: A hallgatók gyakorolják az előadások tartását a szakterületükön

*TE Tanulási eredmények